

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXX/195/2010
Rady Gminy Świnice Warckie
z dnia 14 lipca 2010 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWINICE WARCKIE**

Nazwa opracowania: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie

Zamawiający: Gmina Świnice Warckie

Umowa: Nr 20/2007 z dnia 16 października 2007 r.

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Ewa Krakowska *uprawnienia urbanistyczne nr 1099/90*
OIU – WA-095

mgr Krzysztof Karski *uprawnienia urbanistyczne nr 219/88*

mgr Emilia Stankiewicz

mgr inż. Józef Denicki *uprawnienia budowlane nr 171/66*

mgr Jacek Barański

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
UWARUNKOWANIA	7
I. Podstawowe informacje o gminie, rzutujące na jej rozwój i gminną politykę przestrzenną	7
II. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego (2002 r.) i wniosków ze strony władz wojewódzkich	8
II.1. Kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego	8
II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w obszarze gminy lub w jej rejonie (wg Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego z 2002 r.)	11
II.3. Wnioski ze strony władz wojewódzkich	12
III. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych i stanu zatrudnienia	13
III.1. Procesy demograficzne	13
III.2. Zatrudnienie	15
IV. Uwarunkowania wynikające z warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	19
V. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, waloryzacji rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, zasobów przyrody i krajobrazu kulturowego, zagrożenia środowiska	23
V.1. Uwagi ogólne.....	23
V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu i warunki klimatyczne	24
V.3. Wody powierzchniowe i podziemne	30
V.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.....	35
VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i miejsc pamięci narodowej	41
VI.1. Zarys historii podziałów administracyjnych w rejonie Łęczycy (w tym umiejscowienia Świnic Warckich).....	41
VI.2. Ustalenia dotyczące granic i zasad ochrony obszarów i obiektów zabytkowych	45
VI.3. Charakterystyka poszczególnych miejscowości gminy Świnice Warckie ...	55
VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego.....	65
VIII. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów	65
IX. Uwarunkowania wynikające z możliwości i potrzeb rozwoju gminy	66
X. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	67
X.1. Obiekty i tereny przyrodnicze chronione na podstawie przepisów odrębnych	67

X.2. Obiekty i tereny dziedzictwa historycznego, chronione na podstawie przepisów odrębnych	80
XI. Uwarunkowania wynikające z udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	81
XI.1. Surowce mineralne	81
XI.2. Wody podziemne	81
XII. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	83
XIII. Melioracje	83
XIV. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	84
XIV.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacyjnych.....	84
XIV.2. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej	87
XV. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	91
XVI. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	92
XVII. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	92
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA	93
XVIII. Kierunki rozwoju i polityki przestrzennej gminy wynikające ze strategii jej rozwoju	93
XIX. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, w przeznaczeniu terenu	98
XX. Zasady i standardy kształtowania zabudowy, zagospodarowania terenów. Parametry i wskaźniki urbanistyczne	99
XX.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania terenów.....	99
XX.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów	101
XXI. Tereny wyłączone spod zabudowy	110
XXII. Obszary przestrzeni publicznej.....	111
XXIII. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	111
XXIV. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej	122
XXV. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	124
XXVI. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.....	126
XXVII. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemi	131
XXVIII. Obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	131
XXIX. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	131
XXX. Obszary wymagające rekultywacji, przekształceń lub rehabilitacji	132
XXXI. Granice terenów zamkniętych	132
XXXII. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym.....	132

XXXII.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	132
XXXI.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	133
XXXIII. Zabezpieczenie warunków obronności obrony cywilnej	134
XXXIV. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	135
XXXV. Obszary problemowe	136
XXXVI. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie	136
Bibliografia.....	138

WPROWADZENIE

1. Rada Gminy Świnice Warckie podjęła Uchwałę Nr XXVI/193/2006 z dnia 30 marca 2006 r. w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świnice Warckie”.

Zmiana dotyczy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świnice Warckie” uchwalonego przez Radę Gminy Uchwałą Nr XXIV/161/2001 z dnia 26.04.2001 r. W grudniu 1998 r. został wykonany projekt Studium w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Koninie przez zespół pod kierunkiem głównego projektanta mgr inż. arch. Barbary Góreckiej.

2. Za podjęciem uchwały dotyczącej zmiany ww. „Studium ...” przemawiają głównie następujące powody:

- zmiana ustawy regulującej kwestie związane z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym.

Studium z 2001 r. było sporządzone w oparciu o ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 139 ze zmianami);

- w dniu 27 marca 2003 r. Sejm uchwalił ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami), zastępującą ustawę z 1994 r.

Nowa ustawa wprowadza rozszerzony zakres analiz i ustaleń studium, a w tych tak istotny zapis, że „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych” (Art. 9, ust. 4);

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118, poz. 1233) wprowadza szereg nowych uregulowań co do zakresu projektu studium, zarówno jego części tekstowej, jak i rysunku;

- nowe opracowania o charakterze problemowym i specjalistycznym oraz wnioski ze strony instytucji i osób, pogłębiające rozpoznanie stanu gminy, określające perspektywy jej rozwoju, oceniające jej walory przyrodnicze i historyczne oraz opracowania dotyczące regulacji gospodarki przestrzennej w gminie wymagające uwzględnienia przy zmianie studium.

UWARUNKOWANIA

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE, RZUTUJĄCE NA JEJ ROZWÓJ I GMINNĄ POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ

1. Gmina Świnice Warckie jest gminą wiejską. Wchodzi obecnie w skład powiatu łęczyckiego województwa łódzkiego; położona jest w północno-zachodniej jego części, granicząc bezpośrednio z województwem wielkopolskim. Na terenie ziemi łódzkiej graniczy z gminami: Grabów (północ), Łęczyca (wschód), Wartkowice (południe), Uniejów (zachód) oraz Dąbie (północny-zachód) woj. wielkopolskie.
W latach 1975 – 1998 gmina wchodziła w skład województwa konińskiego.
2. Gmina:
  - 1) położona jest nad Nerem, a szerzej w widłach rzeki Ner i jej ujścia do rzeki Warty;
  - 2) jest gminą rolniczą; ponad 85 % jej powierzchni zajmują użytki rolne;
  - 3) leży na trasie przebiegu autostrady A-2, ale bez węzła wiążącego ją z wewnętrznym układem drogowym;
  - 4) leży na trasie przebiegu magistrali kolejowej Śląsk – porty i posiada przystanek kolejowy;
  - 5) posiada aktualne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego punktowe, dla wybranych fragmentów gminy, ale jest w posiadaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (z roku 2001, podlegającemu zmianie), strategii rozwoju z 2007 roku, planu rozwoju lokalnego z 2004 roku, szeregu opracowań branżowych.

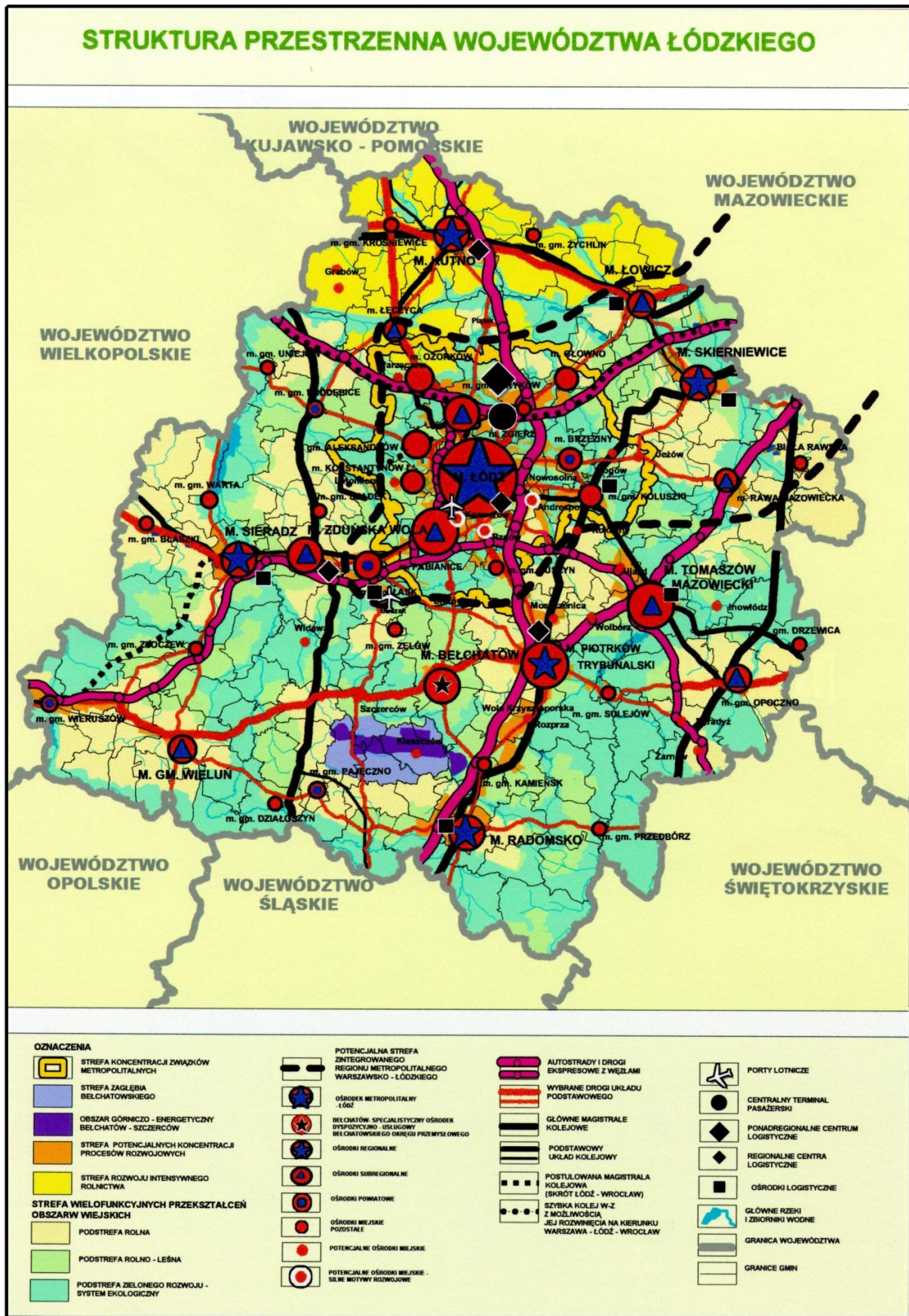
- Opracowania te wykonane zostały dla potrzeb określenia gminnej polityki rozwoju, zabezpieczenia terenowych możliwości realizacji inwestycji, dokonania zmiany „studium ...”, przygotowania warunków dla przystąpienia do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania określonych obszarów gminy;
- 6) w materiałach dotyczących gminnej polityki rozwoju przedstawiane jest dążenie do wielofunkcyjnego rozwoju gminy, z zachowaniem jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych i walorów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
3. Zaludnienie gminy na dzień 31.12.2008 r. wynosiło 4.130 mieszkańców, a na dzień 31.12. 2006 r. – 4.118 osób. W 2007 r. w gminę Świnice Warckie zamieszkiwało 4 166 osób, by w końcu 2009 roku zmaleć do liczby 4 059 mieszkańców.
4. Powierzchnia gminy wynosi – 93,35 km², czyli gęstość zaludnienia wynosi 43 osoby/km².
5. Przewidywany jest istotny wzrost zainwestowania gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i drogownictwa.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO (2002 R.) I WNIOSKÓW ZE STRONY WŁADZ WOJEWÓDZKICH

II.1. Kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

1. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002 r., tzn. rok po przyjęciu przez Radę Gminy „Studium ...” z 2001 r. i trzy lata po opracowaniu „Studium ...”

2. Według „Kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej” określonych w aktualnym dotąd „Planie ...”, rejon powiatu łęczyckiego i gminy Świnice Warckie zaliczono do:
- strefy wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich (podstrefa rolna);
  - gmina Łęczyca zaliczona została do strefy intensywnego rozwoju rolnictwa, a miasto powiatowe Łęczyca do strefy potencjalnych koncentracji procesów rozwojowych (w tym lokalizacja – obszaru należącego do Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej). Tereny rolne z powiatu łęczyckiego o najwyższym wskaźniku jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w powiązaniu z powiatem kutnowskim i częściowo łowickim) stanowią bazę surowcową dla przemysłu rolno-spożywczego;
  - obszaru o największym ubytku ludności (ponad 10 %) do 2015 roku, o zmniejszonym zatrudnieniu w rolnictwie;
  - m. Łęczyca zaliczone zostało do grupy ośrodków o ponadpowiatowym zasięgu oddziaływania;
  - wieś Świnice Warckie zaliczona została do grupy „ośrodki gminne – pozostałe”;
  - powiat łęczycki zaliczono do grupy powiatów o prognozowanej powierzchni lasów w 2015 r. poniżej 10 % (podobnie jak sąsiedni powiat kutnowski);
  - łęczyckiego podregionu kulturowego;
  - autostrada A-2 (W – Z) Berlin – Poznań – Stryków – Warszawa – Kukuryki (Mińsk) zaliczona jest do układu strategicznego województwa;
  - magistralny układ kolejowy, przebiegający w pobliżu, przewidywany jest do modernizacji;
  - gmina objęta została programem regionalnym „Warta”.

II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w obszarze gminy lub w jej rejonie (wg Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego z 2002 r.)

KOLEJ

Magistrala kolejowa Śląsk – porty (węglowa)

- propozycja modernizacji,
- zadanie o znaczeniu krajowym,
- polityka transportowa państwa na lata 2001 – 2015 dla zrównoważonego rozwoju kraju przyjęta przez Radę Ministrów 18.10.2001 r.

Magistrala kolejowa E-20 Poznań – Kutno – Łódź – Warszawa

- propozycja modernizacji,
- zadanie o znaczeniu krajowym,
- polityka transportowa państwa na lata 2001 – 2015 dla zrównoważonego rozwoju kraju przyjęta przez Radę Ministrów 18.10.2001 r.

Szybka kolej Poznań (Łódź) – Warszawa wraz z odgałęzieniem Łódź – Wrocław

- postulat,
- propozycja modernizacji,
- zadanie o znaczeniu krajowym,
- polityka transportowa państwa na lata 2001 – 2015 dla zrównoważonego rozwoju kraju przyjęta przez Radę Ministrów 18.10.2001 r.

DROGI KRAJOWE

Nr 1 Gdańsk – Łódź – Katowice

Obwodnica Łęczycy

- propozycja realizacji,
- zadanie o znaczeniu krajowym.
- program zadań dla rozwoju układu dróg krajowych do 2005 r. i koncepcja programu zadań na lata 2006 – 2010 i po roku 2010, oprac. przez GDDP – Biuro w Łodzi

Nr 1 Granica województwa kujawsko-pomorskiego – Sierpów – węzeł z S-14

- propozycja modernizacji,
- zadanie o znaczeniu krajowym,
- program dostosowania podstawowej sieci drogowej TINA w Polsce do standardów Unii Europejskiej do 2015 r.

GAZOCIĄGI O PARAMETRACH DN 250/200/150

Uniejów – Świnice Warckie – wariant I

Łęczyca – Świnice Warckie – wariant II

- postulat,
- zadanie o znaczeniu powiatowym, gminnym,
- postulaty zgłoszone do „Planu” przez samorządy lokalne

PROGRAM REGIONALNY „WARTA” jako część programu ogólnego „Odra 2006”, uchwalony, obejmujący z powiatu łęczyckiego gminy: Grabów, Łęczyca, Świnice Warckie.

W ramach zadań przewiduje się (między innymi):

- porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochronę przeciwpowodziową,
- melioracje szczegółowe

II.3. Wnioski ze strony władz wojewódzkich

1. Zarząd Województwa Łódzkiego stwierdził (grudzień 2006 r.), że projekt zmiany „Studium ...” winien uwzględniać ustalenia zawarte w „Strategii rozwoju województwa łódzkiego” (ze stycznia 2006 r.) i w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.

Ponadto winien uwzględnić granice prawnie ustanowionego:

- „Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 (Dyrektywa Ptasia) – ... Pradolina Warszawsko-Berlińska”,
- proponowanego do ustanowienia Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 (Dyrektywa Siedliskowa) - ... Pradolina Bzury – Neru”,
- projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej”,
- projektowanych zbiorników retencyjnych według „Programu małej retencji dla województwa łódzkiego z 2006 r.” Świnice Warckie o powierzchni 21,6 ha i Dzierżawy – Drozdów o powierzchni 62,0 ha,

- złoża surowców– Świnice Warckie według „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce za 2004 r.”
2. Łódzki Urząd Wojewódzki zgłosił między innymi następujące uwagi i wnioski (listopad 2006 r.):
- „Na obszarze gminy Świnice Warckie nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programach zadań rządowych ...”,
  - „Zapisy ustawowe wskazują jako podstawę działań w gospodarowaniu przestrzenią rozwój zrównoważony. Środowisko przyrodnicze, potrzeby cywilizacyjne, wartości kulturowe, warunki życia oraz ład w przestrzeni, powinny stanowić współzależne nurty działań zachowujące bądź wprowadzające równowagę w gospodarowaniu obszarem gminy ...”

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH I STANU ZATRUDNIENIA

III.1. Procesy demograficzne

W celu obiektywnego uchwycenia zmian zachodzących w sytuacji demograficznej gminy Świnice Warckie, przedstawiono poniżej wartości w poszczególnych latach (dane Urzędu Gminy, stan na 31.12.2008).

Lata	Liczba mieszkańców
1999	4 457
2000	4 447
2001	4 350
2002	4 361
2003	4 325
2004	4 169
2005	4 130

2006	4 118
2007	4 033
2008	4 059

Z powyższego zestawienia wynika, że w latach 1999-2008 nastąpił na terenie całej gminy ubytek ludności, w liczbie 398.

Przyczyny tego zjawiska są bardzo złożone, w większości jednak mają podłoże ekonomiczne.

Pozytywnym elementem jest fakt, że od 2007 roku następuje powolny wzrost liczby mieszkańców gminy.

Według „Statystyki ludności” Urzędu Gminy, w połowie 2008 roku (łącznie z zameldowanymi czasowo), liczba mieszkańców w Gminie w poszczególnych miejscowościach wynosiła:

Świnice Warckie	- 646
Świnice Kolonia	- 246
Bielawy	- 107
Chorzepin	- 138
Chwałborzyce	- 219
Drozdów	- 195
Głogowiec	- 254
Grodzisko	- 54
Gusin	- 165
Kaznów	- 95
Kosew	- 121
Kozanki Podleśne	- 60
Kraski	- 163
Ładawy	- 27
Łyków	- 78
Parski	- 125
Piaski	- 161
Podgórze	- 96
Podłęże	- 93
Polusin	- 27
Rogów	- 67
Rydzyzna	- 6
Stemplew	- 273
Strachów	- 48
Tolów	- 66
Władysławów	- 91

Wola Świniecka	- 208
Wyganów	- 122
Zbylczyce	- 175
Zimne	- 42

RAZEM 4.168

Najbardziej zaludnione zespoły miejscowości to: Świnice Warckie, Świnice Kolonia (911), Piaski, Gusin (336), Zbylczyce, Wyganów (311), a zespoły miejscowości o najniższym zaludnieniu to: Ładawy (30), Strachów (49), Kozanki Podleśne (72).

III.2. Zatrudnienie

1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych latach mieszkańców gminy Świnice Warckie przedstawiała się następująco (dane na dzień 31.12.2008 r.)

Bezrobotni [liczba]	Rok					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem	464	458	439	382	305	245
w tym: mężczyźni	258	264	236	210	175	135
kobiety	206	194	203	172	130	110

Analiza danych dotyczących liczby osób bezrobotnych na terenie gminy Świnice Warckie wskazuje wyraźnie na zjawisko zmniejszania się liczby osób pozostających bez pracy.

Na przestrzeni lat 2003-2008 liczba bezrobotnych zmniejszyła się prawie dwukrotnie, z liczby 464 osób w 2003 roku do 245 osób na koniec 2008 roku.

3. Struktura ludności według grup ekonomicznych (Bank Danych Regionalnych, 31.12.2008) w % ogółem ludności w wieku:

- przedprodukcyjnym 20,6 %,
- produkcyjnym 59,7 %,
- poprodukcyjnym 19,6 %.

Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - 67,4.

3. Podmioty gospodarcze (stan na 31.12.2008)

Ogółem	273 jednostki gospodarcze
- sektor publiczny	16 jednostek gospodarczych
- sektor prywatny	257 jednostek gospodarczych

4. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD

	ilość jednostek gospodarczych
sekcja A – Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	24
sekcja B – Rybactwo	-
sekcja C – Górnictwo	1
sekcja D – Przetwórstwo przemysłowe	26
sekcja E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-
Sekcja F - Budownictwo	22
sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	106
sekcja H – Hotele i restauracje	5
sekcja I – Transport, gospodarka magazynowa, łączność	10
sekcja J – Pośrednictwo finansowe	6
sekcja K – Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	17

sekcja L – Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	12
sekcja M – Edukacja	8
sekcja N – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	8
sekcja O – Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostałe	28
sekcja P – Gospodarka domowa zatrudniająca pracowników	-
sekcja Q – Organizacje i zespoły eksterytorialne	-

Podmioty gospodarki narodowej wykazują pewne (choć jeszcze niezbyt wielkie) zróżnicowanie.

Przede wszystkim dominujący jest sektor prywatny. Pojawiają się spółki handlowe, w tym z udziałem kapitału zagranicznego, fundacje; w przemyśle dominuje przetwórstwo (ale na małą skalę), rejestrowane są pozycje obsługa nieruchomości i firm, a także pośrednictwo finansowe.

Według aktualnych informacji ze strony Urzędu Gminy, na terenie gminy:

- 1) przedsiębiorców zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej w Urzędzie Gminy, zajmujących się produkcją jest 10-ciu oraz 4-y firmy zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przedmiotem działania przedsiębiorców wytwórczo-handlowych są głównie: betoniarstwo, wytwarzanie konstrukcji stalowych, piekarnictwo, produkcja i sprzedaż towarów drewnopochodnych, wytwarzanie skrobi, produkcja pasz, formy krawieckie, produkcja odzieży i bielizny, gorzelnia rolnicza, a firmy to: Spółdzielnia Kółek Rolniczych, masarnia, Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, piekarnia;

- 2) przedsiębiorstw zarejestrowanych jako handlowe i handlowo-usługowe jest 53. Przedmiotem ich działalności są głównie: handel artykułami rolno-spożywczymi i przemysłowymi, mięso i wędliny, materiałami budowlanymi, handel obwoźny, dystrybucja gazu, art. chemiczne, art. opałowe, pasze, nawozy, skup i sprzedaż zwierząt gospodarskich, usługi transportowe, art.

- gospodarstwa domowego, obuwanie, odzież, sadownictwo i szkółkarstwo, zboże, art. monopolowe, kolektura totalizatora sportowego, art. zielarskie, punkty apteczne, handel detaliczny autobusami, samochodami ciężarowymi, dostawczymi i osobowymi, warzywami i owocami, naprawa i konserwacja maszyn rolniczych i leśnych, mebli, działalność rachunkowo-księgową, paliwa, naprawa pojazdów samochodowych;
- 3) przedsiębiorstw zarejestrowanych jako usługowe jest 50, o zróżnicowanych przedmiotach działania, a w tym dotyczących: mechaniki pojazdów, murarstwa, blacharstwa, dekarstwa, malarstwa, tapicerstwa, stolarstwa, wulkanizacji, usługi weterynaryjne, wynajem sprzętu budowlanego, pielęgnacja i eksploatacja lasów (i opracowanie związanych z tym ekspertyz), wyposażenia sprzętu domowego, fryzjerstwo, ocieplenia i elewacje budynków, remonty budynków i dróg, usługi transportowe (pasażerskie i towarowe, krajowe i zagraniczne), usługi z zakresu projektowania odzieży, usługi sekretarskie, reklamowe, wynajmu urządzeń chłodniczych, usługi muzyczne, usługi ubezpieczeniowe, inseminacja zwierząt gospodarskich, usługi porządkowe, usługi pogrzebowe, działalność geodezyjna, usługi związane z uprawami rolnymi, wykonywanie instalacji gazowych, praktyka lekarska, instalacje co, wodno-kanalizacyjne, instalacje elektryczne.

Niemal całość ww. działalności mieści się w Świnicach Warckich.

Biorąc jednak pod uwagę miejsce zamieszkania właścicieli, to przedsiębiorcy rekrutują się z różnych miejscowości, jak np. Kosew, Zbylczyce, Parski, Rogów, Chwalborzyce, Strachów, Piaski, Drozdów, Gusin, Grodzisko, Kozanki Podleśne, Bielawy, Chorzepin, Głogowiec, Podgórze, Świnice Warckie Kolonia, Stemplew, Wyganów, Władysławów, Kaznów, Tolów, Kraski.

Przedstawiony powyżej rejestr firm wskazuje na osiągnięty już dość zróżnicowany przedmiot działalności związanej z produkcyjno-handlowo-usługowymi potrzebami stosunkowo nielicznej społeczności gminy. Naturalnie w powyższych zestawieniach brak przedstawienia tak istotnych dla mieszkańców form działalności, jak kultura,

administracja, bezpieczeństwo i potrzeby duchowe. Ich charakterystyka została przeprowadzona w innych częściach niniejszego tekstu oraz w cyt. już „Planie ...” i „Strategii ...”.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

1. Warunki mieszkaniowe określane stopniem zaspokojenia potrzeb poprzez ilość mieszkań w odniesieniu do ilości mieszkańców, zagęszczeniem mieszkań i izb mieszkalnych, ilością pomieszczeń przypadających na mieszkanie na terenie gminy, określa się jako średnie.

Według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi, w cytowanych już publikacjach, zasoby mieszkaniowe w gminie przedstawiały się na koniec 2007 roku następująco:

a) mieszkanie (zasoby mieszkaniowe wszystkie: zamieszkane i niezamieszkane) –

1 292 mieszkania;

b) przeciętna powierzchnia użytkowa:

- 1 mieszkanie - 83,2 m²,

- na 1 osobę - 26,7 m²;

c) nowe budynki mieszkalne oddane do użytkowania w 2008 roku:

- mieszkania - 3,

- izby - 14,

- powierzchnia użytkowa mieszkań - 364 m².

Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców wynosi więc około 311 – 313 sztuk, co jest wskaźnikiem niezłym.

Dalsza poprawa ilościowej sytuacji mieszkaniowej postępuje dosyć powoli, ponieważ coroczne realizacje nie są zbyt duże i np. w 2005 roku dotyczyły 4-ch mieszkań o 16-tu izbach, 116 m² pow. użytkowej przypadającej na 1-o

mieszkanie, a w 2006 roku 5-u mieszkań o 28 izbach, 129,4 m² pow. użytkowej na 1-o mieszkanie. Realizacje te charakteryzują się jednak korzystniejszymi parametrami niż wynikającymi z analizy stanu istniejącego. Mieszkania są zdecydowanie większe i posiadają większą ilość izb w mieszkaniu. Ponadto standard wyposażenia technicznego obiektów jest coraz wyższy, a pomieszczenia sanitarne są regulą.

W „Planie ...” przedstawiono dynamikę zmian w zakresie mieszkalnictwa w latach 1998 – 2002. Z analizy przytoczonych danych wynika, że w omawianym okresie także następował stały przyrost powierzchni użytkowej mieszkań (z 86.969 m² do 100.109 m² w 2002 roku) i izb mieszkalnych (ze stanu 4.599 do 4.657).

W roku 2002 oddano do użytku 2-a mieszkania o 10-u izbach, co jest wartościami mniejszymi niż realizacje w 2005 roku (4-y mieszkania, 16 izb).

Z danych zamieszczonych w „Planie ...” w stosunku do podanej wielkości mieszkań stale zamieszkałych (1.163), mieszkań wyposażonych w łazienkę było 59 %, w gaz z butli aż 88 %.

W zakresie uzbrojenia komunalnego brak jednak pełnej kanalizacji terenów zurbanizowanych, gazyfikacji przewodowej, kanalizacji deszczowej.

Tereny mieszkaniowe wyposażone są w lokale handlowe i usługowe w zakresie podstawowym.

2. Poziom warunków życia zależy także od dostępności do jednostek wychowawczych i możliwości edukacji na poziomie ponadpodstawowym.

W gminie działa przedszkole o 25 miejscach, nie w pełni wykorzystywane.

Szkoły podstawowe (Świnice Warckie i Piaski) stwarzają dobre warunki lokalowe dla łącznie ok. 400 uczniów. Szkoły są bądź po remoncie i rozbudowie (Świnice Warckie) lub po niedawnym oddaniu do użytku (Piaski).

Następuje obserwowany w ostatnich latach (od 2005 do 2008 roku) spadek ilości uczniów na klasę (w Świnicach od 19 do 16 osób), a w Piaskach od 19 do 15 osób, a w gimnazjum od 19 do 17 uczniów.

Do Gimnazjum w Świnicach Warckich uczęszcza ok. 200 młodzieży.

Szkoły podstawowe i gimnazjum dysponują pracownikami przedmiotowymi (w tym komputerowymi), salami gimnastycznymi (oprócz szkoły w Piaskach), zespołami artystycznymi, kołami zainteresowań, księgozbiorami. Prowadzona jest nauka języków obcych i gimnastyka korekcyjna. Z autobusów dowożących dzieci do szkół korzysta przeszło 300 uczniów.

Według oceny zawartej w „Strategii rozwoju ...” opracowanej w 2007 roku przy udziale szerokiego grona mieszkańców gminy „Gmina posiada racjonalną sieć szkół i przedszkoli” (choć w dalszym ciągu niezbędna jest modernizacja obiektów szkolnych).

Istotną, pożyteczną rolę w dziedzinie edukacyjnej szkolno-wychowawczej spełnia Ośrodek Wychowawczy w Stemplewie dla młodzieży niepełnosprawnej. Jest to cały kompleks – szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła przysposobienia zawodowego (ślusarz, murarz, malarz, kucharz, piekarz).

3. Na terenie gminy infrastruktura sportowa wymaga radykalnej rozbudowy – budowy stadionu sportowego z całą infrastrukturą techniczną.

Przy szkole podstawowej w Świnicach Warckich działa klub sportowy „Spartakus”.

Na terenie gminy działa też samodzielny ludowy klub sportowy.

4. Działalność kulturalna organizowana jest przez Gminny Ośrodek Kultury (ale wymaga on doposażenia w stroje, sprzęt, stałą scenę). GOK oraz Ochotnicza Straż Pożarna i OSP organizują działalność rekreacyjną i rozrywkową, wystawy, plenery, imprezy artystyczne. GOK prowadzi kapelę ludową, zespół ludowy, kółko plastyczne i młodych talentów, naukę gry na instrumentach muzycznych.

Gminna Biblioteka Publiczna posiada filię w Piaskach. Łączny księgozbiór tych placówek wynosi ok. 25,7 tys. tomów. Biblioteka prowadzi szereg imprez kulturalnych na terenie gminy (wystawy, spotkania autorskie, konkursy recytatorskie itp.).

Działalność kulturalną prowadzą także szkoły i szereg organizacji pozarządowych. Specyficzną formą działalności kulturalnej jest ruch pielgrzymkowy związany z kultem siostry Faustyny, oraz działalność sakralna. Gmina Świnice Warckie jest miejscem urodzenia i chrztu świętej. Ruch ten może stać się w przyszłości znacznym przyczynkiem do aktywizacji gminy. Miejsce urodzenia świętej to Głogowiec. Parafia rzymsko-katolicka p.w. św. Kazimierza to Sanktuarium Urodzin i Chrztu Św. Faustyny. Ponadto w gminie są jeszcze dwie parafie rzymsko-katolickie w Chwalborzycach p.w. Św. Marcina Biskupa i w Grodzisku pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła. W Świnicach Warckich znajduje się zgromadzenie sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.

5. Na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej i prywatny gabinet stomatologiczny, działa apteka i punkt apteczny. Według oceny „Strategii ...” „Na terenie gminy nie ma problemów z dostępem do podstawowych usług zdrowotnych”.

Z usług specjalistycznych służby zdrowia korzystać trzeba w Łęczycy i innych okolicznych miastach, a w przyszłości także z projektowanego, rozbudowywanego zakresu usług NZOZ.

W Świnicach Warckich funkcjonuje lecznica dla zwierząt.

6. W programie działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ujęto rozszerzenie pomocy ludziom starszym (w tym usługi opiekuńcze), niepełnosprawnym (w tym likwidacja barier architektonicznych), rolnikom dysfunkcyjnym.

Poprawa warunków życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, wymaga zdecydowanego podniesienia poziomu wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną związaną z odprowadzaniem i utylizacją ścieków, gazownictwem.

7. Na terenie ośrodka gminnego obsługą rolnictwa zajmuje się Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna i Spółdzielnia Kółek Rolniczych.

8. Zagrożenie zdrowia mieszkańców to, oprócz braku uregulowanego bezpiecznego systemu gospodarki ściekowej, także przebieg przez teren gminy autostrady, układ kolejowy, stany powodziowe. W związku z systemami komunikacyjnymi mogą wystąpić zagrożenia wynikające z transportu materiałów niebezpiecznych, kolizji i wypadków drogowych i kolejowych, hałasu, skażenia powietrza, a z przebiegu sieci w.n. zagrożenia promieniowania elektromagnetycznego. Stąd konieczność respektowania w realizacji zabudowy ustaleń dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania, a także parametrów technicznych dróg. Stan zagrożenia powodziowego występuje jedynie w rejonie doliny Neru. Może wystąpić także zagrożenie pożarowe – zabudowa ogrzewana węglem, instalacje elektryczne, przewody kominowe. Wymagane jest rygorystyczne przestrzeganie przepisów p.pożarowych i bezpieczeństwa pracy. Sieć placówek Ochotniczej Straży Pożarnej zabezpiecza ochronę w razie pożaru, a służba patrolowa Policji odpowiada za bezpieczeństwo ludności i mienia. Zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludności wynika także z występującego ubóstwa ludności, bezrobocia.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, WALORYZACJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

V.1. Uwagi ogólne

Przepisy szczególne dotyczące ochrony przyrody zawarte są w Ustawie Prawo Ochrony Środowiska oraz Ustawie o Ochronie Przyrody. Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

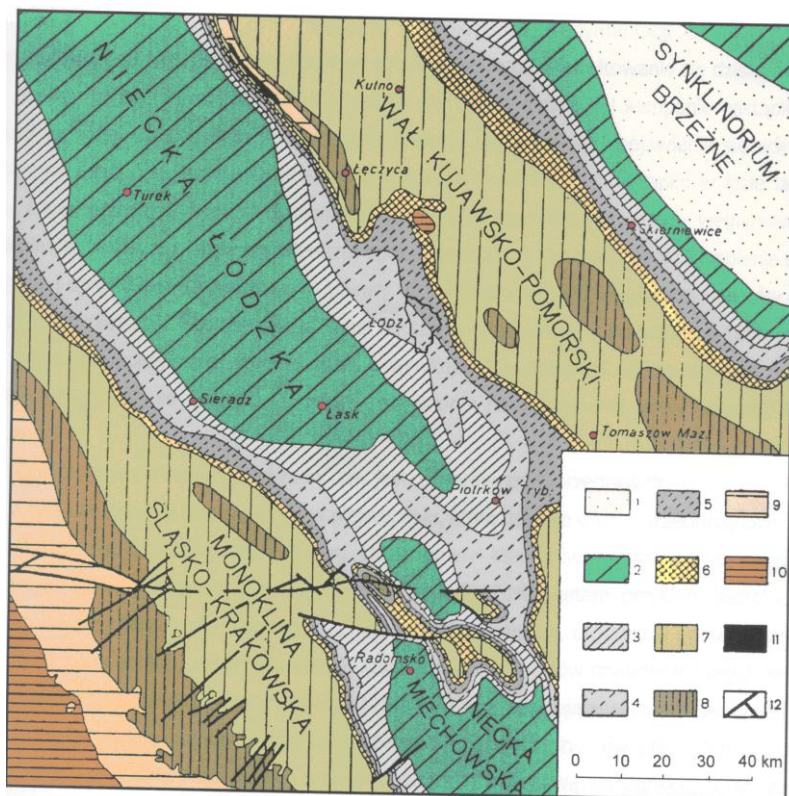
Podstawą społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju. Przyrodnicze uwarunkowania zawsze odgrywały istotną rolę w kształtowaniu układów przestrzennych gminy. Gospodarowanie zasobami naturalnymi, ich ochrona powinno zapewnić zaspokojenie potrzeb ludzkich obecnych i przyszłych pokoleń bez stwarzania konfliktów ekologicznych i społecznych.

Dokonujące się procesy urbanistyczne wywierają ogromny (nie zawsze korzystny) wpływ na środowisko. Przy złożoności procesów zachodzących w środowisku naturalnym należy odpowiedzieć na pytanie jakie są walory środowiska gminy Świnice Warckie, jakie i gdzie występują naruszenia stanu środowiska, a więc jakie główne problemy dotyczące omawianej problematyki występują w gminie.

V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu i warunki klimatyczne

◆ Budowa geologiczna

Gmina Świnice Warckie położona jest na skraju synklinorium mogileńsko-łódzkiego, którego podłożem skalnym są osady kredy górnej, wykształcone w postaci margli i opok wapiennych mastrychtu dolnego. Strop kredy zapada się w kierunku północno-wschodnim, od rzędnej + 110 m n.p.m. do około + 80 m n.p.m.

Mapa geologiczna Polski Środkowej bez utworów kenozoiku wg W. Pożaryskiego

Trzeciorzęd: 1-paleocen dolny;

Kreda: 2- mastrycht, 3- kampan, 4- santon i koniak, 5- turon, cenoman i alb, 6- kreda dolna nierozdzielona; Jura: 7- malm, 8- dogger, 9- lias; Trias: 10- kajper; Perm: 11- cechsztyń; 12- dyslokacje

Utwory trzeciorzędowe zostały prawie całkowicie rozmyte przez czwartorzędowe procesy erozyjne. Maksymalna grubość tych osadów w rejonie Kosewa, dochodzi do 12,8 m.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez utwory akumulacji lodowcowej, wodnolodowcowej, rzeczno-bagiennej i eolicznej o łącznej miąższości od kilku (Świnice Warckie, Stemplew) do kilkudziesięciu metrów (w północno-wschodniej części gminy). Ich sedymentacja trwała od zlodowacenia południowopolskiego po holocen. Najstarszymi utworami są plejstoceny gliny zwałowe zlodowacenia środkowopolskiego (miejscami przykryte płatami piasków wodnolodowcowych) stwierdzone głównie w obrębie wysoczyzny oraz wyższych taras pradolinnych w zachodniej części gminy. Północno-wschodnią część terenu pokrywają osady akumulacji wód płynących, reprezentowane przez piaski i żwiry (niekiedy z

Położenie gminy Świnice Warckie na tle podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego

Ukształtowanie powierzchni terenu jest mało zróżnicowane. Gmina położona jest na przedpolu strefy marginalnej ostatniego zlodowacenia. Jej krajobraz, ukształtowany głównie przez procesy peryglacjalno- denudacyjne, tworzą głównie rozległe poziomy terasowe Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, miejscami urozmaicone przez pola wydymowe, rzadziej ostańce wysoczyznowe.

W efekcie, w krajobrazie gminy zaznacza się dość wyraźny podział na charakterystycznie zorientowane elewacje oraz depresje, wyznaczające główne jednostki orograficzne:

- 1) formy plejstoceńskie związane z akumulacyjną działalnością lądolodu:
  - wysoczyzna morenowa płaska, zajmująca niewielki fragment terenu w południowo-zachodniej części gminy. Teren wyniesiony na wysokość ok. 115- 121 m npm. o spadkach rzędu 0-3 %.
- 2) formy postglacjalne związane z działalnością wód rzecznych:
  - powierzchnie wysokich teras pradolinnych, płaskie, lekko pochylone ku dolinom Neru i Pisi, ze śladami licznych rozcięć erozyjno-

denudacyjnych, leżące u podnóża wału morenowego, znajdującego się po drugiej stronie doliny Neru. Teren wyniesiony na wysokość ok.106-116 m n.p.m., tj. ok.10-18 m. ponad średni poziom wody w Nerze.

- Fragmenty terasy środkowej, wyniesione na ok. 99-108 m n.p.m. tj. ok. 3-11 m ponad średni poziom wody w Nerze, lokalnie zwydmione;
- powierzchnia niskiej terasy nadzalewowej, współczesnej doliny Neru, położone około 97-104 m n.p.m. t. j. ok.2-4 m. ponad średni poziom wody w Nerze, z charakterystyczną siecią cieków błędzących;
- terasy zalewowe (dna dolin) Neru, Pisi i ich dopływów, wyniesione na ok. 95-102 m n.p.m., miejscami z siecią efekownych starorzeczy i rozległymi powierzchniami torfowisk.

3) Formy postglacjalne związane z panowaniem klimatu wilgotnego:

- liczne płytkie doliny erozyjno-denudacyjne, rozcinające powierzchnie wysoczyznowe i terasowe;
- krótkie rozcięcia erozyjne strefy krawędziowej współczesnej doliny Neru.

4) formy postglacjalne związane z panowaniem klimatu suchego:

- wydmy wałowe i paraboliczne, tworzące rozległe pola eoliczne i długie (do kilku km), zalesione wały o wysokości względnej od kilku do kilkunastu metrów i spadkach dochodzących do 25 %;
- niecki deflacyjne, płytkie zagłębienia położone na zapleczu wydm.

5) formy pochodzenia antropogenicznego- wyrobiska, nasypy, skarpy itp.

Przejścia pomiędzy poszczególnymi fragmentami (formami) terenu są łagodne i mało wyraźne a deniwelacje niezbyt duże. Różnica wysokości pomiędzy dnem doliny Neru, w północno-zachodniej części gminy (ok. 95 m n.p.m.) a kulminacją wału wydmowego, położonego na południe od Świnic Warckich (126,3 m n.p.m.) wynosi nieco ponad 30 m.

Położenie woj. Łódzkiego, a więc i gminy Świnice Warckie w strefie przejściowej, między strefą wyżyn Polski południowej (około 300 m n.p.m.) a strefą nizin Polski środkowej, przyczyniło się w znacznej mierze do ukształtowania się nachylenia powierzchni w kierunku północnym, aż do pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (poniżej 100 m n.p.m.).

◆ **Klimat**

Klimat okolic Świnic Warckich związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie znanad północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina położona jest w obrębie regionu środkowopolskiego, reprezentującego obszar słabnących wpływów oceanicznych.

Amplitudy temperatur są tutaj nieco mniejsze od przeciętnych w Polsce, zima jest dość chłodna (średnia temperatura stycznia -2.3°C), ale niezbyt długa (około 84 dni), z nietrwałą szatą śnieżną. Dłuższe (około 97 dni) i ciepłe jest lato ($+18,1^{\circ}\text{C}$ w lipcu). Charakterystyczna dla tej części Polski jest niezbyt duża liczba dni pochmurnych (ok. 112). Długość trwania okresu wegetacyjnego wynosi niespełna 220 dni. Roczna suma opadów sięga 550 mm. I podobnie jak na większości terytorium kraju, również w rejonie Świnic Warckich przeważają wiatry zachodnie, stanowiące blisko połowę ogółu wiatrów wiejących w ciągu roku. Wiosną i zimą wzrasta udział wiatrów wschodnich. Najbliżej położona, w stosunku do omawianego terenu, stacja IMGW w Topoli Błonie odnotowuje wprawdzie dużą ilość cisz (13,1 %), ale średnia ważona wiatrów (bez rozbicia na kierunki) sięga 3.6 m/s, a wiatry wiejące z prędkością 3-7 m/s stanowią prawie 60 % ogólnego udziału wiatrów w ciągu roku. Takie prędkości wiatrów stwarzają dogodne warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrów.

Warunki klimatu lokalnego gminy, położonej w zasięgu lokalnego rozszerzenia Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, są zbliżone do przedstawionych wyżej warunków makroklimatu a drobne modyfikacje wynikają m.in. ze zróżnicowania rzeźby terenu oraz obecności większych powierzchni łąkowych, leśnych i wodnych.

Dobrymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością powietrza i dobrym przewietrzaniem charakteryzują się powierzchnie wysokich tras pradolinnych i wysoczyzn a zmiennymi, wynikającymi głównie z różnic w użytkowaniu terenu, powierzchnie terasy środkowej i niskiej terasy nadzalewowej. Specyficzne warunki klimatu lokalnego mają występujące tu tereny leśne. Lasy charakteryzują się z reguły nieco gorszym nasłonecznieniem (zacienienie), ale dużą zaciszą i dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi o zmniejszonych wahaniach dobowych. Są to tereny o wzbogaconym składzie fizyko-chemicznym powietrza w tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny. Tereny położone na ich obrzeżach przez dużą część roku znajdują się w zasięgu szerokofrontowego napływu czystego powietrza z kompleksów leśnych.

Mało korzystnymi lub nawet niekorzystnymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi, częstym występowaniem mgieł, zastoisk chłodnego powietrza i inwersji temperatur oraz zdecydowanie ukierunkowanym przewietrzaniem wyróżniają się nisko położone powierzchnie terasowe w dolinie Neru.

Duże znaczenie, w warunkach klimatu lokalnego, mają doliny drobnych cieków, stanowiące kierunki grawitacyjnego spływu wychłodzonego powietrza. Specyficznym mikroklimatem odznaczają się zwydmione powierzchnie terasowe w rejonie Głogowca, Kolonii Świnie, Gusina i Podgórze.

V.3. Wody powierzchniowe i podziemne

◆ wody powierzchniowe

Współczesna sieć hydrograficzna woj. łódzkiego (a więc i gminy Świnice Warckie) jest konsekwencją plejstoceńskich procesów ukształtowania rzeźby terenu, a po części również odzwierciedleniem predyspozycji mezozoicznego podłoża. Główne rzeki przebiegają na peryferiach regionu, przy czym zarówno Warta i Pilica, jak i wiele mniejszych rzek wpływa na teren województwa od południa, mając swe źródła

na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Obszarem źródłiskowym Bzury i Neru oraz ich dopływów jest Wyżyna Łódzka.

Sieć hydrograficzna woj. łódzkiego charakteryzuje się przewagą rzek małych oraz cieków, z których część jest okresowo sucha.

Relatywnie największe (ale generalnie małe) zagęszczenie sieci rzecznej występuje na Równinie Łowicko-Błońskiej.

Największe odpływy zwykle związane są z roztopami wiosennymi, zaś odpływy najniższe są charakterystyczne dla przełomu lata i jesieni.

Gmina Świnice Warckie w całości położona jest w dorzeczu rzeki Ner. Odwadnianie odbywa się głównie w dwóch kierunkach: ku północy- bezpośrednio do Neru (m.in. za pośrednictwem Kanału Zbylczyckiego i Kanału Drozdowskiego) oraz na zachód – do jednego z jego dopływów do rzeki Pisi.

Sieć wód płynących jest dosyć rozbudowana i rozmieszczona równomiernie. W większości jednak reprezentowana jest przez cieki okresowe.

Ner płynie wschodnim i północnym skrajem gminy. Odcinek zorientowany południkowo nosi jeszcze sporo cech naturalnych. Rzeka jest kręta, miejscami występują malownicze zakola i starorzecza wypełnione wodą.

Dolny fragment, o przebiegu równoleżnikowym, jest w większości wyprostowany i obwałowany, a śladem dawnego przepływu jest stare koryto rzeki. Ta część doliny jest silnie zabagniona lub pocięta gęstą siecią rowów melioracyjnych.

Obszar gminy pozbawiony jest większych, naturalnych zbiorników wodnych. Pewne jednak fragmenty gminy zasobne są w różnej wielkości, płytkie i częściowo już zarośnięte doły potorfowe.

Na obszarze taras nadzalewowych większość cieków wyprostowano i sztucznie pogłębiono, włączając je w rozbudowany system melioracyjny gminy (zróżnicowana zabudowa hydrotechniczna). Mimo to deficyt wody odczuwają najwyżej położone i

niemal bezwodne powierzchnie wysoczyznowe oraz silnie nachylone zbocze doliny dolnego Neru.

Dno doliny Neru jest miejscami chronione wałami przeciwpowodziowymi.

Podobnie, jak większość rzek polskich, rzekę Ner charakteryzuje śnieżno-deszczowy ustrój zasilania z dwoma wysokimi stanami w ciągu roku.

Gmina jest obszarem o niewielkim odpływie (średni roczny odpływ jednostkowy wynosi $q=6$ l/s/km²), a niskie wartości wynikają zarówno z niedoboru opadów, jak i małej zdolności retencyjnej terenów wyżej położonych.

Najbardziej zróżnicowane odpływy jednostkowe przy stanach ekstremalnych wykazuje Ner (od 0,41 do 50,82 l/s/km²) W warunkach przeciętnych stany i przepływy wyższe utrzymują się od stycznia do kwietnia.

Przez teren Gminy przebiegają cieki wodne, takie jak: Ner, Pisia, Kanał Zbylczycki, Kanał Środkowy, Kanał Drozdów oraz oczka wodne np. stawy rybne w lesie zbylczyckim, zbiorniki potorfowe w miejscowości Świnice Warckie i Drozdów, z przeznaczeniem pod zbiorniki retencyjne.

◆ **Rzeka Ner**

Rzeka Ner płynie w środkowej Polsce, na Wysoczyźnie Łaskiej, w Kotlinie Kolskiej. Jest jednym z większych prawobrzeżnych dopływów środkowej Warty, łączącym się z nią na wysokości około 94 m n.p.m.

Długość całkowita Neru wynosi 126 km, natomiast powierzchnia jego dorzecza 1 823,5 km².

Źródła rzeki znajdują się na południowo-wschodnich krańcach Łodzi koło Bolesławowa na wysokości około 250 m n.p.m. Stąd kieruje się ona w kierunku zachodnim i północno-zachodnim, przecinając Wzniesienia Łódzkie, Wysoczyznę Łaską i Kotlinę Kolską.

Średnia szerokość rzeki w środkowym biegu wynosi 18,0 m, natomiast jej średnia głębokość 1,2 m, przy obserwowanych wahaniach od 0,5 do 1,9 m.

Szybkość prądu wody wynosi ok. 0,6 m/s.

Wielkość średniego przepływu, mierzona w dolnej części biegu rzeki, kształtuje się na poziomie 10,8 m³/s.

Rzeka płynie prostym, głębokim korytem, którego brzegi porośnięte są głównie wikliną oraz czarną olchą.

Obrzeża rzeki stanowią łąki i lasy, zaś w środkowym i dolnym biegu są to głównie pastwiska i grunty orne.

W dolnym odcinku pradolinny, dawniej zabagnione dno doliny jest obecnie uregulowane i użytkowane przez łąki. Maksymalna rozpiętość wahań stanów wody w dolnym biegu wynosi 3,5 m.

Jakość wód Neru dotychczas nie była badana na terenie powiatu łęczyckiego (poza terenem powiatu- comiesięcznie badana jest w 7 punktach). Obecnie są to wody pozaklasowe, co przy stanach wylewania wód z rzeki powoduje silne skażenie gleb i plonów. Istnieje konieczność poprawy czystości wód i ograniczenia szkód spowodowanych stanami powodziowymi.

Według cyt. „Programu ochrony środowiska” – „czystość wód powierzchniowych jest pozaklasowa”, a „Wody rzeki Ner niosące zanieczyszczenia spoza obszaru gminy ... nie odpowiadają żadnej klasie czystości i w związku z tym nie nadają się do żadnych zastosowań gospodarczych”.

Docelowo wody Neru powinny spełniać wymagania jak dla II klasy czystości.

Osią układu hydrograficznego tego rejonu jest równoleżnikowa, rozległa forma wklęsła pradolina Warszawsko-Berlińska.

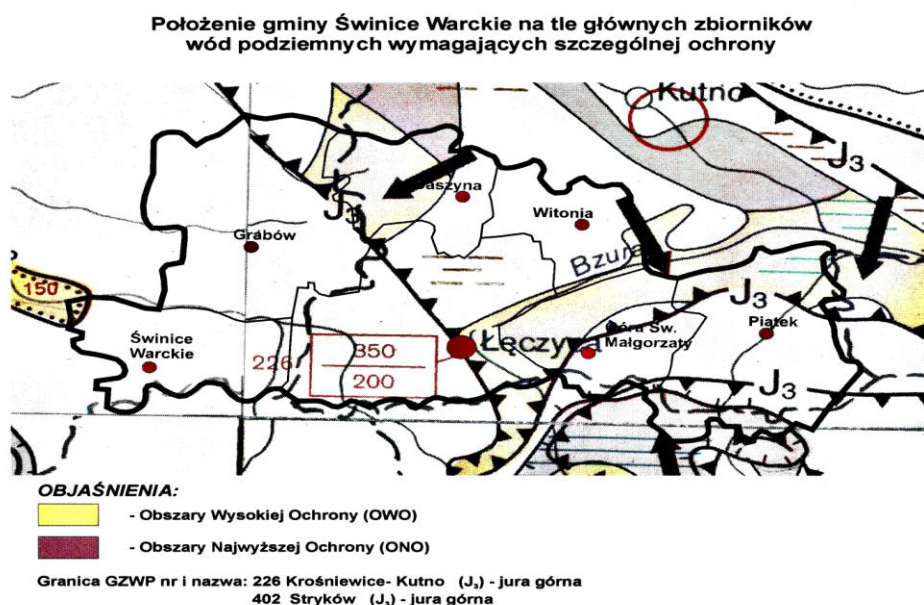
Rzeka Pisia jest prawobrzeżnym dopływem Bzury.

◆ **Wody podziemne**

Peryferyjne usytuowanie gminy w obrębie niecki mogileńsko-łódzkiej powoduje, że gmina Świnice Warckie położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód

Podziemnych (GZWP). Jedynie niewielkie fragmenty Chwałborzyc i Chorzepina znajdują się w zasięgu czwartorzędowego GZWP nr 150 Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej.

Na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców powiatu łęczyckiego i gminy Świnice Warckie oraz na potrzeby gospodarcze korzysta się z wód podziemnych ujmowanych z utworów czwartorzędowych, trzeciorzędowych, kredowych, przy czym przeważa pobór z ujęć czwartorzędowych i kredowych.

GZWP nr 150 Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej - czwartorzęd

Źródło: Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Świnice Warckie; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi. Stan na dzień 31.12.2003 r.

W gminie Świnice Warckie studnie zlokalizowane są w utworach kredowych i czwartorzędowych:

- 1) Kredowy poziom wodonośny występuje głównie w obrębie Niecki Łódzkiej, Wody mają charakter artezyjski i subartezyjski, tworzą tutaj najgłębszy basen wód pitnych w Polsce. Wody te posiadają zmienne ciśnienie 200-

3 000 hPa. Są zwykle słabo zmineralizowane, średnio twarde lub miękkie, lekko żaźelazone.

- 2) Czwartorzędowy poziom wodonośny oznacza się największą zmiennością rozprzestrzenienia i warunków filtracji. Zróźnicowanie głębokości poziomów, sąsiedztwo wód gruntowych i łączność z wodami starszego podłoża powodują, że wody czwartorzędowe charakteryzują się znaczną lokalną zmiennością składu, twardości i stopnia mineralizacji. W tej formacji wód najzasobniejszy jest poziom międzymorenowy z występowaniem zbiorników na głębokości 10-50 m p.p.t. Jest on intensywnie drenowany przez rzeki i gwarantuje ciągłość ich przepływu. Wody czwartorzędowe są powszechnie eksploatowanym poziomem wodonośnym.

Zestawienie studni oraz punktowo zatwierdzonych zasobów wód podziemnych w gminie Świnice Warckie:

- 1) Zatwierdzone zasoby ujęć czwartorzędowych w (m³/h) -76,
Ilość studni - 4
- 2) Zatwierdzone zasoby ujęć kredowych w (m³/h) -378,
Ilość studni - 13.

Wydajność eksploatacyjna indywidualnych studni na danym obszarze kształtuje się w granicach 5-10(m³/h).

V.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

- **Produkcja roślinna i zwierzęca;**

Rolnictwo jest podstawową funkcją gminy.

Użytki rolne zajmują 7653 ha, co stanowi 81 % ogólnej powierzchni gminy, z tego 70 % zajmują grunty orne.

Użytki rolne wysokich klas bonitacyjnych (II-IV) stanowią ok. 40 % ogólnej powierzchni gruntów ornych; w tym gleby najlepsze (II i III kl.) występują w

środkowo - zachodniej i południowej części gminy i zajmują ok. 8 % powierzchni, towarzyszące im grunty orne kl. IV a i IV b, stanowią ok. 10 % powierzchni.

Trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska, w połowie średnie i słabe) zajmują 9,395 ha, co stanowi ponad 25 % ogólnej powierzchni gminy.

Według „Programu ochrony środowiska” z 2004 roku – „Gmina posiada przeciętne warunki do gospodarowania”.

Grupy użytkowników Gruntów	Ogółem pow. Gruntów	Użytki rolne					lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki trwałe	Pastwis-ka trwałe		
W hektarach								
Ogółem - pow. Gminy	9 395	7 649	5294	134	1 478	743	651	1 095
Gospodarstwa indywidualne	8 284	7 615	5260	134	1 478	743	223	446
Pozostała powierzchnia	1 111	34	34	-	-	-	428	649

Źródło: Dane pochodzą z Urzędu Gminy Świnice Warckie, grudzień 2007

Główne kierunki produkcji:

- roślinna - zboża, buraki cukrowe, ziemianki, warzywa, uprawy przemysłowe, sadowniczo-szkółkarskie (gł. Świnice Warckie),
- zwierzęca - tucz trzody chlewnej hodowla bydła i gęsi.

Główne miejsce w strukturze zasiewów zajmują zboża – 55 % użytków rolnych, następnie rośliny przemysłowe i ziemniaki.

Średnie plony czterech zbóż to ok.18 t/q.

◆ **Struktura wielkości gospodarstw rolnych w gminie Świnice Warckie**

(według danych Urzędu Gminy Świnice Warckie, dane na dzień 04.12.2007 r.)

Wielkość gospodarstw – ilość sztuk

1. do 1 ha - 222 szt.
2. od 1 do 2 ha - 96 szt.
3. od 2 do 5 ha – 159 szt.

4. od 5 do 7 ha – 114 szt.
5. od 7 do 10 ha. –138 szt.
6. od 10 do 15 ha – 109 szt.
7. powyżej 15 ha - 130 szt.

◆ **Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej**

Dla określenia, ewentualnie porównania możliwości produkcyjnych poszczególnych regionów czy terytorialnych jednostek administracyjnych należy przeprowadzić ocenę wszystkich elementów środowiska przyrodniczego, które decydują o końcowych efektach produkcji rolnej. W Polsce do tego celu wykorzystano metodę opracowaną przez IUNG (Witek i in. 1974, 1981).

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej polega na punktowej wycenie czterech podstawowych elementów środowiska, tj. gleby, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych.

Na podstawie dokonanej waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski Środkowej wg gmin (opracowano na podstawie materiałów IUNG w Puławach lata 1981-88).

Ocena w punktach dla Gminy Świnice Warckie wynosi: 40,6 : 59,9 40,6- jakość i przydatność rolnicza gleb (skala 100-punktowa) 59,9- warunki agroekologiczne (skala 123-punktowa).

Informacje pochodzą z „Środowisko Geograficzne Polski Środkowej” Zbiór studiów pod redakcją Stanisława Pączki. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 1993.

◆ **Szata roślinna i świat zwierzęcy**

Szata roślinna jest bogata i urozmaicona, a jej zróżnicowanie związane jest głównie z naturalnymi warunkami siedliskowymi i sposobem zagospodarowania. Grunty leśne zajmują tylko 7 % ogólnej powierzchni gminy. Natomiast udział zieleni niskiej rozległych łąk i torfowisk, skupionych głównie w dolinie Neru sięga 25 %.

W gminie Świnice Warckie bardzo nielicznie występują drobne zadrzewienia

śródpolne, obsadzenia dróg i cieków, a także pojedyncze drzewa.

Występują głównie lasy o charakterze siedliska boru mieszanego świeżego i boru świeżego, o mało zróżnicowanym drzewostanie; sosnowo-świerkowe z niewielkim udziałem modrzewia, brzozy i dębu.

Na terenach wilgotnych występują głównie lasy olszowo - brzozowe.

Potencjalną roślinność naturalną na obszarze gminy stanowią:

- siedliska grądów; najbardziej przekształcone antropogenicznie, o dogodnych warunkach dla rozwoju rolnictwa i osadnictwa, obejmujące głównie powierzchnie wysokich teras pradolinnych;
- kontynentalne bory mieszane, charakterystyczne dla powierzchni terasowych, położonych w środkowej i południowej części gminy;
- subkontynentalne bory sosnowe, typowe dla zwydmionych fragmentów teras (pól eolicznych);
- kontynentalny bór bagienny, charakterystyczny m.in. dla bezodpływowego zagłębienia położonego na północny – zachód od Świnic Warckich;
- łągi i olsy, zajmujące rozległe powierzchnie terasy zalewowej w dolinie Neru (głównie łąg jesionowo-olszowy) oraz jego dopływów.

Roślinność rzeczywista odznacza się dużym stopniem naturalności. Niezwykle zróżnicowane siedliskowo są rozległe, płaskie powierzchnie terasy zalewowej Neru, zajęte pod dobrze zachowane torfowiska niskie i przejściowe. Wyróżniają się one charakterystyczną mozaiką szuwarów turzycowych i trzcinowych oraz roślinności łąkowej (nie zawsze koszonej). Towarzyszą im zarośla łożowe oraz olsy, które stanowią w miarę odporne, stabilne ekosystemy i wspólnie z rozległymi obszarami zabagnionych łąk i torfowisk, pełnią ważne funkcje wodochronne.

Na bogactwo typów siedliskowych, takich jak między innymi: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, świeże łąki, torfowiska, trzęsawiska, składają się również starorzecza, zbiorniki wodne, zalewane muliste brzegi rzek i liczne doły potorfowe. Dopełnieniem są zmiennie wilgotne łąki trzęślicowe, śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały, torfowiska nakredowe, łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, wydmy murawy napiaskowe oraz ziołorośla górskie i nadrzeczne.

Tereny te są ostoją siedliskową (SOO Pradoliny Bzury- Neru- kod PLH 100006) w

systemie Natura 2000, a ich zasięg pokrywa się częściowo z zasięgiem OSO ptaków (Pradolina Warszawsko- Berlińska, kod PLB 100001) i mieści się w granicach obszaru węzłowego Dolina Środkowej Warty w sieci ekologicznej ECONET- PL, oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Warszawsko – Berlińska, wchodząca w skład wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych (WSOCH) województwa łódzkiego.

Trzy kompleksy lasów państwowych, o łącznej powierzchni 434 ha, skupione w południowej i środkowej części gminy, to w większości zespoły boru świeżego i boru suchego.

Większe powierzchnie zajmuje bór świeży, w którego drzewostanie dominuje sosna, a w warstwie runa występują głównie borówki i mchy. Skrajnie suche, zwydmione fragmenty teras pradolinnych porasta suchy bór. Srebrnoszare zabarwienie podłoża zespoły te zawdzięczają łanowo występującym w runie chrobotkom.

Pewnym zróżnicowaniem drzewostanu, w którym obok sosny występuje brzoza, świerk, modrzew, olcha i inne charakteryzują się niewielkie fragmenty boru mieszanego, świeżego i boru wilgotnego, występujące jedynie lokalnie w obniżeniach powierzchni terasowych, w niektórych nieckach deflacyjnych.

Niemal wszystkie kompleksy leśne pełnią funkcje glebochronne, ich obecność zabezpiecza przesuszone pola eoliczne przed rozwiewaniem.

Lasy prywatne są rozdrobnione, zdominowane przez młode drzewostany sosnowe i brzozowe lub olchowe.

W szacie roślinnej pozostałej (rolniczej) części gminy przeważa roślinność urządzona. Zajmuje ona przede wszystkim wieloprzestrzenne ekosystemy pól uprawnych, sadów i ogrodów. W krajobrazie rolniczym gminy, zieleń pełni nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Świat zwierzęcy jest typowy dla nizinnych obszarów kraju. W lasach (na ogół niewielkich powierzchniowo i odizolowanych od głównych korytarzy ekologicznych) nielicznie występują dziki, jelenie i danielle, a dość powszechnie jedynie sarny, wśród których wykształcił się w ostatnich latach ekotyp sarny polnej. Z drapieżników występują m.in. lisy i kuny. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane to: zając,

dziki królik, jeż, ryjówka, nietoperz, i inne. Na polach można spotkać bażanty i kuropatwy. Wody natomiast zasiedlone zostały przez bobry, pozostawiające coraz liczniejsze ślady swej obecności w postaci ściętych i objęzonych z kory drzew oraz wydr, dla których rzeka Ner stanowi główny korytarz ekologiczny.

Spśród chronionych gatunków kręgowców występują na obszarze gminy m.in. trzy gatunki gadów: jaszczurka zwinka, padalec i zaskroniec.

Dosyć bogata jest fauna płazów, reprezentowana m.in. przez ropuchy, żaby i traszki. Na uwagę zasługuje zwłaszcza kumak nizinny i rzekotka drzewna.

Fauna ryb ogranicza się do gatunków pospolitych i w dużej mierze utraciła właściwe jej cechy. W wielu zbiornikach wodnych, fauna ryb kształtowana jest przez działalność gospodarczą człowieka.

Dobre warunki rozwojowe mają liczni przedstawiciele świata owadów (m.in. paż żeglarz, rusałka, żałobnik, itp.).

Najlepiej poznana jest fauna ptaków, jedyna gromada świata zwierzęcego, niemal w całości podlegająca w Polsce ochronie gatunkowej. Szczególnie dogodne warunki dla żerowania i gniazdowania ptaków wodno - błotnych oraz drapieżnych stwarzają urozmaicone ekosystemy łąkowo-leśne i wodne doliny Neru, w północnej części gminy, objętej szczególną ochroną: jak OSO- Pradolina Warszawsko-Berlińska (kod PLB 100001) w sieci Natura 2000.

Występuje tu około 100 gatunków ptaków gniazdujących i migrujących.

Zieleń w zależności od cech terenu, w którym jest usytuowana spełnia wiele ważnych funkcji, m.in. przyrodniczych, estetycznych i technicznych.

Zdolność prowadzenia wymiany gazowej w środowisku atmosferycznym, modyfikowanie warunków klimatycznych środowiska, a także kształtowanie stosunków ekologiczno-biocenotycznych, ochrona przed erozją i wpływ na stosunki wodne w glebie - to główne cechy funkcji przyrodniczych pełnionych przez tereny zieleni.

Należy też zauważyć, że zieleń stwarza możliwość wypoczynku i rekreacji dla ludności oraz dostarcza surowców dla wielu gałęzi gospodarki (lasy i zadrzewienia).

(W przedstawionym powyżej uwarunkowaniach wykorzystano informacje pochodzące z: „Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie”. Pracownia Geologiczno-Kartograficzna, Poznań, listopad 2007)

VI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ I MIEJSC PAMIĘCI NARODOWEJ

VI.1 Zarys historii podziałów administracyjnych w rejonie Łęczycy (w tym umiejscowienia Świnic Warckich)

Najstarsze, jak dotąd ślady działalności człowieka, odkryte w okolicach dzisiejszej Łęczycy pochodzą ze środkowego paleolitu (ok. 56 000 lat temu). Do jednych z najstarszych należy osada tumska, zwana w późnym średniowieczu Kościelną Wsią lub Wielką Łęczycą, którą określono mianem Łęczycy.

Początki Łęczycy sięgają około VI w. n.e. i są prawdopodobnie związane z budową warownego grodu, który dzisiaj przez mieszkańców nazywany jest „Szwedzką Górą”, Gród ten miał być ośrodkiem władzy plemienia Łęczan (lub Łęczycan) Prawdopodobnie, to właśnie plemię rozbudowało łęczycką warownię.

W czasach Mieszka i Bolesława Chrobrego, Łęczycy była stolicą prowincji oraz ważnym ośrodkiem życia religijnego. W XIII w. Łęczycy została stolicą dużego księstwa, a po zjednoczeniu kraju - stolicą województwa; siedzibą sądów ziemskich i starostwa grodowego.

Przełom XIII i XIV w. to najazdy litewskie, prawie pięcioletnie panowanie króla czeskiego i polskiego Wacława II, a w końcu objęcie całej dzielnicy przez Władysława Łokietka, który dokonał zamiany Księstwa Łęczyckiego na Ziemię Władysława Dobrzyńskiego; kolejnego księcia łęczyckiego. Umożliwiło to Łokietkowi proces jednoczenia Polski.

W 1352 r. król Kazimierz Wielki przyłączył Księstwo Łęczyckie do Polski. W tym czasie w Łęczycy rozpoczęto budowę zamku królewskiego.

W 1793 r. obszar obecnego woj. łódzkiego znalazł się pod panowaniem pruskim, a następnie w składzie Księstwa Warszawskiego. Ustanowiono wówczas nowy układ powiatów.

W czasach Królestwa Polskiego w 1816 r. przemianowano departamenty na województwa; departament warszawski zmienił nazwę na województwo mazowieckie.

Jednostkami administracji państwowo - terytorialnej zostały obwody obejmujące od jednego do trzech powiatów(sądowych).

Powiaty łęczycki i zgierski należały do obwodu łęczyckiego.

W 1837 r. województwa przemianowano na gubernie, w 1842 r. powiaty na okręgi, obwody na powiaty. Z Guberni Mazowieckiej i Kaliskiej utworzono w 1845 r. Gubernię Warszawską.

W kilka lat po upadku powstania styczniowego, teren obecnego województwa znalazł się głównie w nowoutworzonych guberniach: piotrkowskiej i kaliskiej i częściowo warszawskiej.

Powstały zupełnie nowe powiaty, które dzieliły się na gminy. Ustanowiony w 1867 r. podział powiatowy trwał aż do 1975 r.

Po I wojnie światowej, w 1919 r. utworzono województwo łódzkie; na jego terenie znalazł się cały obszar obecnego woj. łódzkiego, w tym powiat łęczycki.

Dla omawianych terenów ogromne szkody wyrządziła okupacja w 1939 r. powiat łęczycki wcielono do III Rzeszy Niemieckiej.

Po II wojnie światowej przywrócony został przedwojenny podział administracyjny kraju. Powiat łęczycki obejmował 3 miasta i 15 gmin (nie było w nim Świnic Warckich).

Po II wojnie światowej podział na gminy ulegał okresowo pewnym zmianom. Równocześnie zmniejszeniu uległ obszar powiatu łęczyckiego (odeszły niektóre miejscowości do innych powiatów np. do łódzkiego, kutnowskiego i poddębickiego)

Ponadto dokonano innych korekt między powiatami. Z dniem 1 stycznia 1957 r. włączono do powiatu łęczyckiego, z powiatu tureckiego (woj. wielkopolskie) gromady Piaski i Świnice Warckie.

W latach 1954-1972 nastąpił podział na gromady. Kolejna zmiana nastąpiła w 1972 r. Zlikwidowano gromady, a przywrócono gminy. W powiecie łęczyckim znalazły się dwa miasta: Łęczyca i Ozorków oraz osiem gmin: Daszyna, Góra Św. Małgorzaty, Grabów, Łęczyca, Ozorków, Parzęczew, Piątek, Świnice Warckie i Witonia.

Powiat łęczycki, w tym kształcie funkcjonował do 31 maja 1975 r. kiedy to kraj podzielono na 49 województw, przy równoczesnej likwidacji powiatów.

W woj. płockim znalazły się wtedy miasto Łęczyca wraz z gminami: Daszyna, Góra Św. Małgorzaty, Łęczyca, Piątek i Witonia, miasto i gmina Ozorków oraz Parzęczew, oraz gmina Gieczno wraz z południową częścią gminy Piątek z woj. łódzkiego. Gmina Grabów i Świnice Warckie przeszły do województwa konińskiego.

1 stycznia 1999 r. wprowadzono kolejną zmianę dotyczącą organizacji administracji publicznej kraju. Przywrócono trójstopniowy podział kraju na 16 województw, zbliżonych terytorialnie do województw sprzed 1975 r. i utworzono także powiaty.

W skład reaktywowanego powiatu łęczyckiego weszło miasto Łęczyca i siedem gmin.

Z dawnego woj. płockiego – miasto i gmina Łęczyca, Daszyna, Góra Św. Małgorzaty, Piątek, Witonia, oraz z dawnego woj. konińskiego – Grabów i Świnice Warckie.

W opracowaniu „Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna europejskich szlaków kulturowych. Szlak Romański”, Biuro Planowania Przestrzennego Woj. Łódzkiego w Łodzi, grudzień, 2007. gmina Świnice Warckie znalazła się wśród 45 gmin woj. Łódzkiego, przez obszar, których przebiega projektowany Szlak Romański.

Opracowanie koncepcji przebiegu Szlaku Romańskiego w woj. łódzkim stanowi trzecią część „Koncepcji funkcjonalno-przestrzennej europejskich szlaków kulturowych”.

Projektowany Szlak Romański jest szlakiem samochodowym i dlatego też został wyznaczony zgodnie z przebiegiem istniejących dróg utwardzonych.

Zaprojektowano trasę o łącznej długości 445 km, która przebiega przez miejscowości z zabytkami romańskimi.

Historyczne uwarunkowania Szlaku Romańskiego wiążą się z architektonicznym dziedzictwem sztuki romańskiej w Polsce. Trasa turystyczna łączy najistotniejsze w skali kraju obiekty zabytkowe powstałe w czasach piastowskich. Warto jednak zaznaczyć, że Szlak Romański nie obejmuje wszystkich zabytków architektury romańskiej w Polsce.

Za Europejski Szlak Kulturowy może zostać uznana trasa łącząca obiekty i miejsca mające znaczenie dla kultury europejskiej, które stanowią prezentację konkretnej tematyki. Może ona dotyczyć zarówno wydarzeń historycznych, wybitnych postaci, zabytków i krajobrazów.

Na terenie gminy Świnice Warckie Europejski Szlak Kulturowy krzyżuje się z istniejącym pieszym szlakiem turystycznym – Świętej Faustyny(Relacja: Uniejów-Świnice Warckie - Wartkowice). Szlak ma długość 30 km i łączy miejscowości związane ze Św. Faustyną - sanktuarium oraz domem urodzin w Głogowcu.

Projektowany Szlak Romański w woj. łódzkim jest zamkniętą pętlą, łączącą zabytki polskiego romanizmu.

Za miejsce lokalnego kultu religijnego- sanktuaria uznano Sanktuarium Urodzin i Chrztu Św. Faustyny w Świnicach Warckich.

Sanktuarium to ma obecnie zasięg ogólnokościelny i światowy.

Do obiektów o charakterze muzealnym zaliczono Muzeum Św. Faustyny w Głogowcu.

VI.2. Ustalenia dotyczące granic i zasad ochrony obszarów i obiektów zabytkowych

VI.2.1. Obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

- 1) Grodzisko- kościół p.w. Św. Piotra i Pawła – decyzja nr 491/254 z 02 sierpnia 1967 r. Obiekt neorenesansowy z 1612 r.
- 2) Kozanki Podleśne - dwór z relikdami parku - decyzja nr 411/153 z 28 grudnia 1988 r. Dwór murowany.
- 3) Parski - zespół dworsko- parkowy – decyzja nr 445/186 z 07 sierpnia 1990 r.
- 4) Zbylczyce - założenie dworsko- parkowe – decyzja nr 414/156 z 21 lutego 1989 r.
- 5) Zbylczyce - grodzisko wczesnośredniowieczne – decyzja nr 1039/257 z 15 października 1968 r.

VI.2.2. Obiekty i obszary figurujące w wojewódzkiej ewidencji zabytków podlegające konserwatorskiej ochronie

- 1) Chwalborzyce- cmentarz grzebalny, rzymsko- katolicki
- 2) Grodzisko- cmentarz przykościelny
- 3) Grodzisko – cmentarz grzebalny, rzymsko – katolicki
- 4) Świnice Warckie - cmentarz przykościelny, rzymsko- katolicki

5) Gusin
Zespół Folwarczny, w tym:
- dwór
Czas powstania, 1 połowa XIX w. (prawdopodobnie ok.1840 r.)
– obora
Czas powstania: 2 poł. XIX w.

6) Kosew Duży – dom nr 14
Dom mieszkalny
Czas powstania: 2 poł. XIX w., ok. 1878 roku

- 7) Kozanki Podleśne
– Zespół Folwarczny
Czas powstania: lata 30. XIX w.
- 8) Parski
Zespół folwarczny, w tym:
– gorzelnia
Czas powstania: połowa XIX w.
- 9) Stemplew – zespół folwarczny (stodoła, magazyn, gorzelnia)
Czas powstania: 2 połowa XIX w.
- 10) Świnice Warckie – kościół parafialny pod wezwaniem Św. Kazimierza
Czas powstania: ok.1859 roku;
- 11) Świnice Warckie – dzwonnica;
Czas powstania – 1 poł. XIX w.
- 12) Świnice Warckie – plebania
Czas powstania – 2 poł. XIX w.
- 13) Świnice Warckie – cmentarz grzebalny rzymsko – katolicki
Data założenia: 2 poł. XIX w.
- 14) Świnice Warckie – Zespół Folwarczny, w tym:
- dwór
Czas powstania – 2 poł. XIX w. (1859 r.)
- 15) Świnice Warckie – park (relikty)
Czas powstania I połowa XIX w.
- 16) Świnice Warckie –(oficyna, spichlerz)
Czas powstania – lata 50-60-te XIX w.
- 17) Wyganów nr 11 – dom drewniany
Czas powstania – ok. 1880 r.
- 18) Zbylczyce – zespół folwarczny (czworak, chlewnia, źrebiarnia, spichlerz, stodoła-
magazyn)
- Czworak w zespole folwarcznym
Czas powstania – 2 poł. XIX w.
- Chlewnia w zespole folwarcznym
Czas powstania – lata 50-te XIX w.

VI.2.3. Stanowiska archeologiczne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego traktuje kwestię ochrony zabytków archeologicznych w sposób bardzo szczegółowy.

Planowane inwestycje wymagające prac ziemnych będą możliwe po spełnieniu nw. warunków:

- 1) Wykonaniu archeologicznych badań wykopaliskowych - poprzedzających planowane inwestycje, na obszarze stanowiska archeologicznego,
- 2) Ustanowienia nadzorów archeologicznych przy robotach ziemnych związanych z inwestycją w trakcie trwania inwestycji w strefie ochrony archeologicznej- z możliwością ich zmiany na archeologiczne badania wykopaliskowe, w przypadku ujawnienia w trakcie robót ziemnych zabytków archeologicznych.

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w Ewidencji Zabytków Archeologicznych:

ARKUSZ AZP – 60-46

Nr stanowiska na obszarze	Miejscowość	Numer w miejscowości	kultura	Chronologia
1	Kozanki Podleśne	1		EK
			Łużycka	
			Przeworska	
			Przeworska	
				w. śred.
				p. śred.
6	Chwałborzyce	1		EK
				Nowożyt.
				w. śred.
2	Kozanki Podleśne	2		WEB
			Łużycka	
			przeworska	w. śred.
				w. śred.
				p. śred.
				Nowożyt.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWINICE WARCKIE

12	Różniatów Kolonja	8		WEB
			łużycka	
23	Kozanki Podleśne	3		Nowożyt.
			łużycka przeworska	
24	Kozanki Podleśne	4		w. śred. Nowożyt.
				w. śred.
25	Kozanki Podleśne	5		EK p. śred.
26	Kozanki Podleśne	6		WEB
			przeworska	
27	Kozanki Podleśne	7		Nowożyt.
			łużycka	
28	Kozanki Podleśne	8		Nowożyt.
			przeworska	
29	Świnice Warckie	2		w. śred.
			łużycka	
30	Świnice Warckie	3		p. śred.
			łużycka	
31	Świnice Warckie	4		Nowożyt.
32	Chwałborzyce	3		w. śred.
33	Świnice Warckie	5		p. śred.
			przeworska	
34	Świnice Warckie	6		Śred.
			przeworska	
35	Świnice Warckie	7		(pradz.) Nieokreśl. (śred)
36	Świnice Warckie	8		Pradz.
				p. śred.
37	Świnice Warckie	9		p. śred.
38	Kraski	2		Pradz.
			przeworska ?	
39	Kraski	3		OWR
40	Kraski	4		Pradz.
41	Kraski	5		Śred.
42	Kraski	6		OWR
43	Kraski	7		OWR?
44	Kozanki Podleśne	9		OWR
45	Kozanki Podleśne	10		Pradz.
46	Kozanki Podleśne	11		OWR
47	Kozanki Podleśne	12		OWR
48	Kozanki Podleśne	13		OWR
49	Kozanki Podleśne	14		OWR
			łużycka	
50	Kozanki Podleśne	15		p. śred.
				Śred.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWINICE WARCKIE

51	Kozanki Podleśne	16	przeworska	Śred.
52	Kozanki Podleśne	17		OWR
53	Kozanki Podleśne	18	przeworska?	Pradz.
54	Kozanki Podleśne	19		w. śred.
55	Chwałborzyce	4	przeworska	Śred.
56	Kozanki Podleśne	20		p. śred.
59	Kozanki Podleśne	23	przeworska?	
60	Kozanki Podleśne	24		Pradz. (OWR?)
61	Chwałborzyce	5	łużycka ?	Pradz.
62	Chwałborzyce	6		Pradz.
63	Chwałborzyce	7	łużycka ?	Pradz.
64	Chwałborzyce	8		EB
65	Chwałborzyce	9	Przeworska?	Pradz.
66	Chwałborzyce	10	przeworska	EK/EB
67	Chwałborzyce	11		Pradz. (EB?) EB
79	Chwałborzyce	12		Pradz. Śred.
82	Chwałborzyce	13	Przeworska	Pradz.
83	Chwałborzyce	14	Przeworska	
84	Chwałborzyce	15		Pradz.
85	Chwałborzyce	16		Pradz.
86	Chwałborzyce	17	Przeworska?	Pradz. Śred.
87	Chwałborzyce	18	łużycka ?	Pradz.
88	Chwałborzyce	19		Śred.
89	Chwałborzyce	20		o. lateński? Śred.
90	Chwałborzyce	21	Przeworska?	Pradz.
91	Chwałborzyce	22		Pradz. Śred.
92	Chwałborzyce	23		Pradz.
93	Chwałborzyce	24		Śred.?
94	Chwałborzyce	25	Przeworska?	Pradz.
95	Chwałborzyce	26		Pradz.
96	Chwałborzyce	27		Pradz.
98	Zbylczyce	9		EK/EB
99	Zbylczyce	10		Nowożyłt.
100	Chwałborzyce	28	Przeworska	
101	Chwałborzyce	29	łużycka	neolit

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWINICE WARCKIE

102	Chwałborzyce	30	łużycka	
103	Chwałborzyce	31	łużycka	
104	Chwałborzyce	32	łużycka/pomorsk	Pradz.
105	Chwałborzyce	33	Przeworska?	Pradz.
106	Chwałborzyce	34	łużycka	Pradz.
107	Chwałborzyce	35		EK (mezolit)
			łużycka	
108	Chwałborzyce	36		Pradz. Śred.
109	Chwałborzyce	37	łużycka	
110	Kozanki Podleśne	25	łużycka	
111	Kozanki Podleśne	26		Pradz.
112	Kozanki Podleśne	27	łużycka?	Pradz.
113	Chwałborzyce	38		Pradz.
114	Kozanki Podleśne	28	łużycka	
115	Kozanki Podleśne	30		Pradz.
116	Kozanki Podleśne	29	Trzciniecka?	EB
117	Chwałborzyce	40	łużycka	Śred.
118	Chwałborzyce	41	łużycka	
119	Chwałborzyce	42	łużycka	
120	Chwałborzyce	43		Pradz. Śred.
121	Świnice Warckie	10	Przeworska	
122	Świnice Warckie	11		OWR
123	Świnice Warckie	12		Pradz.
124	Świnice Warckie	13	KCWK	w. śred.
125	Świnice Warckie	14		Pradz.
126	Świnice Warckie	15		w.śred.
127	Świnice Warckie	16		EB Śred.
128	Świnice Warckie	17		w.śred.
129	Chwałborzyce	44	Pomorska?	o.lateński
1130	Chwałborzyce	45		Pradz.
131	Chorzepin	1		Śred.
132	Kraski	8		Pradz.
133	Chorzepin	2		EK/EB Pradz.
134	Chwałborzyce	46	Przeworska	
135	Chwałborzyce	47	Przeworska?	Pradz.
136	Chwałborzyce	48	Przeworska?	pradz
137	Chwałborzyce	49		pradz Śred.
138	Chwałborzyce	50	Przeworska	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWINICE WARCKIE

139	Chwałborzyce	51	Przeworska	
140	Chwałborzyce	52		Pradz. Śred.
141	Chwałborzyce	53	Przeworska	
142	Chwałborzyce	54	Przeworska	
143	Chwałborzyce	55	Przeworska	
144	Chwałborzyce	56	Przeworska	Śred.
145	Chwałborzyce	57	Przeworska	
146	Chwałborzyce	39	Przeworska?	Pradz. Śred.
147	Kraski	1	łużycka	

ARKUSZ AZP- 60-47

Oznaczenia:

(1...110 – numer stanowiska na obszarze AZP;
Władysławów – nazwa miejscowości;
st.1 ..... – numer stanowiska w miejscowości;
ceramika średniowieczna – kultura)
średniowieczna

1. Władysławów – st.11: Ceramika
2. Władysławów – st.1: Ceramika przeworska
3. Władysławów – st.9: Ceramika średniowieczna
4. Koszew Duży – st.4: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
5. Strachów – st.5: Ceramika łużycka
6. Strachów – st.2: Ceramika łużycka, Ceramika przeworska
7. Strachów – st.1: Ceramika KPL, Ceramika łużycko/pomorska
8. Strachów – st.3/8: Ceramika KPL, Ceramika łużycka
9. Strachów – st.4: Ceramika KAK, Ceramika łużycka, ceramika z okresu lateńskiego
10. Strachów – st.6: Ceramika łużycka
12. Strachów – st.7
13. Bielawy st.3: Ceramika
14. Zbylczyce – st.4: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
15. Zbylczyce – st.2: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
16. Podgórze – st.1: Ceramika lateńska, Ceramika średniowieczna
17. Podgórze – st.2: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
18. Gusin – st.7: Ceramika średniowieczna
19. Gusin – st.6: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
20. Bielawy – st.4: Ceramika pradziejowa
21. Bielawy – st.7: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
22. Bielawy – st.5: Ceramika pradziejowa, Ceramika nowożytna
23. Bielawy – st.1: Ceramika nok., Ceramika nowożytna
24. Bielawy – st.6: Ceramika średniowieczna
25. Bielawy – st.2: Ceramika łużycka
26. Zbylczyce – st.11: Ceramika pradziejowa
27. Grodzisko – st.2: Ceramika pradziejowa, Ceramika nowożytna
28. Grodzisko – st.1: Ceramika średniowieczna
29. Grodzisko – st.3: Ceramika średniowieczna

30. Grodzisko – st.6: Łuszczka z epoki kamienia, Ceramika pradziejowa,
Ceramika nowożytna
31. Grodzisko – st.7: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
32. Grodzisko – st.5: Ceramika nowożytna
33. Świnice Kolonia – st.6: Ceramika lateńska
34. Świnice Kolonia – st.1: Ceramika łużycka
35. Świnice Kolonia – st.7: Ceramika łużycka
36. Świnice Kolonia – st.3: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
37. Świnice Kolonia – st.17: Ceramika łużycka
38. Świnice Kolonia – st.10: Ceramika z EB
39. Świnice Kolonia – st.9: Ceramika średniowieczna
40. Świnice Kolonia – st.15: Ceramika lateńska
41. Świnice Kolonia – st.18: Ceramika średniowieczna
42. Świnice Kolonia – st.19: Ceramika średniowieczna
43. Świnice Kolonia – st.20: Ceramika łużycka
44. Świnice Kolonia – st.21: Ceramika średniowieczna
45. Świnice Kolonia – st.4: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
46. Świnice Kolonia – st.5: Ceramika pradziejowa
47. Gusin – st.13: Ceramika średniowieczna
48. Gusin – st.4: Ceramika nowożytna
49. Gusin – st.5: Ceramika łużycka,
Ceramika i skałka ze średniowiecza/nowoż.
50. Gusin – st.12: Ceramika przeworska , Ceramika średniowieczna
51. Gusin – st.2: Ceramika średniowieczna
52. Świnice Kolonia – st.24: Ceramika średniowieczna
53. Świnice Kolonia – st.12: Ceramika KPL, Ceramika kultury trzcinieckiej
54. Świnice Kolonia – st.14: Ceramika średniowieczna
56. Świnice Kolonia – st.13: Ceramika trzciniecka, Ceramika średniowieczna
57. Świnice Kolonia – st.11: Ceramika pradziejowa, Ceramika nowożytna
58. Świnice Kolonia – st.16: Ceramika lateńska
59. Świnice Kolonia – st.8: Ceramika średniowieczna
60. Holendry – st.1: Łuszczka epoka kamienia/EB,
Ceramika łużycka, Ceramika nowożytna
61. Holendry - st.2: Ceramika lateńska, Ceramika średniowieczna
62. Gusin – st.3: Ceramika średniowieczna
63. Zbylczyce Hektary–st.1: Ceramika przeworska , Ceramika średniowieczna
64. Zbylczyce– st.6: Ceramika średniowieczna
65. Kossew Mały– st.4: Ceramika KAK , Ceramika przeworska
66. Kossew Mały– st.3: Ceramika trzciniecka
67. Kossew Mały– st.5: Ceramika pradziejowa
68. Kossew Mały– st.1: Ceramika łużycka
69. Kossew Duży – st.5: Łuszczeń z epoki kamienia,
Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
70. Kossew Duży – st. 2: Ceramika średniowieczna
71. Kossew Mały – st. 2: Ceramika łużycka ,Ceramika średniowieczna
72. Kossew Duży – st. 2: Ceramika średniowieczna
73. Stawiszynek – st. 1: Ceramika nowożytna
74. Gusin – st.1: Ceramika średniowieczna
75. Gusin – st.10: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
76. Gusin – st.9: Ceramika łużycka, Ceramika średniowieczna
77. Gusin – st.11: Ceramika łużycka oraz drapacz z łuszczki,
Ceramika średniowieczna
78. Zbylczyce – st.8: Ceramika przeworskiej, Ceramika średniowieczna
79. Zbylczyce – st.7: Ceramika pradziejowa, Ceramika średniowieczna
80. Gusin – st.8: Ceramika rzymska, Ceramika średniowieczna
-

81. Stawiszyniek – st.2: Ceramika pradziejowa, Ceramika średniowieczna
 82. Zbylczyce– st.3: Ceramika nowożytna
 83. Zbylczyce – st.10: Ceramika lateńska, Ceramika średniowieczna
 84. Zbylczyce – st.:10 Ceramika łużycka, Ceramika nowożytna
 85. Podgórze – st.3: Ceramika KPL, Ceramika łużycka ,Ceramika nowożytna
 86. Podgórze– st.6: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
 87. Podgórze– st.4: Ceramika-nok.
 88. Podgórze– st.5: Ceramika pradziejowa, Ceramika średniowieczna
 89. Grodzisko– st.4: Ceramika łużycko/pomorska, Ceramika średniowieczna
 90. Koszew Duży – st.3: Ceramika średniowieczna
 91. Piaski– st.3: Ceramika łużycka, Ceramika przeworska,
 Ceramika średniowieczna
 92. Zbylczyce – st.9: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
 93. Piaski– st.4: Ceramika łużycko/ pomorska
 94. Piaski - st.2: Ceramika KAK, Ceramika średniowieczna
 95. Piaski - st.1: Ceramika średniowieczna
 96. Władysławów - st.7: Ceramika łużycka, rdzeń odłupkowy
 97. Władysławów - st.10: Ceramika nowożytna
 98. Władysławów– st.6: Ceramika łużycko/ pomorska
 99. Władysławów– st.3: Ceramika łużycko/ pomorska
 100. Władysławów– st.8: Ceramika łużycka
 101. Władysławów– st.5: Ceramika łużycka, Ceramika przeworska
 102. Władysławów– st.2: Ceramika łużycka
 103. Władysławów– st.4: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
 104. Świnice Kolonia – st.22: Ceramika przeworska
 105. Świnice Kolonia - st.2: Ceramika łużycka, Ceramika przeworska
 106. Świnice Kolonia - st.23: Ceramika łużycka
 107. Podgórze - st.7: Ceramika przeworska, Ceramika średniowieczna
 108. Podgórze - st.8: Ceramika KPL i wiór krzemienisty, Ceramika przeworska
 109. Podgórze - st.9: Ceramika przeworska
 110. Zbylczyce st.1-stanowisko archiwalne – w. śred., gródek stożkowy

Obszar AZP 61-46

I etap badań powierzchniowych.

X-XI 2004 rok.

Zestawienie stanowisk według numeru na obszarze.

Nr na Obszarze	Miejscowość	Numer w Miejscowości	Funkcja	Kultura	Chronologia
67	Ładawy	1	Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
68	Ładawy	2	Ślad osadniczy	nowożytność	XVII-XVIII w.
69	Ładawy	3	Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
70	Ładawy	4	Punkt osadniczy	nowożytność	XVI –XVIII w.
71	Ładawy	5	Osada	p.śr./nowoż.	XV-XVI w.
			Punkt osadniczy	nowożytność	XVII- XVIII w.
72	Ładawy	6	Ślad osadniczy	nowożytność	XVI- XVII w.
73	Stemplew	1	obozowisko	?	WB

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWINICE WARCKIE

74	Stemplew	2	Osada	średniowiecze	XII-XIII w.
			Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
75	Stemplew	3	Osada	nowożytność	XVII- XVIII w.
76	Stemplew	4	Ślad osadniczy	?	EK/EB
			Punkt osadniczy	p.śr./nowoż.	XV-XVI w.
			Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
77	Stemplew	5	Ślad osadniczy	średniowiecze	XII –XIV w.
			Osada	p.śr./nowoż.	XV-XVI w.
78	Stemplew	6	Osada	średniowiecze	XII-XIV w.
			Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
79	Stemplew	7	Osada	p.śr./nowoż.	XV-XVI w.
80	Stemplew	8	Punkt osadniczy	nowożytność	XVII-XVIII w.
81	Stemplew	9	Osada	średniowiecze	XII-XIV w.
			Ślad osadniczy	nowożytność	XVI-XVII w.
82	Stemplew	10	Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
83	Stemplew	11	Ślad osadniczy	nowożytność	XVII-XVIII w.
84	Stemplew	12	Punkt osadniczy	nowożytność	XVI-XVII w. XVII-XVIII w.
85	Stemplew	13	Punkt osadniczy	nowożytność	XVII-XVIII w.
86	Stemplew	14	Punkt osadniczy	nowożytność	XVII-XIX w.
87	Stemplew	15	Ślad osadniczy	średniowiecze	XIV-XV w.
			Punkt osadniczy	nowożytność	XVI-XVII w.
88	Stemplew	16	Osada	średniowiecze	XIV-XV w.
			Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
89	Świnice Warckie	2	Ślad osadniczy	łużycka	IV-V okres EB
			Osada	nowożytność	XVI-XVII w.
90	Kraski	2	Skarb	łużycka	III OEB
91	Kraski	3	?	łużycka	III OEB

VI.3. Charakterystyka poszczególnych miejscowości gminy Świnice Warckie

Bielawy

wieś położona w odległości 7 km na północny - wschód od Świnic Warckich. Miejscowość wzmiankowana w 1423 r. Jej właścicielami byli dziedzice Kosewa, a w połowie XVI w. Bielawscy herbu Dołęga. Od 1774 r. ziemie Bielaw wchodziły w skład posiadłości Parski. Sołectwo obejmuje swoim zasięgiem oprócz wsi Bielawy wioskę Strachów.

Chorzepin

miejscowość leży w odległości 8 km na północny - zachód od Świnic Warckich. Na jej terenie przepływa rzeka Ner. Pierwsza informacja o wsi pochodzi z 1372 r.

Była to wieś szlachecka. W miejscowości tej znajduje się wiatrak drewniany (koźlak) z 1665 r. oraz cmentarz ewangelicki niegrzebalny.

Chwałborzyce

wieś położona jest w odległości 7 km na północny - zachód od Świnic Warckich, wzmiankowana w dokumencie z 1365 r. Należała do dóbr szlacheckich. W 1880 r. w Chwałborzycach znajdowało się kilka małych folwarczków, po parę włók ziemi i 4 osady wiejskie o łącznej powierzchni 23 mórg. Nazwa miejscowości w przekazie ustnym pochodzi prawdopodobnie od określenia "Chwalić Boga" bądź od właścicieli dóbr Chwałborzyców. W Chwałborzycach znajduje się najmłodszy architektonicznie na terenie gminy kościół p.w. św. Marcina Biskupa. Zbudowany został w latach 1978 - 1979 w stylu nowoczesnym tuż po pożarze. Pierwszy kościół p.w. św. Marcina wzmiankowany w 1416 r. Drugi wzniesiony został w latach 1771 - 1776 z fundacji Marianny Przeradzkiej i Antoniego Morawskich, na miejscu spalonego. Był to budynek orientowany, drewniany o konstrukcji zrębowej, zewnątrz oszalowany. Posiadał jedną nawę, która była nieco wyższa i szersza z kwadratowymi kaplicami od południa i północy oraz kruchtą od zachodu. Chór muzyczny wsparty był na dwóch profilowanych słupach. W otworze tęczowym o łuku spłaszczonym stała pasja

barokowa. Dachy dwuspadowe pokryte były blachą, na nawie znajdowała się blaszana wieżyczka na sygnaturkę o kształcie barokowym. Świątynia posiadała pięć ołtarzy barokowych z połowy wieku XVIII z obrazami. W ołtarzu głównym znajdował się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XVII w., w sukience srebrnej z 1757 r., fundacji Antoniego Morawskiego. W ołtarzach bocznych były obrazy: św. Marcina, św. Jana Nepomucena i św. Mikołaja. W kaplicach bocznych znajdowały się ołtarze z obrazami "Ukrzyżowania" i "Matki Boskiej Siedmiu Boleści", w zwieńczeniu obraz św. Rocha w sukience srebrnej rokokowej i św. Antoniego. Prospekt organowy wykonany był w stylu barokowym. Chrzcielnica barokowa w kształcie ołtarzyka z obrazami Chrztu Chrystusa i św. Pustelnika. Na placu kościelnym widoczna jest kapliczka z obrazem Matki Bożej, krzyż będący pamiątką misji świętych z 1996 r. oraz współczesna dzwonnica z mosiężnymi dzwonami z 1949 r. Na przeciwko bramy kościelnej znajduje się nowo wybudowana plebania. W odległości 100 m od kościoła zachował się drewniany wiatrak z 1772 r., około 500 m od kościoła cmentarz grzebalny.

Drozdów

wieś oddalona jest 6 km na południowy - wschód od Świnic Warckich. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pochodzi z 1391 r. Właścicielem osady był Michał Kamiona (1398 - 1411). Przy drodze prowadzącej do wsi Rogów znajdują się trzy krzyże, które w I poł. XIX w. stanowiły symbol panującej wówczas zarazy. Przez teren sołectwa obejmującego wsie Drozdów i Łyków przepływa rzeka Ner.

Głogowiec

wieś położona na południowy - wschód od Świnic Warckich, w odległości 2 km. W środkowej części znajduje się dom, w którym 25 sierpnia 1905 r. urodziła się Helena Kowalska, późniejsza św. Faustyna. Apostołka Bożego Miłosierdzia.

Imię św. Siostry Faustyny znane jest już na całym świecie. Coraz więcej pielgrzymów z Polski i innych kontynentów przybywa do miejsc związanych z życiem i prorocką misją Apostołki Miłosierdzia Bożego. Jednym z nich a zarazem najważniejszym jest niewielki Głogowiec, w którym wszystko się zaczęło: i życie, i wiara...

Grodzisko

wieś jest zlokalizowana w odległości 7 km na północny - wschód od miejscowości Świnice Warckie. Od zachodu graniczy z miejscowością Podgórze i tworzy z nią sołectwo. Pierwsza wzmianka historyczna pochodzi z 1301 r., wówczas było wsią szlachecką. Na przełomie XV i XVI w. właścicielami Grodziska była rodzina Chebdów z Niewiedza Niewieskiego, która ufundowała i uposażyła kościół parafialny, obejmując również na własność całą wieś Grodzisko. Miejskowy kościół parafialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła stanowi jedyny sakralny zabytek gminy Świnice Warckie. Kilkaset metrów od świątyni, na niewielkim wzgórzu znajduje się cmentarz parafialny z kaplicą z 1850 r. pod wezwaniem św. Józefa. Po generalnym remoncie została ona poświęcona przez biskupa ordynariusza Bronisława Dębowskiego i oddana do użytku jako dom pogrzebowy. Na uwagę zasługują 2 neoklasyczne monumenty żeliwne Karola Kozaneckiego (1792 - 1851 r.), dziedzica dóbr Zbylczycy i Jana barona Stokowskiego (1806 - 1853 r.). Z prawej strony kaplicy jest bezstylowy pomnik z otynkowanej cegły, zwieńczony metalowym krzyżem Tadeusza Okszy Orzechowskiego (1939 r.), właściciela Zbylczyc. W 1877 r. cmentarz w Grodzisku opisała Maria Konopnicka: "Niski wał z kamieni z trzech stron go tylko grodził, ale z czwartej za to grunt był wzniesiony dość znacznie, a pod nim, jak okiem sięgnąć, ciągnęły się mokre łąki, wiły strugi i czerniły kępy olszowe."

Gusin

wieś jest położona około 3 kilometrów na wschód od Świnic Warckich. Miejscowość znana jest od 1392 r. Znajdowała się w posiadłości szlachty. Zachował się w niej dwór zbudowany w I połowie XIX wieku zlokalizowany w otoczeniu niewielkiej resztówki parkowej i lasu sosnowego. Sam dwór nie przedstawia większych wartości architektonicznych. Zwiedzając zabytki Ziemi Świnickiej warto tu jednak zajrzeć z racji, że w latach 1872-1877 mieszkała w dworku i tworzyła Maria Konopnicka. Z gusińskiego domu często wychodziła na samotne spacerunki po okolicy. Syciła wzrok pięknym krajobrazem, które przetrwało do dnia dzisiejszego. Odwiedzała chaty chłopskie. Opisała cmentarz w Grodzisku, w miejscowości położonej 2 km na północ od Gusina. Po rodzinie Konopnickich do dworku w czasie II wojny światowej

przyjechała Zofia Ledóchowska, z domu Masłowska wraz z synem (najprawdopodobniej powiązana więzami rodzinnymi z św. Urszulą Ledóchowską).

We wsi Gusin w latach 1872-1877 Maria Konopnicka przebywała z sześciorgiem swoich dzieci, rozwijając jednocześnie swoją twórczość. To tutaj powstały takie dzieła jak: wiersze "Po burzy" i "Jaskółka" oraz zbiór "Z łąk i pól".

W trosce o dobro swoich potomków, rezygnując z uroków wsi, jesienią 1877 r. wyjechała do wielkiego miasta.

Kaznów

wieś położona jest nad rzeką Ner w odległości około 6 km na północny - zachód od Świnic Warckich. Pojawiła się w Źródłach w 1336 r. Osada wchodziła w skład dóbr szlacheckich, a jej pierwszym właścicielem był Florian z Kaznowa herbu Kamiona. W skład sołectwa wchodzi również wieś Polusin.

Kosew

wieś leży na północno - wschodnim krańcu gminy w odległości 9 km od Świnic Warckich w dolinie rzeki Ner. Pierwsza wiadomość o tej miejscowości pochodzi z 1386 r. Wieś należała do rodziny szlacheckiej z Kosewa herbu Dołęga. W odróżnieniu od innych miejscowości gminy znajdują tu się dobrze utrzymane drewniane domy mieszkalne.

Kozanki Podleśne

wieś leży 2 km na zachód od Świnic Warckich. Pierwsza wzmianka o Kozankach pochodzi z 1390 r. Wieś należała do licznego grona drobnej szlachty. Z dala od zabudowań wiejskich, w otoczeniu parku usytuowany jest zabytkowy dwór w stylu klasycystycznym, wzniesiony około 1830 r

Kraski

wieś leży w odległości 1 km na południowy - zachód od Świnic Warckich. Pierwsza wiadomość o tej miejscowości pochodzi z 1398 r. Wchodziła ona w skład własności szlacheckiej i była lokowana na prawie niemieckim. We wsi znajdował się park o

wysokich walorach krajobrazowych, który po przeprowadzonych w 1986 r. przez służby konserwatorskie oględzinach nie został jednak wpisany do rejestru zabytków gminy.

Parski

wieś znajduje się we wschodniej części gminy, nad rzeką Ner, w odległości 8 km od Świnic Warckich. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pojawiła się w dokumentach z 1386 r. Parski od 1531 r. były własnością rodziny Łykowskich, następnie od 1754 r. Pstrokońskiego, a w 1774 r. prawa do wsi nabył Michał Kobierzycki. Dobra Parski obejmowały wówczas folwarki Parski i Bielawy, ponadto wsie Parski, Łyków i Podłęże zajmując obszar ponad 500 ha. Kolejnym właścicielem był Stefan Olszowski a następnie, do 1939 r. jego zięć, Antoni Kretkowski.

We wsi znajduje się zabytkowy dwór klasycystyczny z 1809 r. wraz z parkiem. W miejscowości tej zachowała się również gorzelnia murowana z XIX w., której działalność prowadzona jest do dnia dzisiejszego.

W skład sołectwa Parski wchodzi również miejscowości Zimne i Rydzyna. We wsi Zimne, wzmiankowanej w 1423 r., odległej o ok. 4 km od Grodziska, zachował się niemiecki ewangelicki cmentarz sprzed II wojny światowej.

Piaski

wieś oddalona o 5 km na południowy - wschód od Świnic Warckich. Do tej miejscowości można odnieść zapiskę z 1392 r. Osada stanowiła własność szlachecką, a w 1402 r. nabył ją Chebda ze Świnic herbu Pomian. W latach 1954 - 1973 miejscowość ta była siedzibą Gromadzkich Rad Narodowych. Znajduje się tu Szkoła Podstawowa oraz filia Gminnej Biblioteki Publicznej.

Podłęże

wieś położona w dolinie Neru w odległości 9 km na wschód od Świnic Warckich. Osada wzmiankowana po raz pierwszy w 1531 r. Należała do posiadłości rodziny Leźnickich. Miejscowość leży w pobliżu lasu Pełczyskiego stąd też jest atrakcyjna dla turystów. Można to zaobserwować poprzez liczne domki letniskowe. Znajduje się tam

również prywatna stadnina koni, w której można pod okiem instruktora skorzystać z lekcji jazdy konnej.

Rogów

wieś leży w południowo - wschodniej części gminy, w odległości 4 km od Świnic Warckich. Pojawiła się w zapiskach w 1391 r. Należała do własności szlacheckich.

Stemplew

wieś leży w odległości 3 km na południowy - zachód od Świnic Warckich. Wzmiankowany po raz pierwszy w źródłach w 1412 r., jako wieś szlachecka, lokowana na prawie niemieckim, która na początku XVI w. uległa przejściowemu spustoszeniu. W zapiskach miejscowość ta była również pisana jako „Stemplew”.

W Stemplewie znajdował się zespół folwarczny należący do hrabiego Tola, który wybudował dwór, gorzelnię i budynki gospodarcze. Od 1930 r. właścicielem Stemplewa był Gerlicz, który rozebrał dwór postawiony przez Tola i wybudował okazałą rezydencję. W latach 70-tych XX w. budynek został przebudowany. Z dawnych elementów architektonicznych pozostał ganek dworu. Obecnie mieści się w nim Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy. Pamiątką z tamtego okresu jest także brama wjazdowa, która stanowi element ogrodzenia kompleksu szkolnego. W parku podworskim zachowały się: topola czarna i dwa dęby bezszypułkowe jako pomniki przyrody prawem chronione.

Świnice Warckie

wieś sołecka znajdująca się w centrum gminy, będąca siedzibą władz gminnych. Historia tej miejscowości sięga początków XIV w. Do początku XVI w. należała do arcybiskupów gnieźnieńskich, a potem do kilku rodów m.in.: Byszewskich, Chebdów, Karwowskich, Umińskich, Świnickich i Zarębów.

W północnej części zlokalizowany jest dwór murowany, wzniesiony w 1859 r. przez ówczesnego właściciela Świnic, Kazimierza Karwowskiego, w stylu klasycystycznym. Budynek zbudowany jest na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z

zagospodarowanym poddaszem. Obok dworu zachował się okaz dębu szypułkowego - pomnik przyrody prawem chroniony.

W środkowej części miejscowości jest kościół, w którym 27 sierpnia 1905 roku została ochrzczona Helena Kowalska – Św. Faustyna. Fakt ten przyczynił się do wydania w dniu 25 września 2002 r. przez biskupa włocławskiego Bronisława Dembowskiego dekretu, na mocy którego to stał się on Sanktuarium Urodzin i Chrztu Św. Faustyny.

Pierwotny kościół p. w. św. Gotarda został wzniesiony ok. 1300 r. z funduszy arcybiskupa gnieźnieńskiego Jakuba Świnki. W roku 1592 zastąpiono go nowym, również drewnianym, a w roku 1828 pobudowano trzeci kościół, który w kilka dni po poświęceniu spłonął wraz z plebanią, dzwonnica, schroniskiem dla starców i zabudowaniami gospodarczymi. Odtąd na 30 lat Świnice przyłączone zostały do sąsiedniej parafii, a na miejscu była tylko mała kaplica.

Obecny kościół parafialny p.w. św. Kazimierza Królewicza, ufundowany przez ówczesnego właściciela Świnic Kazimierza Karwowskiego i parafian, pochodzi z 1859 r. Jest to kościół w stylu klasycystycznym, murowany, na planie prostokąta, jednonawowy, z prezbiterium, do którego przylega mała zachrystia. Po jej przeciwnej stronie znajduje się niewielka kaplica, nad kruchtą natomiast chór muzyczny wsparty na 2 słupach. Wyposażenie wnętrza stanowią trzy ołtarze o charakterze barokowym. W ołtarzu głównym od 1983 r. jest umieszczony obraz "Jezu, ufam Tobie", którego kopia została zmieniona w 2005 r. W dwu bocznych ołtarzach obrazy: w lewym XIX wieczny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, który do 1983 r. znajdował się na ołtarzu głównym. W prawym ołtarzu bocznym od 2002 r. widnieje wizerunek św. Faustyny Kowalskiej. W zwieńczeniu ołtarza wizerunek św. Kazimierza Królewicza. Na ołtarzu zaś umieszczony relikwiarz zabezpieczający i eksponujący relikwie św. Faustyny. Na łuku prezbiterium można ujrzeć słowa, które Święta słyszała z ust Jezusa podczas objawienia, jakie przeżyła w parafialnym kościele w roku 1931 podczas odwiedzin chorej matki; - "Wybranko moja udzielię ci jeszcze większych łask abyś była świadkiem przez całą wieczność nieskończonego miłosierdzia mojego" (Dz. 400).

Z innych zabytków kościoła posiada: płaskorzeźbę z XVIII w., dwa krucyfiksy barokowe z XVIII w., kielich z ok. 1720 r. oraz lichtarze z XIX w. Drewniana chrzcielnica i konfesjonał z XIX w. to zabytki związane z osobą św. siostry Faustyny. Chrzcielnica ma kształt kielicha. W budowie wyróżnić można: stopę, trzon z nodusem, czaszę i pokrywę. Wzdłuż ścian nawy rozmieszczone są stacje drogi krzyżowej prawdopodobnie z końca XIX w., wykonane z drewna, polichromowane. Świątynię przyozdabiają witraże z wizerunkami: św. Kazimierza, św. Faustyny, św. Maksymilianą, św. Królowej Jadwigi, św. Rodziny, Matki Bożej Różańcowej. Obok kościoła znajduje się wybudowana w 1954 roku przez ks. Franciszka Jabłońskiego grota z kamieni polnych. Wewnątrz znajduje się figura Matki Bożej z Dzieciątkiem, tablica z nazwiskami ofiar II wojny światowej, od 1984 roku tablica i urna z ziemią z cmentarza na Monte Cassino, od 1994 roku tablica pamięci "Ofiarom przemocy w PRL". Od strony głównej kościoła znajduje się drewniana dzwonnica o podstawie kwadratowej z 1946 roku, a w niej trzy dzwony: "Maryja", "Józef", "Bogumił. Nieopodal znajduje się niewielki skwer z ławeczkami otoczony ozdobną zielenią. Około 100 m w stronę południową można udać się na spacer do parku. W miejscu tym zbiegają się 3 szlaki rowerowe. Podróżujący cykliści mogą odpocząć w wiacie turystycznej.

Historia herbu i miejscowości Świnice Warckie

Herb został zatwierdzony jako godło gminy przez Radę Gminy w dniu 25 sierpnia 2005 roku; - w polu czerwonym gotyckiej (hiszpańskiej) tarczy herbowej od głowicy czarna głowa dzika ze srebrnymi (białymi) szablami, a od podstawy niebieska rzeka w pas.

Pierwsza wzmianka o Świnicach pochodzi z roku 1301. Nazwa miejscowości przechodziła ewolucję. Pierwotnie nazywano ją Świnie, następnie Śwince i Świńcie, Świeńce, Świeńcze, Świenie. Nazwa obecna Świnice występuje od roku 1757. Później dodano do niej wyraz Wartskie (ze względu na płynącą opodal rzekę), a następnie nazwę uproszczono do obecnej postaci.

Założenie wsi na początku XIV w .przypisuje się arcybiskupowi gnieźnieńskiemu Jakubowi Śwince.

W latach 1388-1466 Świnice posiadały prawa miejskie. Herbem Świnic stał się rodowy herb ich założyciela. Na początku XVII wieku Świnice stały się własnością szlachecką. W czasach II wojny światowej Świnice znajdowały się w okupacji hitlerowskiej w Kraju Warty. W 1973 roku Świnice Warckie stały się siedzibą urzędu gminy. W latach 1975-1998 miejscowość wchodziła w skład województwa konińskiego, a po reformie administracyjnej włączona została w obszar województwa łódzkiego i znajduje się obecnie w powiecie łęczyckim.

Świnice Warckie Kolonia

wieś sołecka wyznaczająca częściowo wschodnią granicę Świnic Warckich. Na jej terenie znajduje się cmentarz grzebalny, na którym spoczywają rodzice św. Faustyny. W odległości 1 km od siedziby gminy przy drodze powiatowej prowadzącej do Łęczycy rośnie okazały dąb, na którym znajduje się kapliczka.

Tolów

wieś leży w odległości 6 km na południowy - zachód od Świnic Warckich i jako sołectwo obejmuje ponadto wieś Ładawy. Nazwa miejscowości pochodzi od imienia właściciela ziemskiego carskiego generała Tola. Hrabia swoimi posiadłościami zarządzał z zamku w Uniejowie w sposób przemyślany i rozsądny. Był innego wyznania, cerkiewka z 1885 r. do której należał i w której został pochowany znajduje się w uniejowskim lesie położonym w południowej części miasta. Po śmierci Tola zarządcą jego włości został hrabia Gerlicz rozporządzając majątkiem według własnych upodobań.

Wola Świniecka

wieś znajduje się w odległości 3 km na południe od Świnic Warckich. Miejscowość wymieniona w rejestrach poborowych z 1511 i 1518 r. oraz w "Liber beneficiorum" Jana Łaskiego. Wchodziła w skład posiadłości rodziny Świnickich.

Władysławów

wieś oddalona jest o 7 km na wschód od Świnic Warckich. W poł. XIX w. posiadaczem ziem był Władysław Boetier i najprawdopodobniej nazwa wsi pochodzi od jego imienia.

Zbylczycze

wieś położona jest nad Nerem w odległości 4 km na północ od Świnic Warckich. Najstarsza wzmianka o jej istnieniu pochodzi z 1301 r. W tym właśnie roku nastąpiła zmiana dóbr i posiadłości zbylczyckie przeszły z rąk rycerza Zbyluta w posiadanie arcybiskupa gnieźnieńskiego. W końcu XIV w. wsią zarządzał Andrzej, biskup wileński, a następnie dziedziczyli je jego krewni ze Skroniowa herbu Jastrzębiec. Pierwotnie miejscowość nosiła nazwę Zbilucice, Sbyluczucz, Zbyluczycze (1520 r.). Prawdopodobnie Zbylczycze i Grodzisko stanowiły jedną całość i miały jeszcze w XVI w. jednego właściciela. Zbylczycze wraz z Grodziskiem należały na początku XVI w. do Jana Chebdy z Niewiedza Niewieskiego, w 1612 r. do Jana Rrudnickiego, kasztelana sieradzkiego. Później rozpadły się na części.

W XVIII i XIX w. Zbylczycze kolejno należały do Odechowskich, Grądzkich, Kozaneckich, Huissona.

Od 1865 r. kolejnym właścicielem posiadłości w Zbylczycach był Wyganowski, potem rodzina Orzechowskich (ojciec i syn). Orzechowski przebywał w Zbylczycach do 1939 r. W czasie zajmowania majątku przez Niemców popełnił samobójstwo. Grób Orzechowskiego znajduje się na grodziskim cmentarzu. Obecnie wsie Zbylczycze i Wyganów tworzą jedno sołectwo - Zbylczycze.

W środkowej części wsi znajduje się dwór neoklasycystyczny zlokalizowany w bliskości zabytkowego parku.

VII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO

1. Stosunki własnościowe odnoszące się do zasobów mieszkaniowych wskazują na to, że:
  - przeważająca ilość mieszkań stanowi własność prywatną (rząd 96,0 %),
  - własność gminy to rząd 0,2 %,
  - własność Skarbu Państwa to rząd 1,2 %,
  - własność zakładów pracy to 0,2 %,
  - własność pozostałych podmiotów to rząd 0,4 %.
2. Tereny rolne stanowią własność prywatną w przeszło 90 %.

VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

1. Stan w zakresie dotychczasowego przeznaczenia, a w konsekwencji zagospodarowania terenów gminy wynika przede wszystkim z:
  - warunków naturalnych, a głównie dolin rzecznych, przecinających obszar gminy, niewielkiej lesistości gminy, możliwości prowadzenia gospodarki rolnej i hodowlanej. Stąd dominującymi formami użytkowania terenów są tereny dolin rzecznych (w tym głównie szeroka dolina Neru), pola orne;
  - zainwestowanie terenu odpowiadało (i w znacznym stopniu dotąd odpowiada) formie użytkowania terenu – rolnictwu (zabudowa zagrodowa, pola, łąki, zabudowa luźna, a w ośrodku gminnym bardziej zwarta). Zmiany w zagospodarowaniu gminy nastąpiły głównie z chwilą budowy (w latach trzydziestych XX w.) magistrali kolejowej Śląsk – porty oraz w ostatnich latach autostrady A-2.
2. W ramach zabudowy mieszkaniowej (niskiej) głównie siedliskowej i jednorodzinnej, występują obiekty i lokale usługowe. Obiekty i lokale usługowe zgrupowane są przede wszystkim we wsi gminnej. Przeważa zabudowa przyuliczna, głównie obudowywująca drogi z obu stron, wykorzystująca łatwość dojazdu i możliwości uzbrojenia technicznego obiektów i gospodarstw.

3. Krajobraz gminy urozmaicają parki, cmentarze, kościoły, dworki, stanowiska archeologiczne, rzeki, zbiorniki wodne, nieliczne skupiska leśne, sieci elektroenergetyczne, drogi, linia kolejowa.
4. Pozytywną formą zagospodarowania gminy jest jej wyposażenie w źródła i sieć wodociągu, zdecydowanym mankamentem jest bardzo ograniczony zakres urządzeń odprowadzania i utylizacji ścieków oraz brak gazyfikacji przewodowej.
5. Dla potrzeb „Studium ...” wykonana została inwentaryzacja obszaru gminy (wg sołectw), obrazująca stan użytkowania i zainwestowania terenów.

IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z MOŻLIWOŚCI I POTRZEB ROZWOJU GMINY

1. Podstawowymi przesłankami rozwoju gminy są:
  - możliwości wynikające z rolniczego charakteru gminy, tradycji i osiągniętego już poziomu rozwoju kultury rolnej,
  - możliwości uruchomienia przetwórstwa rolno-spożywczego o małej skali,
  - położenie na trasie przebiegu autostrady A-2, choć bez bezpośredniego powiązania autostrady z układem wewnętrznym gminy, położenie na przebiegu magistrali kolejowej Śląsk – porty,
  - możliwość rozwoju ruchu pielgrzymkowego związanego z kultem świętej Faustyny, pod warunkiem zainwestowania w usługi związane z potrzebami pielgrzymów (baza hotelowa, wyżywieniowa itd.),
  - eksploatacja i wykorzystanie surowców mineralnych: wapieni w Kraskach, złoża piasków kwarcowych w Świnicach Warckich i Stemplewie, przydatnych do produkcji cegły wapienno-piaskowej, torfów,
  - dążenie samorządu gminy (wyrażone w Strategii jej rozwoju) do zróżnicowania struktury gospodarczej, wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości, zachęty dla inwestorów, wprowadzania nowych form promocji gminy.

2. Ograniczeniami rozwoju gminy są:

- bardzo ograniczone rezerwy terenów będących w gestii Gminy, a przydatnych (jako aport) dla lokalizacji działań gospodarczych dla rozwoju wielofunkcyjnego gminy,
- ograniczony zakres terenów uzbrojonych w infrastrukturę kanalizacyjną,
- aktualnie brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ograniczony zakres wykształcenia mieszkańców gminy i ich przygotowania zawodowego,
- aktualnie utrzymująca się atrakcyjność podejmowania pracy zarobkowej w Europie Zachodniej.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

X.1. Obiekty i tereny przyrodnicze chronione na podstawie przepisów odrębnych

Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

Wszelkie inwestycje powstające w bezpośrednim sąsiedztwie, lub na obszarze , wchodzącym w skład Sieci Natura 2000 i mogące na nie bezpośrednio oddziaływać, muszą być poddane pełnej procedurze określonej przepisami Prawo Ochrony Środowiska. Dla tych inwestycji musi być opracowany Raport Oddziaływania na Środowisko.

Na terenie gminy Świnice Warckie funkcjonują różne formy ochrony przyrody:

Są to: obszary chronionego krajobrazu, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody.

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej
ISTNIEJĄCY
2. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Natura 2000”- „Pradolina Warszawsko–
Berlińska” ISTNIEJĄCY;
3. Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk „Natura 2000” Pradolina Bzury – Neru
PROPONOWANE.

Wszelkie inwestycje powstające w bezpośrednim sąsiedztwie, lub na obszarze, wchodzącym w skład Sieci Natura 2000 i mogące na nie bezpośrednio oddziaływać, muszą być poddane pełnej procedurze określonej przepisami Prawo Ochrony Środowiska. Dla tych inwestycji musi być opracowany Raport Oddziaływania na Środowisko.

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej

Charakterystyka obszaru: Obszar położony na Równinie Łowicko-Błońskiej, na południe od Równiny Kutnowskiej. Równinę przecinają rzeczki, spływające do Bzury z Wzniesień Południowomazowieckich. Obszary zalesione zajmują niewielką powierzchnię ostoi. Najważniejsza z rzek ostoi to Bzura, której dolina jest silnie zatorfiona, pokryta mozaiką szuwarów turzycowych i roślinności łąkowej; średnia szerokość doliny rzecznej wynosi ok. 2 km. Dolina pocięta jest gęstą siecią rowów melioracyjnych, a sama rzeka jest uregulowana; brak tu starorzeczy.

Wartość przyrodnicza i znaczenie: Zawiera ostoje ptasie o randze krajowej K 46, Dolina Bzury. Obszar stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno-błotnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk, błotniak stawowy, kropiatka, podróżniczek, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, cyranka, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoskrzydła, rycyk i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: błotniak łąkowy, bocian biały, derkacz i śmieszka. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego gęsi zbożowej; stosunkowo duże koncentracje osiąga: batalion, gęś białoczelną, świstun.

Do najpoważniejszych zagrożeń ostoi zalicza się działalność człowieka osuszającego teren, zanieczyszczenie wód, regulacje rzek; zaniechanie uprawy łąk, intensyfikacja gospodarki stawowej.

Siedliska

Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary, twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością, torfowiska nakredowe górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe.

Przedmiotem ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej jest zachowanie walorów przyrodniczych części pradoliny powstałej w okresie plejstoceńskim, łączącej dolinę Wisły z doliną Warty.

Wyznaczony Obszar wchodzi w skład sieci obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, wprowadza się następujące ustalenia dotyczące:

- 1) czynnej ochrony ekosystemów leśnych:
  - a) utrzymanie ciągłości i trwałości lasów;
  - b) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; na obszarach, gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne- używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczeniu gatunków obcych;
  - c) zwiększenie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych, tworzenie układów ekotonowych z tych gatunków;

- d) pozostawienie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów i drzew dziuplastych, aż do ich całkowitego rozpadu;
- e) zwiększenie lesistości, w szczególności poprzez zalesianie terenów porolnych na obszarach, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to uzasadnione: sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- f) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łągach, budowa obiektów małej retencji, w tym zbiorników wielofunkcyjnych zwiększających różnorodność biologiczną w lasach;
- g) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych;
- h) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez stosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie metod chemicznego zwalczania dopuszczalne tylko przy braku alternatywnych metod;
- i) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, z wyjątkiem zalecenia ich stosowania w ramach przyjętych zasad hodowli lasu;
- j) ochrona miejsc występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie o objęcie ich odpowiednią formą ochrony;
- k) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących elementy ekosystemu leśnego;

- l) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich lub zagrożonych;
  - m) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno – krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem;
  - n) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych i zwalczanie kłusownictwa.
- 2) czynnej ochrony innych ekosystemów lądowych:
- a) przeciwdziałanie zarastaniu łąk i pastwisk oraz torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;
  - b) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej a także Krajowego Programu Rolno-Środowiskowego – zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych, propagowanie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, chowu bydła opartego o naturalny wypas metodą pastwiskową, uprawy lokalnych odmian roślin orasz hodowli lokalnych ras zwierząt, promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;
  - c) ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, minimalizacja mechanicznej uprawy gleby na użytkach zielonych, propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż cieków, rowów, lokalnych obniżień terenowych i na skłonach;
  - d) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstotliwość i technika koszenia);
  - e) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
-

- f) popularyzacja racjonalnych metod nawożenia w celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego i ograniczenia zjawiska eutrofizacji wód;
- g) ochrona zieleni wiejskiej, zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych: ochrona drzew pomnikowych i obejmowanie tą formą ochrony nowych okazów;
- h) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych;
- i) zachowanie zbiorowisk wydmowych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i kęp jeżyn;
- j) wykonywanie i utrzymywanie melioracji odwadniająco-nawadniających w ramach racjonalnej gospodarki rolnej na gruntach użytkowanych intensywnie, wykluczenie z odwadniania obszarów wodno-błotnych, torfowisk i obszarów źródliskowych;
- k) promowanie nawadniania z ujęć wód powierzchniowych, a ograniczanie wykorzystania do tych celów zasobów wód podziemnych;
- l) eliminowanie nielegalnego eksploataowania surowców mineralnych i składowania odpadów; rekultywacja terenów powyrobiskowych - w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się interesujące biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, zalecane jest podejmowanie działań ochronnych w celu ich zachowania;
- m) wnioskowanie do właściwego organu o objęcie ochroną prawną stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów, a także ekosystemów i cennych elementów krajobrazu w formie rezerwatów przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych, opracowanie i wdrażanie programów reintrodukcji, introdukcji oraz czynnej ochrony gatunków rzadkich i zagrożonych związanych z nieleśnymi ekosystemami lądowymi;

- n) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
  - o) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych; zwalczanie kłusownictwa.
- 3) czynnej ochrony ekosystemów wodnych:
- a) promowanie wszelkich działań służących osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód w zlewni rzeki Bzury, ze szczególnym uwzględnieniem właściwej gospodarki ściekowej;
  - b) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych) wraz z pasem roślinności okalającej;
  - c) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek w zakresie uzasadnionym potrzebami gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, przy stosowaniu w maksymalnym stopniu naturalnych materiałów i technologii służących ochronie środowiska wodnego;
  - d) utrzymanie biologicznego przepływu wód; zachowanie w miarę możliwości stałego lub okresowego połączenia starorzeczy z rzeką;
  - e) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych, w celu zachowania ciągłości przyrodniczo- krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
  - f) niedopuszczanie do zmiany ukształtowania terenu w niezabudowanych dolinach rzecznych, zwłaszcza w strefie zasięgu wody wysokiej, poprzez sztuczne podwyższanie dna doliny i zwięzanie jej profilu poprzecznego;
  - g) rozpoznanie okresowych szlaków migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ochrony migrujących zwierząt;

- h) zapewnienie swobodnej migracji ryb i innych organizmów wodnych w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących;
- i) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych i wzdłuż cieków, a także tworzenie zadawnionych stref buforowych, celem ograniczenia spływu zanieczyszczeń, zwłaszcza substancji biogenych i zwiększenia różnorodności biologicznej oraz ochrony brzegów wód;
- j) przeciwdziałanie erozji dennej cieków, wypłycaaniu zbiorników wodnych i ograniczanie kierowania wód do krytych kanałów;
- k) zaniechanie prób odwadniania terenów przyległych do wód powierzchniowych, nadmiernie uwilgotnionych przez większą część roku oraz działań zwiększających prędkość spływu wód na terenach, gdzie nie ma to uzasadnienia ekonomicznego;
- l) wnioskowanie do właściwego organu przyrody o objęcie ochroną prawną zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego fragmentów ekosystemów wodnych oraz stanowisk gatunków chronionych i rzadkich, właściwych dla ekosystemów hydrogenicznych;
- m) opracowanie i wdrożenie programów reintrodukcji, restytucji, czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin, grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi;
- n) zachowanie i w miarę możliwości odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą;
- o) zwiększanie retencji wodnej, zwłaszcza małej retencji, z wykorzystaniem starorzeczy, lokalnych obniżeń terenu, dawnych stawów i istniejących w przeszłości piętrzeń;
- p) ograniczanie spływu powierzchniowego wód, w tym poprzez retencję terenową czystych wód opadowych;

- q) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny w śródlądowych, publicznych powierzchniowych wodach płynących przeznaczonych do rybackiego korzystania zgodnie z charakterem siedliska; gospodarka rybacka w wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym, prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód;
- r) zalecane jest utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków, ochrona obszarów źródliskowych, zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych mających dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej.

Na obszarze wprowadza się następujące zakazy:

- a) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- b) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów szczególnych;
- c) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- d) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, także minerałów;
- e) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

- f) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- g) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych oraz zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, ochrona drzew pomnikowych i obejmowanie tą formą ochrony nowych okazów;
- h) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości
  - 100 m od linii brzegowej rzeki Bzury, Rawki i Neru
  - 50 m od linii brzegowej pozostałych rzek i zbiorników wodnych,z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa nie dotyczą:

- a) wykonywania zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa;
- b) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- c) realizacji inwestycji celu publicznego.

Nadzór nad Obszarem sprawuje Wojewódzki Konserwator Przyrody.

2. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków - Pradolina Warszawsko-Berlińska - PLB 100001. Obszar Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (fragment doliny Bzury) włączony został w system obszarów prawnie chronionych jako Obszar Chronionego Krajobrazu.

Obszar obejmuje część Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, od zachodniej granicy woj. łódzkiego po granicę miasta Łowicza. Pod względem położenia geograficznego znajduje się w granicach Równiny Łowicko-Błońskiej, na południe od Równiny Kutnowskiej.

Leży na terenie gmin: Bedlno, Krzyżanów, Kutno, Łęczyca, Góra Św. Małgorzaty, Grabów, Piątek, Świnice Warckie, Witonia, Łowicz, Bielawy, Domaniewice, Zduny, Uniejów oraz na terenie miasta Łęczyca.

Powierzchnia obszaru, w granicach woj. łódzkiego wynosi 21 968,90 ha. Obszar obejmuje doliny rzek Bzury i Neru oraz oddzielający je teren działu wodnego. Dno dolinne Bzury jest silnie zatorfione, pocięte gęstą siecią rowów melioracyjnych. Sama rzeka jest uregulowana. Brak jest starorzeczy. Występuje natomiast znaczna ilość zbiorników wodnych. Są to stawy rybne: Psary, Okręt i Rydwan, Borów i Walewice. Z uwagi na warunki siedliskowe zatorfioną dolinę pokrywa mozaika szuwarów turzycowych i roślinności łąkowej. Uregulowane koryto ma również rzeka Ner. Pradolina na tym odcinku jest pocięta rowami melioracyjnymi i odwodniona kanałami.

Lasy zajmują tylko 6 % powierzchni obszaru, zaś grunty orne –22 %.

Na terenie pradoliny występuje tylko luźna zabudowa. Teren ten, to obszar ekstensywnego rolnictwa, z mozaiką pól uprawnych, łąk, pastwisk, śródpolnych zadrzewień i niewielkich powierzchni leśnych.

Jest to jedyne w Polsce środkowej stanowisko z tak dobrze zachowanymi, rozległymi torfowiskami niskimi o doskonale rozwiniętej sieci hydrograficznej i wysokim poziomie wód gruntowych. Na torfowiskach pokrywających znaczną część terenu, występują rzadkie w skali regionu i kraju gatunki roślin i zwierząt, zwłaszcza ptaków wodno-błotnych. Znajdują się tu również cenne zbiorowiska roślinności łąkowej.

W Pradolinie stwierdzono występowanie 249 gatunków ptaków, w tym 163 łęgowych.

Obszar stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno-błotnych. Występuje tu co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG i 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na terenie Pradoliny znajdują się ostoje ptasie o randze europejskiej w dolinie Neru oraz o randze krajowej w dolinie Bzury i na stawach Psary, Okręt i Rydwan.

Największym zagrożeniem dla ochrony środowiska jest działalność człowieka w zakresie osuszania terenu.

Pradolina Warszawsko – Berlińska (o pow. 14 639 ha) na podstawie Uchwały WRN w Płocku nr 163/ XXVI /88 z dnia 09.06.1988 r. oraz Rozporządzenia nr 16/98

Wojewody Płockiego z dnia 27.04.1998 r. w sprawie dostosowania jej do wymagań ustawy o ochronie przyrody z 16.10.1991 r.

Obszar ten uznany został za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, łączący ważne obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (wchodzi w skład krajowego systemu obszarów chronionych – przestrzennego układu wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody).

3. Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk „Natura 2000” - Pradolina Bzury - Neru

Proponowane obszary wprowadzono do fazy „Uwarunkowania”, ponieważ ściśle łączą się z omawianym obszarem chronionym Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej.

Pradolina Bzury – Neru - PHL 100006

Obszar leży na terenie gmin: Świnice Warckie, Grabów, Łęczyca miasto, Łęczyca gmina, Witonia, Góra Św. Małgorzaty, Piątek, Kutno, Krzyżanów, Bedlno, Bielawy, Zduny, Domaniewice, Łowicz miasto, Łowicz gmina.

Obszar charakteryzuje występowanie stawów rybnych, rowów, starorzeczy i dołów potońskich w różnych stadiach zarastania. Występują tu także łąki trzęślicowe, turzycowiska, szuwały trzcinowe, zarośla łozowe oraz olsy. Niewielkie kompleksy lasów łęgowych zachowały się wzdłuż rzek. W dużej części ostoi, zachodzi intensywna sukcesja regeneracyjna na skutek wycofywania się rolnictwa, odtwarzają się naturalne lasy łęgowe, olsy oraz zespoły szuwarowe.

Pradolina Bzury – Neru jest to najcenniejszy obszar bagienny w środkowej części kraju i miejsce występowania wielu rzadkich gatunków roślin naczyniowych oraz obszar łęgowy ponad 100 gatunków ptaków (ostoja ptasia o randze krajowej).

Stwierdzono tu 9 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 9 gatunków z załącznika II.

Powierzchnia w granicach województwa łódzkiego wynosi 16 611,03 ha. Obejmuje on odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej pomiędzy Łowiczem a Dąbiem. Tylko

niewielki, zachodni skrawek chronionego obszaru pozostaje poza granicami województwa łódzkiego. Pradolina we wschodniej części jest wykorzystywana przez Bzurę, w zachodniej zaś przez Ner.

Obie rzeki są uregulowane. Wzdłuż rzek zachowały się niewielkie kompleksy lasów łągowych oraz torfowiska niskie i przejściowe. Występują również licznie duże zespoły stawów, rowy i doły potorfowe w różnych stadiach zarastania. Dużą powierzchnię zajmują turzycowiska, szuwały trzcinowe, zarośla łożowe oraz olsy. Proponowany do ochrony odcinek pradoliny jest najcenniejszym obszarem bagiennym w środkowej części kraju. Obecnie zachodzi intensywna sukcesja regeneracyjna na skutek wycofywania się rolnictwa, idąca w kierunku odtwarzania się naturalnych lasów łągowych, olsów i zespołów szuwarowych. W kilku miejscach utrzymała się flora halofilna.

Na terenie pradoliny stwierdzono 9 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 9 gatunków z Załącznika II Dyrektywy. Występuje tu duża ilość rzadkich i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych, w tym prawnie chronionych. Jest to ostoja ptasia o randze krajowej, obszar łągowy dla ponad 100 gatunków ptaków.

Zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód, regulacja rzek, zaniechanie uprawy łąk. Północna i wschodnia część gminy Świnice Warckie położona jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Pokrywa się on częściowo z zasięgiem obszarów chronionych Natura 2000 (OSO ptaków- Pradolina Warszawsko – Berlińska, SOO siedlisk- Pradolina Bzury - Neru).

Korekty granic OCHK „Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej” dokonano podczas konsultacji przedstawicieli gminy Świnice Warckie z projektantami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Łódzkiego, w obecności Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Łodzi.

Zaktualizowane granice OCHK „Pradoliny Warszawsko- Berlińskiej” przedstawiono na Rysunku Studium.

4. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są ozdobą krajobrazu i stanowią jeden z cenniejszych elementów przyrody o szczególnej wartości naukowej, kulturowej i historycznej. Są to zwykle pojedyncze drzewa, czasem aleje drzew o szczególnie okazałych rozmiarach, objęte z tej racji ochroną prawną. Za pomniki przyrody mogą być również uznane źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe i jaskinie.

Są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia, którym przypisuje się szczególną wartość przyrodniczą.

Na terenie gminy Świnice Warckie znajduje się 5 pomników przyrody, przedstawionych poniżej.

Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Świnice Warckie.

1. Zbylczyce, park wiejski – aleja drzew jednogatunkowa- graby zwyczajne;
Jest to aleja grabowa obejmująca około 360 drzew (mniejsze o obwodzie ok. 70 cm i większe powyżej 143 cm), o wysokości ponad 20 m. Aleja znajduje się na obwodzie parku w Zbylczytach.
2. Zbylczyce – grupa drzew jednogatunkowych- topole białe;
3. Świnice Warckie, ul. Szkolna- pojedyncze drzewo- dąb bezszypułkowy;
Jest to dąb szypułkowy, ponad 800-letni, o obwodzie 533 cm, na terenie dawnego parku podworskiego w Świnicach Warckich
4. Stemplew, przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym- pojedyncze drzewo- dąb.
Jest to dąb szypułkowy o obwodzie 474 cm. i wysokości 30 m.

X.2. Obiekty i tereny dziedzictwa historycznego, chronione na podstawie przepisów odrębnych

Do obiektów podlegających szczególnej ochronie na podstawie przepisów odrębnych zalicza się na terenie gminy opisane szczegółowo:

- 1) obiekty i tereny zaliczone do objętych ochroną konserwatorską, a wpisane do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków,

2) stanowiska i obszary ochrony archeologicznej.

Powyższe scharakteryzowane zostały w Rozdziale VI niniejszego tekstu Studium.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

XI.1. Surowce mineralne

Na terenie gminy udokumentowane zostało złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej „Świnice” – obejmujące 5 obszarów – wydmy, o łącznej powierzchni ca 50 ha i zasobach ok. 2,5 mln m³.

Złożo nie było dotychczas przedmiotem eksploatacji, a obszar złoża jest w przewadze zalesiony.

Ponadto na terenie gminy występują w rejonie Krasek górnokredowe wapienie i opoki – nie zostały one udokumentowane w formie dokumentacji geologicznej.

W obrębie doliny Neru licznie występują torfowiska, które z uwagi na z reguły małą miąższość nie zostały udokumentowane.

XI.2. Wody podziemne

◆ Inwentaryzacja otworów studziennych I badawczych dla powiatu łęczyckiego

Biuro Poszukiwań I Ochrony Wód „Hydroeko” Warszawa,

1. Karta otworu studziennego nr 20, miejscowość Praski. Wodociąg wiejski. Rok wykonania 1988, głębokość całkowita – 47,0 m.

Wiek warstwy ujętej – kreda górna.

2. Karta otworu studziennego nr 19, miejscowość Świnice Warckie. Wodociąg wiejski. Rok wykonania 1966, głębokość całkowita – 40,0 m.

Wiek warstwy ujętej – kreda górna.

3. Karta otworu studziennego nr 9, miejscowość Piaski. Wodociąg grupowy. Rok wykonania 1988, głębokość całkowita – 62,0 m.

Wiek warstwy ujętej – kreda górna.

4. Karta otworu studziennego nr 2, miejscowość Chwałborzyce. Wodociąg wiejski. Rok wykonania 1968, głębokość całkowita – 33,0 m.

Wiek warstwy ujętej – czwartorzęd plejstocen.

5. Karta otworu studziennego nr 3, miejscowość Chwałborzyce. Wodociąg wiejski. Rok wykonania 1987, głębokość całkowita – 80,0 m.

Wiek warstwy ujętej – kreda górna.

Powszechnie eksploatowany płytkimi studniami poziom wodonośny czwartorzędu jest związany z osadami piaszczysto - żwirowymi plejstocenu. Najpłytsze wody o swobodnym zwierciadle, związane z młodymi piaskami rzecznyymi, występują do głębokości 3-7 m w obrębie dolin rzecznych i obniżeń terenowych.

W utworach piaszczysto-żwirowych rozdzielających kolejne poziomy glin zwałowych występuje nieciągły poziom wód śródglinowych, pojawiający się w strefie na głębokości 8-15 m. Są to najczęściej naporowe wody międzymorenowe, gromadzące się w seriach piasków i żwirów fluwioglacjalnych osiagających miąższość 20-50 m.

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach stwierdził (listopad 2006 r.), że „na terenie objętym opracowaniem nie ma terenów górniczych dla złóż kopalin podstawowych i pospolitych”.

XIII. MELIORACJE

Na obszarze gminy występują ciek naturalne, rowy melioracyjne oraz sieć drenarska na terenach upraw polowych i użytków zielonych.

1. Ocena systemu i zamierzone kierunki działań

Nie przewiduje się powiększenia areału gruntów zmeliorowanych, należy tylko chronić obecne zainwestowanie.

Ewentualna zmiana przeznaczenia zmeliorowanych użytków rolnych może nastąpić jedynie przy braku możliwości innych rozwiązań i w uzgodnieniu z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi. Zajmując część terenów zmeliorowanych należy zapewnić sprawne działanie systemu na terenach przyległych.

2. Ewidencja urządzeń melioracyjnych szczegółowych w gminie Świnice Warckie wg stanu na 31.12.2007 roku.

- Sieć drenarska (w ha)
  - powierzchnia ogółem - 2 570,00 ha.
  - grunty orne – 2 499,00;
- Rzeki (w m)
  - ogółem – 22 990,00
  - uregulowane - 22 990,00;
- Kanały - ogółem długość - 28 800,00 m.
- Rowy i ciek naturalne - ogółem długość – 225 397,00

- Obszary zmeliorowane urządzeniami szczegółowymi i podstawowymi;
  - grunty orne - 2 808, 00 ha;
  - trwałe użytki zielone – 1 089,01 ha.

Zmiany w systemie melioracyjnym wymagają dokonania zmian w ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowania gruntów.

XIV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

XIV.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacyjnych

1. Układ komunikacyjny gminy Świnice Warckie tworzą:
  - sieć dróg publicznych:
    - odcinek autostrady A-2,
    - drogi powiatowe,
    - drogi gminne,oraz drogi wewnętrzne stanowiące dojazdy do gruntów rolnych i leśnych;
  - magistralna linia kolejowa.

Na terenie gminy Świnice Warckie do najważniejszych odcinków dróg powiatowych należą:

- Rożniatów – Borek – 2523 E
- Miniszew – Domanin– 2526 E
- Świnice – Zbylczyce– 2543 E
- Zbylczyce – Piaski– 2544 E
- Parski – Grodzisko– 2545 E
- Stawiszynek – Saków– 2531 E
- Piaski – Borek– 2523 E
- Kraski – Wielenin– 2530 E

- Stemplew – Tolów– 2540 E

Do dróg gminnych na terenie gminy Świnice Warckie należą drogi:

- Zbylczyce – Kaznów – Chorzepin – Chwalborzyce – 104451 E
- Kozanki Podleśne - Chwalborzyce -104452 E
- Podgórze – Polusin – Chwalborzyce - 104453 E
- Kaznów – Polusin - 104454 E
- Kraski – Wyganów – Świnice Warckie - 104455 E
- Kraski – Stemplew- gr. Gm. Świnice Warckie- (Grabiszew) - 104456 E
- Podgórze – Gusin- Piaski- 104457 E
- Grodzisko – Gusin – Stawiszyn - 104458 E
- Świnice Warckie (ul. Rzemieślnicza) – Pustki – Głogowiec - 104459 E
- Drozdów – Wola Świniecka - 104460104460 E
- Zimne – Rydzyna - 104461 E
- Władysławów – Drozdów – gr. Gm. Wartkowice-(Kiki)- (Grabiszew)- gr.gm. Wartkowice – Ładawy - 104462 E
- Chorzepin – Polusin - 104463 E
- Stemplew – gr. Gm.Uniejów – (Pęgów) - 104464 E
- Grodzisko – Zbylczyce (Hektary) - 104465 E
- Grodzisko – Podgórze (Holendry) - 104466 E
- Wola Świniecka – Głogowiec (Pustki) - 104467 E
- Chwalborzyce – Chorzepin - 104468 E
- Polusin – Kraski - 104469 E
- Tolów – gr. Gm. Wartkowice – (Grabiszew) - 104470 E
- Kosew Mały – Bielawy - 104471 E
- Świnice Warckie – Głogowiec (za torami) - 104472 E
- Kozanki Podleśne – Kozanki Wielkie -104473 E
- Stemplew – gr. Gm. Uniejów – (Pęgów) - 104474 E
- Zbylczyce – Wyganów - 104475 E
- Kolonia Świnice - 104476 E
- Wola Świniecka – Drozdów -104477 E
- Władysławów do dr. 2523 E.- 104478 E

- Podłęże – gr.gm. Łęczycza - 104479 E
  - Zimne – rzeka Ner – 104480 E
  - Głogowiec (za torami) - 104481 E
  - Chwalborzyce – Chorzeplin - 104482 E
  - Świnice Warckie, ul. Brzozowa - 104483 E
  - Świnice Warckie, ul. Chopina - 104484 E
  - Świnice Warckie, ul. Leśna - 104485 E
  - Świnice Warckie – ul. Jakuba Świnki, ul. Różana, ul. Sosnowa - 104486 E
  - Świnice Warckie, ul. Sportowców - 104487 E
  - Świnice Warckie, ul. Zielona - 104488 E
2. Odcinek autostrady A-2 (Berlin – Poznań – Łódź – Warszawa – Mińsk – Moskwa) został zrealizowany na obszarze gminy w ciągu ostatnich kilku lat. Autostrada płatna nie ma bezpośredniego powiązania z drogowym układem gminnym i w związku z tym jest elementem nie biorącym bezpośredniego udziału w rozwoju samej gminy. Przebieg autostrady powoduje wyłączenie z inwestowania znacznego obszaru gminy i według zmienianego Studium wymaga zabezpieczenia:
- a) strefy oddziaływań ekstremalnych w odległości 20 m od krawędzi jezdni, 35 m od osi (skażenie powietrza, hałas, zanieczyszczenie gleby);
  - b) strefy zagrożeń w odległości 50 m od krawędzi jezdni, 65 m od osi (hałas, skażenie gleb, tereny nie do wykorzystania dla celów mieszkaniowych, a głównie do takich celów, jak szkółki drzew, krzewów);
  - c) strefy uciążliwości do 150 m od skraju jezdni (ponadnormatywny klimat akustyczny, zabezpieczenie budynków mieszkalnych środkami technicznymi).
3. Układ drogowy wewnątrzgminny odbiega od normatywnych standardów (głównie przekroje, nawierzchnia, chodniki). Stąd potrzeby modernizacji sieci drogowej są znaczne, zarówno związane ze spełnianiem roli łączenia sołectw wewnątrz gminy, jak i z regionalnym układem zewnętrznym.

Plan Rozwoju Lokalnego, Strategia rozwoju i studium zakładają polepszenie stanu poprzez poszerzenie dróg, zmianę nawierzchni, budowę chodników.

4. Układ kolejowy to magistrala kolejowa Śląsk – wybrzeże (Herby – Gdynia) wraz ze stacją kolejową w miejscowości Kraski (stacja rozładunkowa i pasażerska przy ul. Dworcowej). Głównym zadaniem tej magistrali było zabezpieczenie transportu węgla ze śląskich kopalni do portów. Obecnie prowadzony jest również transport osobowy, w tym związany z Łodzią poprzez Zduńską Wolę.

W rejonie przystanku PKP znajduje się skład zbożowy.

5. Komunikacja zbiorowa to komunikacja autobusowa, zarówno lokalna jak i regionalna (przystanek na placu M. Konopnickiej w Świnicach Wielkich) oraz transport kolejowy.

6. Brak większych powierzchni urządzonych parkingów.

7. Ze względu na walory krajobrazowe gminy, jej zabytki, upamiętnienie wybitnych osób związanych z gminą, wytyczonych zostało szereg szlaków turystycznych.

Dokładne informacje o wytyczonych szlakach dostępne są w internecie oraz w Ośrodku Informacji Turystycznej w Świnicach Warckich.

XIV.2. Uwarunkowania wynikające z infrastruktury technicznej

1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina posiada dobrze rozwinięty system zbiorowego zaopatrzenia w wodę – niemal 100 % stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej. Funkcjonują trzy układy wodociągów wiejskich grupowych, bazujące na zasobach wód podziemnych, tj.

- 1) Świnice Warckie:

- ilość studni – 2,
- zatwierdzone zasoby w kat. „B” – 78 m³/h,
- obsługiwane miejscowości: Świnice Warckie, Świnice Kolonia, Głogowiec, Wola Świniecka, Kraski, Kaznów, Kozanki Podleśne, Pęgów, Stemplew,

Kolonia Stemplew, Wyganów, Zbylczyce oraz część wsi Kazanki Wielkie w gm. Uniejów;

2) Piaski:

- ilość studni – 1,
- zatwierdzone zasoby w kat. „B” – 90 m³/h,
- obsługiwane miejscowości: Piaski, Drozdów, Bielawy, Gusin, Grodzisko, Kosew, Parski, Podgórze, Podłęże, Rogów i Władysławów;

3) Chwalborzyce:

- ilość studni – 1,
- zatwierdzone zasoby w kat. „B” – 35 m³/h,
- obsługiwane miejscowości: Chwalborzyce, Chorzepin oraz Domanin i Cichmiana w gm. Dębie.

Układy sieciowe wyżej wymienionych wodociągów wyposażone są w hydranty przeciwpożarowe i są ze sobą połączone dla wzajemnego dostarczania wody w sytuacjach awaryjnych.

Za celowe uznaje się wykonanie studni rezerwowych na ujęciach w Piaskach i Chwalborzycach oraz objęcie siecią budownictwa rekreacyjnego w Podłężu.

2. Odprowadzanie ścieków

Rozwój kanalizacji nie nadąża za stopniem zwodociągowania gminy. Zorganizowanym systemem zbiorowego odprowadzania ścieków objęte są miejscowości: Świnice Warckie, początek Głogowca oraz Kraski do torów PKP.

Ścieki doprowadzane są do mechaniczno - biologicznej oczyszczalni typu Lemna o przepustowości 200 m³/d, zlokalizowanej w Świnicach Warckich. Oczyszczone ścieki odprowadzane są poprzez systemy naturalnych rowów do Kanału Zbylczyckiego stanowiącego lewobrzeżny dopływ Neru.

W pozostałych miejscowościach gospodarka ściekowa rozwiązywana jest indywidualnie poprzez oczyszczalnie przydomowe i zbiorniki bezodpływowe, w

których ścieki są gromadzone i okresowo wywożone taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego na oczyszczalni ścieków w Świnicach Warckich.

Rozwiązanie gospodarki ściekowej należy do pilnych zadań gminy, szczególnie w kontekście ochrony czystości wód w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

W Strategii rozwoju gminy przewiduje się między innymi sukcesywną budowę oczyszczalni przydomowych.

Wody opadowe i roztopowe odprowadzane są poprzez spływ powierzchniowy do naturalnych odbiorników.

3. Gospodarka odpadami

Na obszarze gminy wdrożona jest i systematycznie rozwijana segregacja odpadów komunalnych z przeznaczeniem do ich wtórnego wykorzystania. Segregacja odbywa się w miejscach zbiórki na terenach posesji. Wywozem zajmują się wyspecjalizowane firmy posiadające wymagane koncesje. Obecnie są to: Przedsiębiorstwo Oczyszczalnia Miasta „EKO-SERWIS” Sp. z o.o. w Kutnie, Zakład Usług Komunalnych „EKO-GAB” s.c. Kowale Peńskie Kolonia. Firmy te wywożą odpady na składowiska, z którymi mają podpisane umowy (poza terenem gminy Świnice Warckie).

Zagadnienia gospodarki odpadami regulują:

- „Program Ochrony Środowiska dla gminy Świnice Warckie”,
- „Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Świnice Warckie”.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Dostawa mocy następuje z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez teren gminy przebiega linia rozdzielcza 110 kV zasilająca stację transformatorowo-rozdzielczą 110/15 kV (GPZ) „Kraski”. Gmina zasilana jest poprzez wyprowadzone z tego GPZ linie napowietrzne i kablowe linie 15 kV, stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz linie niskiego napięcia.

Istniejący system elektroenergetyczny zapewnia dość dobry poziom bezpieczeństwa zaopatrzenia gminy w energię, pokrywając 100 % zapotrzebowania. Obecnie nie przewiduje się znaczącego rozwoju systemu elektroenergetycznego, zwłaszcza mogących w istotnym stopniu wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu terenu.

Potrzeby rozbudowy bądź modernizacji sieci wynikać będą z planów rozwojowych gminy. Koszty związane z przebudową sieci poniesie wchodzący w kolizję.

Wydzielony pas terenu ochronnego dla napowietrznych linii elektroenergetycznych wynosi, od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii:

- dla 110 kV - 15 m
- dla 15 kV - 5 m
- dla 0,4 kV - 3 m.

W pasie terenu ochronnego ustala się zakaz lokalizacji wszelkich budynków, budowli takich jak maszty oraz zieleni wysokiej.

Możliwość lokalizowania innych obiektów należy uzgadniać z gestorem sieci, tj. Koncernem Energetycznym Energa S.A. Oddział w Kaliszu. Infrastruktura oświetleniowa na terenie gminy jest własnością Spółki Oświetlenia Ulicznego i Drogowego Sp. z o.o. w Kaliszu.

5. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Obecnie gmina nie posiada sieci gazu przewodowego. Używany jest gaz płynny w butlach. Sytuacja taka może ograniczać napływ niektórych inwestorów oraz utrudnia zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza wydzielanych przez pracujące (z racji braku znaczącego zamiennika) kotłownie węglowe.

6. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy brak jest sieci ciepłowniczych. Występują kotłownie lokalne i paleniska domowe opalane paliwami stałymi – głównie węglem kamiennym.

7. Przesył informacji i łączność

W gminie funkcjonuje dobrze rozwinięty system łączności Telekomunikacji Polskiej S.A., oparty o główną centralę telefoniczną w Świnicach Warckich oraz sieć światłowodową i rozdzielczą docierającą do każdej wsi.

Na terenie gminy działają stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej niżej wymienionych operatorów:

- Centertel – obręb geodezyjny w Świnicach Warckich, miejscowość Głogowiec

- Polska Telefonia Cyfrowa – obręb geodezyjny w Świnicach Warckich, miejscowość Głogowiec
- GSM Plus – obręb geodezyjny w Świnicach Osiedlu, miejscowość Świnice Warckie.

XV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

1. Podstawowy zakres propozycji ponadlokalnych celów publicznych określony został w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2002 roku, wnioskach instytucji województwa, „Strategii rozwoju gminy”.
2. Realizacja tych propozycji siłami własnymi gminy nie jest możliwa (modernizacje magistralnych linii kolejowych, gazociągi o wysokich parametrach, program regionalny „Warta”, duże zbiorniki retencyjne). Niezbędne jednak jest zabezpieczenie możliwości podjęcia takich działań poprzez politykę przestrzenną wyrażoną zarówno w „Studium ...”, a następnie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, stanowiących prawną podstawę do podejmowania decyzji przestrzennych.
3. Pokonanie barier rozwojowych dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych daje możliwość:
  - podniesienia poziomu warunków życia mieszkańców i zachętę do lokalizowania się inwestorów (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, gospodarka wodno-ściekowa, gazyfikacja),
  - odblokowaniu programu małej retencji,
  - rozwój turystyki, w tym pielgrzymkowej.

XVI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Zgodnie z cytowaną już ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z marca 2003 roku – art. 87 ust. 1 „plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 roku zachowują moc”.
2. Na obszarze gminy są dwa plany miejscowe, a mianowicie:
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie, zatwierdzona uchwałą Nr VI/42/99 z dnia 19 lutego 1999 r.,
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie, zatwierdzona uchwałą Nr XIX/122/2000 z dnia 19 czerwca 2000 r.

Natomiast „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie” zatwierdzony Uchwałą Nr 24/V/94 Rady Gminy w Świnicach Warckich z dnia 28.11.1994 r. stracił swą moc prawną z dniem 31 grudnia 2003 roku (art. 87 ust. 3 cyt. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z marca 2003 r. wraz z późniejszymi zmianami).

XVII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

1. Ład przestrzenny jest ważnym elementem w kształtowaniu obrazu gminy i jej odbioru, zarówno przez mieszkańców jak i jej użytkowników. Jest wyrazem takiego kształtowania przestrzeni, który tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne, zgodnie z przepisami szczególnymi.

Zadaniem samorządu gminy jest dbałość o taki ład przestrzenny, który stwarza dogodne warunki życia i zachęca do podejmowania działalności na jej terenie.

2. Obecny stan ładu przestrzennego na terenie gminy ocenia się jako zadawalający.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

XVIII. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII JEJ ROZWOJU

1. W Studium uznaje się współzależność dokumentów wyrażających strategiczną politykę rozwoju gminy, przybierających zróżnicowaną formę. Studium stwarza ogólne przestrzenne ramy dla kierunków rozwoju, określonych w strategii. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jednym z podstawowych dokumentów, które wójt uwzględnia przy formułowaniu polityki przestrzennej gminy – jest strategia rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem (art. 9 ust. 2).

Gmina Świnice Warckie dysponuje takim opracowaniem od 2007 roku.

2. „Deklaracja misji Gminy” brzmi:

„Jesteśmy Gminą rolniczą, która rozwijając rolnictwo i jego otoczenie oraz jednocześnie różnicując strukturę gospodarczą, pragnie zapewnić wzrost dochodów i stworzyć szanse awansu społecznego dla swoich mieszkańców.

Wykorzystując posiadane zasoby pragnie również stać się atrakcyjnym miejscem dla inwestorów, odwiedzających Gminę gości oraz pielgrzymów, przybywających do Sanktuarium Urodzin i Chrztu Św. Faustyny”.

3. Rozwinięciem „Strategii ...” są cele strategiczne, uszczegóławiające ogólne jej sformułowania. „Wytyczają one główne kierunki przemian na terenie Gminy” w części 10-letniej perspektywy.

Cel strategiczny nr 1 - Rozwój infrastruktury technicznej

Cel strategiczny nr 2 - Wspieranie rozwoju gospodarczego Gminy

Cel strategiczny nr 3 - Rozwój usług społecznych.

Poniżej podaje się elementy analizy SWOT zawarte w Strategii, dotyczące wybranych dziedzin.

„INFRASTRUKTURA
WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Atuty	Braki, problemy
Bliskość autostrady	Konieczność płacenia za autostradę (wkrótce oddaną do użytku) przez mieszkańców
Pełne zwodociągowanie Gminy (cały obszar Gminy)	Niepełne skanalizowanie Gminy
Niedopłacanie do gospodarki wodociągowej z budżetu Gminy [do m ³]	Konieczność rozwoju sieci wodociągowej (kolejne przyłącza, modernizacja)
System selekcji odpadów stałych	Brak sieci gazowej
Sprawnie funkcjonująca sieć telefoniczna	Tylko 1 oddział bankowy
Wysokie inwestycje w drogownictwie (szczególnie w roku 2003, w roku 2004 spadek wydatków)	Zanieczyszczenia związane z przebiegiem autostrady i magistrali kolejowej
Linia kolejowa	Mało rozbudowana infrastruktura sportowa
	Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa na terenie gminy
	Konieczność modernizacji sieci energetycznej
	Tylko część wsi jest oświetlona, wysoki koszt utrzymania sieci oświetleniowej
	Zalewanie użytków rolnych przez rzekę Ner, zbyt małe nakłady na konserwację rzeki
	Słabo rozwinięta infrastruktura internetowa

Działania, zmierzające do pełnego wyposażenia Gminy w infrastrukturę techniczną, będą jednymi z najistotniejszych i z pewnością najbardziej kosztochłonnymi elementami strategicznego planu rozwoju Gminy”.

„ROZWÓJ GOSPODARCZY, TURYSTYKA

Atuty	Braki, problemy
Korzystne położenie (Warszawa – Poznań – Berlin, bliskość autostrady)	Niska lesistość Gminy (7,5 %), mało zadrzewień śródpolnych
Zasoby wód podziemnych	Rolniczy charakter Gminy przy przeciętnych warunkach do produkcji rolniczej i niskiej jakości gleb
Własność prywatna na blisko 90 % powierzchni gruntów	Rozdrobnienie gospodarstw rolnych
Grupa silnych gospodarstw (powyżej 15 ha)	Wyłączenie części gruntów rolniczych z uwagi na budowę autostrady
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Brak miejscowych planów przestrzennych
Dostępność terenów pod inwestycje	Monofunkcyjny charakter Gminy
Walory turystyczne, przyrodnicze i związane z kultem Św. Faustyny – perspektywy rozwoju turystyki i rekreacji	Niedobór zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, problemy ze zbytem
Stosunkowo dobrze rozwinięta hodowla	Niski stopień informatyzacji Gminy
	Wzrost bezrobocia do poziomu średniej krajowej
	Słabo rozwinięta baza noclegowa
	Brak strony internetowej
	Brak rozbudowanego systemu ulg
	Zablokowany program małej retencji

... bolączką rolnictwa jest brak punktów skupu produkcji roślinnej oraz brak zakładów przetwórstwa spożywczego. Niepokoi niski udział własności komunalnej, co skutkować może koniecznością wykupywania gruntów od osób fizycznych w celu przekształcenia ich na terenu inwestycyjne ... Konieczny jest rozwój funkcji pozarolniczych, głównie w zakresie agrobiznesu, szeroko rozumianych usług oraz turystyki. Duże nadzieje wiąże się z pielgrzymkami do Sanktuarium Chrztu i Urodzin Św. Faustyny Kowalskiej”.

„OŚWIATA, KULTURA I SPORT

Atuty	Braki, problemy
Racjonalna sieć szkół	Szkolnictwo: <ul style="list-style-type: none"> • dokończenie inwestycji • konieczność podniesienia stanu informatyzacji szkół • konieczność doposażenia szkół • rozbudowa infrastruktury sportowej • pielęgniarki medycyny szkolnej
Względnie dobra sytuacja lokalowa szkół (sale gimnastyczne, pracownie komputerowe)	Regres w liczbie czytelników i wypożyczeń oraz spadek nakładów na uzupełnianie księgozbioru
Znaczny udział inwestycji w oświacie w całości wydatków inwestycyjnych	Brak ścieżek rowerowych
Niski koszt utrzymania 1 ucznia w szkołach	Brak placów zabaw
placówki biblioteczne (Gminna biblioteka z 1 filią, biblioteki szkolne)	
Prężnie działający Dom Kultury	
Bogata oferta kulturalna	
organizacje pozarządowe	
Kluby sportowe	

Uwagę zwraca przede wszystkim racjonalna sieć szkół i przedszkoli ... Brakuje ... infrastruktury sportowej ... Silną stroną gminy jest prężnie działający Dom Kultury”.

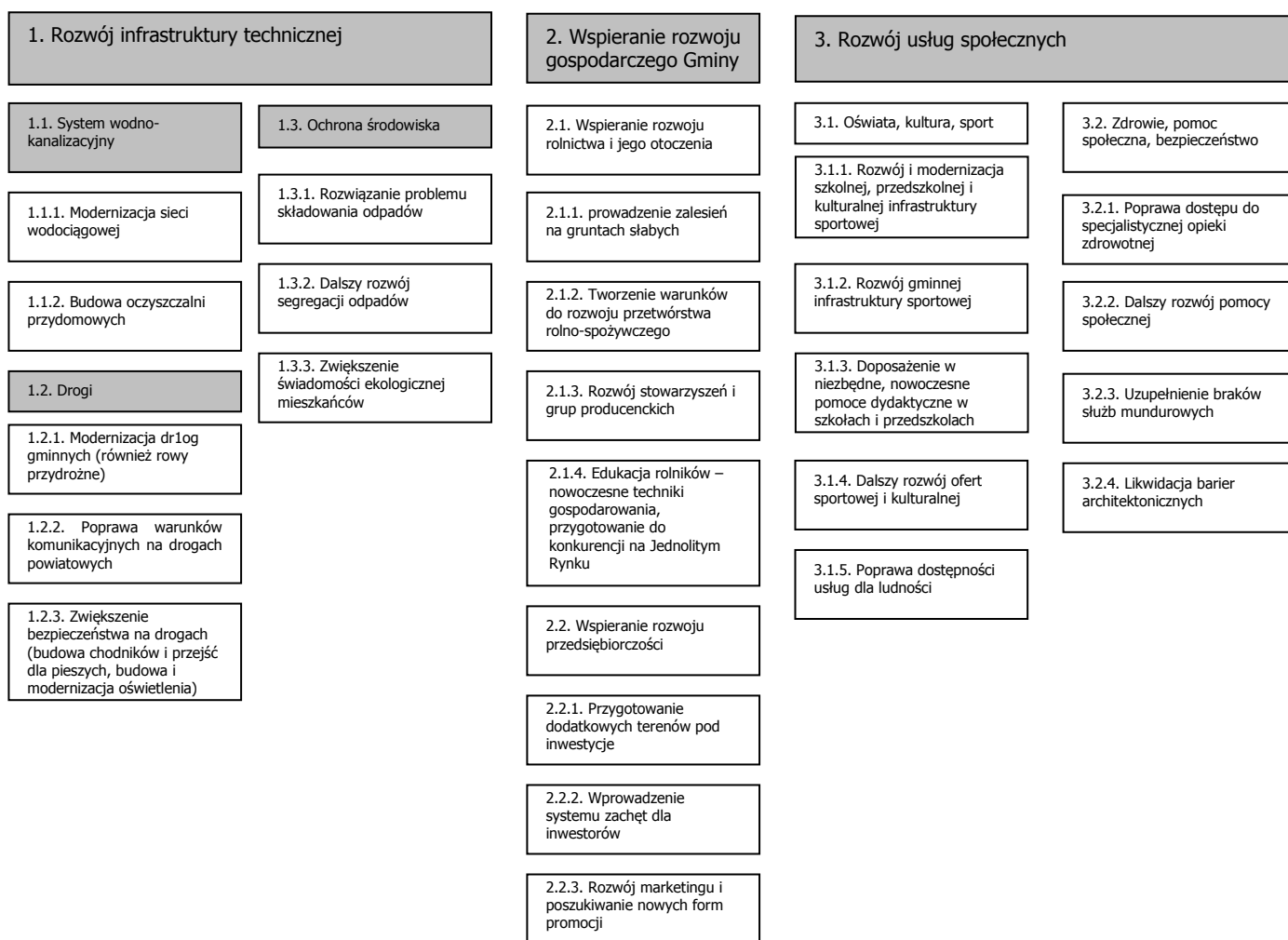
„ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

Atuty	Braki, problemy
Dobry dostęp do podstawowych usług zdrowotnych	Relatywne ubożenie społeczeństwa
Spadek (statystyczny) liczby środowisk objętych pomocą w 2004 roku	Ograniczone środki na pomoc społeczną
Aktywna działalność GOPS	Zbyt mało pielęgniarek medycyny szkolnej i pedagogów, brak psychologów, niski poziom profilaktyki zdrowotnej
Spadek liczby przestępstw w 2004 roku	Bariery architektoniczne

Aktywne jednostki OSP	Braki sprzętowe służb mundurowych
	Zmniejszenie liczby funkcjonariuszy policji
	Brak posterunku policji

Na terenie Gminy nie ma problemów z dostępem do podstawowych usług zdrowotnych ...”.

Schemat – struktura budowy strategii rozwoju gminy Świnice Warckie

2. „Plan rozwoju lokalnego Gminy Świnice Warckie” wyprzedził opracowanie omawianej uprzednio „Strategii ...”. Powstał w 2004 roku jako dokument niezbędny do wystąpienia o środki pomocowe unijne dla gminy.

Jednocześnie Plan ... stanowił materiał bazowy – informacyjny o stanie gminy, służący do opracowania Strategii rozwoju z 2007 roku. Informacje zawarte w Planie zostały także wykorzystane w zmianie Studium.

XIX. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY, W PRZEZNACZENIU TERENU

Na podstawie przeprowadzonych analiz z różnego typu uwarunkowań, zakłada się następujące główne zmiany w strukturze przestrzennej gminy, w przeznaczeniu terenów i standardach cywilizacyjnych:

- wykryształowanie układu funkcjonalno-przestrzennego ośrodka gminnego poprzez wypełnienie zainwestowania terenów przeznaczonych na działalność przemysłowo-składową, usługową,
- zabezpieczenie warunków obsługi ruchu pielgrzymkowego oraz tras turystycznych rowerowych, konnych,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez poprawę jakości wód powierzchniowych, zabezpieczenie właściwego standardu zaopatrzenia mieszkańców w wodę do picia i odprowadzanie oraz neutralizację ścieków,
- przeciwdziałanie stanom powodziowym poprzez realizację programu regionalnego „Warta”,
- realizacja zbiorników retencyjnych służących gospodarce wodnej i rekreacji.

XX. ZASADY I STANDARDY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY, ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW. PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE

XX.1. Ogólne ustalenia zasad zagospodarowania terenów

1. Ład przestrzenny

W celu wzbogacenia atrakcyjności gminy, ustala się konieczność przestrzegania uwarunkowań przedstawionych w zapisie STUDIUM oraz wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych, kompozycyjno-estetycznych w celu takiego kształtowania przestrzeni, by w rezultacie uzyskiwać takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzyłoby harmonijną całość.

Jednym z narzędzi ułatwiających takie kształtowanie przestrzeni są „standardy”, a więc „zbiory i zakres wymagań dotyczących opracowań ... planistycznych oraz zasady stosowania w nich parametrów dotyczących zagospodarowania przestrzennego (art. 2 pkt 15 cyt. ustawy) oraz „parametry i wskaźniki urbanistyczne ...” ustanawiane w dokumentach planistycznych.

Podstawą ich określenia w „studium ...” (w zgeneralizowanym ujęciu art. 10 ust. 1 i 2 ww. ustawy) są:

- 1) analizy wynikające ze stanu dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia terenów, stanu środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, potrzeb i możliwości rozwoju gminy oraz przepisów dotyczących ochrony obiektów i terenów, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, zadań dotyczących ponadlokalnych celów publicznych,
- 2) kierunki rozwoju gminy i niezbędne zmiany w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

Cały proces kolejnych działań, tj. od ogólnych założeń zmierza do umożliwienia zrealizowania polityki przestrzennej gminy zawartej w STUDIUM poprzez ustalenia przepisów prawa miejscowego w formie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. Ogólne zasady kształtowania zabudowy

- Nowe działki budowlane na terenach podlegających podziałowi powinny mieć powierzchnię i kształt umożliwiające ich prawidłowe zagospodarowanie, zapewnioną dostępność komunikacyjną do każdej działki, możliwość sukcesywnego wyposażania terenów i obiektów w infrastrukturę techniczną.
- Obiekty budowlane należy rozbudowywać i projektować w taki sposób, by forma architektoniczna była dostosowywana do krajobrazu i otaczającej zabudowy, z wyłączeniem obiektów zdegradowanych.
- W ramach przebudowy i rozbudowy istniejących zespołów zabudowy obowiązuje porządkowanie nieruchomości w odniesieniu do obiektów funkcji podstawowej i uzupełniającej, budynków gospodarczych i garażowych oraz zagospodarowania terenu w zakresie dojazdów, miejsc parkingowych, zieleni i wyposażenia prowizorycznego, szpecącego krajobraz, a rodzaj ich użytkowania nie może naruszać warunków zamieszkania.
- Zakaz odprowadzania zanieczyszczonych wód i ścieków do wód powierzchniowych i gruntu, z wyłączeniem zrzutów w oparciu o uzyskane pozwolenia wodno-prawne.
- Zaleca się, z uwagi na potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego, zasadę równoczesnej lub wyprzedzającej realizacji elementów infrastruktury technicznej, zapewniającej ochronę wód przed zanieczyszczeniem w stosunku do realizacji obiektów i urządzeń dla ustalonych planem funkcji.
- Na terenach i obiektach objętych prawnymi formami ochrony przyrody, obowiązuje zachowanie ustaleń zawartych w przepisach szczególnych dotyczących tych terenów.
- Na terenach narażonych na zalewanie oraz okresowe podtapianie, obowiązują zakazy i ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu w oparciu o przepisy szczególne.
- W przypadku podjęcia działań inwestycyjnych, na obszarze wyposażonych w urządzenia melioracyjne, inwestor zobowiązany jest do zabezpieczenia bądź

przebudowy istniejących systemów melioracyjnych w porozumieniu z właściwym zarządcą gospodarki wodnej.

- W strefie ochrony ujęć wody obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z wydanych decyzji wodno-prawnych.

XX.2. Uszczegółowione ustalenia dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów

Pomimo poniższych, uszczegółowionych ustaleń, ostateczne ich określenie nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, biorąc pod uwagę stan faktyczny zainwestowania, dokonane uprzednio podziały własnościowe, lokalne warunki i możliwości kształtowania zabudowy.

Wyznaczone na rysunku „Kierunki zagospodarowania” tereny pod różne formy zagospodarowania dostosowano do skali mapy, co oznacza, że przebieg granic poszczególnych terenów oraz sieci infrastruktury technicznej określono w sposób orientacyjny, dopuszczający uściślenie ich lokalizacji przy utrzymaniu istoty zamierzonej dyspozycji przestrzennej. Przedstawione na rysunku przeznaczenie terenu oznacza funkcję wiodącą, a nie wyłączną i może być uzupełnione innymi funkcjami, które nie mogą być jednak przeciwstawne funkcji wiodącej i prowadzić do pogorszenia warunków egzystencji. Powyższe nie może być odnoszone do poszczególnych nieruchomości, a stanowi ustalenie do określenia funkcji podstawowej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

1. Dla terenów mieszkaniowych MN, o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem rezydencjonalnej bądź rekreacji indywidualnej, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy:
  - 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej, z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji obiektów mieszkaniowych, z jednoczesnym porządkowaniem użytkowanej działki;

- 2) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 40 % powierzchni działki;
  - 3) preferowana wysokość budynków – dwie, trzy kondygnacje, z dopuszczeniem użytkowego poddasza; zalecane dachy o kącie nacyhlenia od 10° do 45°;
  - 4) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła, zarówno wbudowanych w obiekty mieszkalne jak i wolnostojących z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania poza granicę działki;
  - 5) możliwość utrzymania istniejącej zabudowy zagrodowej oraz możliwość realizacji nowej, z prawem do jej modernizacji, przebudowy i rozbudowy na działkach o powierzchni wynikającej z wymogów technologii prowadzonej działalności rolniczej, z tym że relacje zabudowa mieszkaniowa – zabudowa zagrodowa nie mogą powodować wzajemnych kolizji i obniżających poziom warunków zamieszkania w budynkach mieszkalnych;
  - 6) możliwość dokonywania podziału i łączenia działek, w wyniku których minimalna powierzchnia nowoutworzonej działki zabudowy jednorodzinnej wyniesie około 900 m², a szerokość frontu minimum 20,0 m.
2. Dla terenów zabudowy zagrodowej RM, o podstawowym przeznaczeniu dla zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem obiektów i urządzeń służących obsłudze gospodarki, ustala się zasady kształtowania zabudowy:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji, z tym że relacje zabudowa mieszkaniowa – zabudowa zagrodowa nie mogą powodować wzajemnych kolizji i obniżających poziom warunków zamieszkania w budynkach mieszkalnych, a z drugiej strony – ograniczających dostępność gospodarstw do pól, łąk, wód; zalecane dachy o kącie nachylenia od 10° do 45°;
  - 2) możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, preferowana wysokość budynków mieszkalnych – dwie, trzy kondygnacje, z dopuszczeniem użytkowego poddasza;

- 3) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła zarówno wbudowanych w obiekty mieszkalne jak i wolnostojących, z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania poza granicę działki;
  - 4) zabudowa towarzysząca, służąca obsłudze gospodarki rolnej o wysokości wynikającej z prowadzonej działalności; za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologii (takich, jak: silosy, kominy, dźwigi itp.);
  - 5) możliwość dokonywania podziału i łączenia działek, w wyniku których minimalna powierzchnia wyniesie około 1.500 m², a szerokość frontu minimum 20,0 m²;
  - 7) w zasięgu sąsiedztwa obiektów zabytkowych (w strefie ok. 100 m) należy ograniczać lokalizację zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej itp. Zalecana opinia WKZ.
3. Dla terenów zabudowy rekreacyjnej ML, o podstawowym przeznaczeniu dla rekreacji indywidualnej związanej z okresowym lub całorocznym wypoczynkiem, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji obiektów;
  - 2) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50 % powierzchni działki;
  - 3) preferowana wysokość budynków – dwie kondygnacje, z dopuszczeniem użytkowego poddasza; zalecane dachy o kącie nachylenia od 10° do 45°;
  - 4) dopuszcza się lokalizowanie zabudów towarzyszących, jak: usługowe, gospodarcze, garażowe w formie obiektów jednokondygnacyjnych;
  - 5) możliwość dokonywania podziałów i łączenia działek, w wyniku których minimalna powierzchnia nowoutworzonej działki minimum 1.000 m², a zalecana szerokość frontu 25,0 m².

4. Dla terenów U, o podstawowym przeznaczeniu dla usług administracji, oświaty, opieki społecznej, kultury sakralnej, handlu, gastronomii itp., ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejących obiektów, z możliwością modernizacji, rozbudowy bądź uzupełnienia i wymiany zabudowy;
  - 2) utrzymanie dotychczasowej funkcji, z możliwością zmiany profilu, przy zastrzeżeniu, że zmiana nie będzie powodować negatywnego oddziaływania przekraczającego granice działki;
  - 3) możliwość zmiany funkcji usług na zabudowę mieszkaniową, bądź możliwość realizacji nowej zabudowy jako funkcji uzupełniającej;
  - 4) preferowana wysokość budynków – dwie do trzech kondygnacji, z poddaszem użytkowym;
  - 5) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15 % powierzchni działki;
  - 6) możliwa lokalizacja obiektów towarzyszących, w tym gospodarczych i garaży wolnostojących jako budynków parterowych o kształcie i formie odpowiadającej otoczeniu;
  - 7) architektura nowych obiektów winna nawiązywać skalą i charakterem do otaczającego krajobrazu;
  - 8) możliwość uzupełnienia o obiekty i urządzenia związane z funkcją dydaktyczną i wychowaniem fizycznym;
  - 9) dla obiektów sakralnych oraz cmentarzy, objętych rejestrem bądź ewidencją zabytków, obowiązują uzgodnienia z WKZ dla działań inwestycyjnych;
  - 10) utrzymanie dotychczasowej zasady obsługi komunikacyjnej dla istniejących obiektów; dla nowych terenów ewentualne zjazdy z drogi powiatowej lub gminnej, po uzgodnieniu z zarządcą drogi.
5. Na terenach P, o podstawowym przeznaczeniu zabudowy produkcyjnej, magazynów przemysłu, składów, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy:

- 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących obiektów, z możliwością rozbudowy, przebudowy i modernizacji;
  - 2) możliwość lokalizowania nowych obiektów kubaturowych o wysokości do 12,0 m, za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologicznych, takich jak: kominy, silosy, dźwigi itp., jednak nie więcej niż 20,0 m; dachy o kącie nachylenia od 0° do 30°;
  - 3) możliwość wprowadzenia funkcji uzupełniających nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym;
  - 4) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20 % powierzchni działki;
  - 5) dopuszcza się możliwość wydzielania nowych działek z wjazdem, umożliwiającym korzystanie z samochodowego transportu towarowego oraz z zapewnieniem miejsc parkingowych;
  - 6) dopuszcza się funkcje mieszkaniową jako funkcję uzupełniającą, jeżeli wynika to z charakteru prowadzonej działalności lub potrzeb dozoru i nadzoru;
  - 7) utrzymuje się obiekty, urządzenia oraz obecne zagospodarowania hodowlane, z możliwością ich przekształcenia, zmianę profilu działalności i całkowite przekształcenie zainwestowania, z możliwością wyburzeń i wymiany zabudowy.
6. Dla terenów RU, o podstawowym przeznaczeniu dla działalności związanej z obsługą rolnictwa w gospodarstwach rolnych. hodowlanych, ogrodniczych, rybackich, przetwórstwem, zapleczem obsługowym działalności gospodarczej itp., ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) lokalizacja nowej i utrzymanie istniejącej zabudowy z prawem do rozbudowy, przebudowy i modernizacji;
  - 2) możliwość lokalizowania nowych budynków do wysokości 14,0 m, za wyjątkiem urządzeń technicznych, których wysokość wynika bezpośrednio z

- wymogów technologicznych, takich jak: kominy, silosy, dźwigi itp., jednak nie więcej niż 20 m; dachy o kącie nachylenia od 0° do 30°;
- 3) dopuszcza się możliwość wydzielania nowych działek z wjazdem umożliwiającym korzystanie z samochodu transportu towarowego, oraz z zapewnieniem miejsc parkingowych;
  - 4) zalecana minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15 % powierzchni działki;
  - 5) możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jako funkcji uzupełniającej;
  - 6) utrzymuje się obiekty, urządzenia oraz obecne zagospodarowanie hodowlane, z możliwością ich przekształcenia;
  - 7) na terenach dawnych gospodarstw rolnych dopuszcza się zmianę profili działalności i całkowite przekształcenie zainwestowania, z możliwością wyburzeń i wymiany zabudowy. Zaleca się wykorzystanie terenu głównie na cele wytwórcze i magazynowe itp. z możliwością funkcji mieszkaniowej – jako uzupełniającej (dla właściciela, zarządcy, dozoru itp.)
7. Dla terenów US, o podstawowym przeznaczeniu pod usługi sportu i rekreacji, ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy:
- 1) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących obiektów sportowych – boisk i placów gier itp.;
  - 2) możliwość realizacji nowych sportowych, wypoczynkowych, rekreacyjnych i turystycznych urządzeń terenowych, ośrodków hippicznych itp.;
  - 3) możliwość przekształcenia, wyburzenia bądź zmiany przeznaczenia istniejących budynków;
  - 4) dopuszcza się lokalizację obiektów towarzyszących usługowych, zaplecza socjalnego, szatni, sanitariatów itp. o wysokości do 6,0 m i kącie nachylenia połaci dachowych 15° – 45°.
8. Dla pozostałych terenów, ustala się następujące zasady zagospodarowania:
- 1) tereny lasów:
    - a) zachowanie istniejących kompleksów leśnych,

- b) uwzględnianie ustaleń planu urządzenia lasów,
  - c) utrzymuje się istniejące osady leśne, z prawem do ich rozbudowy i modernizacji,
  - d) zakaz realizacji zabudowy poza zabudową związaną z gospodarką leśną oraz obiektów infrastruktury technicznej, drogowej i ochrony p.pożarowej;
- 2) tereny zalesień:
- a) utrzymanie dotychczasowego użytkowania rolniczego do czasu przeprowadzenia zalesień,
  - b) utrzymanie istniejących oczek wodnych i cieków;
- 3) tereny łąk:
- a) utrzymanie istniejących kompleksów łąk jako istotnego elementu przyrodniczego i krajobrazowego gminy, jako terenów otwartych, z możliwością zadrzewień,
  - b) dopuszcza się lokalizowanie urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną i drogową, przy zachowaniu przepisów szczególnych,
  - c) utrzymanie istniejących zadrzewień, rowów, oczek i cieków wodnych itp.;
- 4) tereny rolnicze:
- a) utrzymanie istniejących upraw polowych i sadowniczych, z możliwością zabudowy obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, zabudową usługową i produkcyjną, służącą produkcji rolniczej i służących obsłudze gospodarki rolnej itp.,
  - b) możliwość realizacji zabudowy zagrodowej i siedliskowej oraz związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, zabudowy inwentarskiej, rolniczej, związanej z przetwórstwem, składowaniem, produkcją sadowniczą, warzywną itp.,
  - c) możliwość przekształcania istniejącej zabudowy bądź realizowania zabudowy agroturystycznej,
  - d) utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz oczek i cieków wodnych,

- e) możliwość urządzenia zbiorników wodnych na ciekach naturalnych i rowach melioracyjnych; obowiązek zachowania rowów melioracyjnych spełniających rolę odbiorników wód powierzchniowych, a w przypadku realizacji inwestycji – konieczność ich przebudowy i odtworzenia w uzgodnieniu z zarządcą urządzeń,
  - f) możliwość lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii itp.), przy zachowaniu przepisów szczególnych,
  - g) możliwość prowadzenia rozpoznania złóż kruszywa pospolitego, ewentualnego udokumentowania ich, celem uzyskania koncesji, przy zachowaniu przepisów szczególnych,
  - h) możliwość zalesiania gruntów rolnych, na zasadach określonych w przepisach szczególnych;
- 5) tereny cmentarzy:
- a) utrzymanie istniejących cmentarzy wraz z niezbędnymi obiektami towarzyszącymi,
  - b) możliwość lokalizowania obiektów i urządzeń sanitarnych, socjalnych itp. o wysokości do 6,0 m, dachy o kącie nachylenia od 0° do 30°,
  - c) dla obiektów sakralnych oraz cmentarzy we wsiach Chwalborzyce, Grodzisko, Świnice Warckie objętych rejestrem bądź ewidencją zabytków, obowiązują uzgodnienia z WKZ, dla działań inwestycyjnych;
- 6) tereny zieleni urządzonej i parków:
- a) utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej i krzewów ozdobnych,
  - b) możliwość urządzenia placów zabaw, lokalizowania obiektów małej architektury i sanitariatów itp.,
  - c) utrzymanie dotychczasowej formy użytkowania terenu w formie ogródków działkowych,
  - d) dla założeń parkowych we wsiach Parski, Zbylczyce, Świnice Warckie, wpisanych do rejestru bądź ewidencji zabytków, wszelkie działania inwestycyjne wymagają uzyskania zgody WKZ,

- e) utrzymuje się istniejące zabytkowe obiekty dawnych dworów i pałaców, położone na terenie parków; prace modernizacyjne i działania inwestycyjne wymagają opinii WKZ;
- 7) tereny sadów i plantacji:
  - a) utrzymanie dotychczasowej formy użytkowania,
  - b) możliwość przekształcenia profilu działalności na związaną z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
  - c) lokalizacja nowych i utrzymanie istniejących obiektów służących funkcji podstawowej;
- 8) tereny rzek i cieków:
  - a) utrzymanie rzek Ner, Pisia, Kanał: Zbylczycki, Środkowy, Drozdów wraz z dopływami. Wprowadza się zakaz likwidacji rowów, zakoli, zbiorników i oczek wodnych, z jednoczesnym zakazem ich zanieczyszczania i ograniczania dostępu do nich,
  - b) zakaz przegradzania dolin rzecznych,
  - c) użytkowanie wód otwartych do celów rekreacyjnych i sportowych, urządzenie łowisk komercyjnych i stawów hodowlanych musi być poprzedzone zgodą zarządcy wód i terenów przyległych,
  - d) możliwość lokalizacji urządzeń służących regulacji rzeki oraz ochrony przeciwpowodziowej;
- 9) tereny zasobów złóż kopalin:
  - a) zachowanie istniejących złóż surowców mineralnych: wapieni w Kraskach, piasków kwarcowych w Świnicach Warckich i Stemplewie,
  - b) możliwość eksploatacji złoża torfów,
  - c) dla terenów przyszłej eksploatacji należy działać w oparciu o przepisy szczególne;
- 10) tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej:
  - a) utrzymanie istniejących obiektów i urządzeń w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzanie ścieków, gospodarka komunalna itp.,
  - b) możliwość rozbudowy i modernizacji,

- c) realizację nowych obiektów i urządzeń technicznych w oparciu o przepisy szczególne,
- d) utrzymanie obecnej obsługi komunikacyjnej, bądź za pośrednictwem projektowanej.

*
*   *

Brak wskazań w polityce przestrzennej na obszarze gminy, w odniesieniu do przedsięwzięć mieszczących się w ramach potrzeb rozwojowych gminy, nie ogranicza możliwości ich uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem takiego ich rozmieszczenia, które nie naruszy występujących ograniczeń oraz planowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, a wprowadzone rozwiązania planu, okażą się korzystniejsze z punktu widzenia rozwoju przestrzennego gminy, zaś przepisy odrębne na to pozwolą.

XXI. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Do terenów wyłączonych spod zabudowy zaliczono:

- tereny chronione przed zabudową przepisami szczególnymi,
- tereny, które nie posiadają zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne; warunkiem uzyskania wymienionej zmiany i przeznaczenie na inne cele jest - przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

XXII. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Zgodnie z cytowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ilekroć w ustawie jest mowa o „obszarze przestrzeni publicznej” należy przez to rozumieć „obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”.

W sposób wyróżniający się, życie publiczne koncentruje się w gminie przede wszystkim w:

- rejonie kościoła – Sanktuarium Św. Faustyny w Świnicach Warckich parafialnego (tu koncentruje się także ruch pielgrzymkowy),
- rejonie dworku M. Konopnickiej w Gusinie,
- rejonie szkół,
- rejony koncentracji usług: Piaski, Grodzisko,

które spełniają funkcję obszarów przestrzeni publicznej.

XXIII. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Obiekty i obszary środowiska przyrodniczego, podlegające ochronie, przedstawiono w części UWARUNKOWANIA niniejszego tekstu Studium. W niniejszym rozdziale podaje się ustalenia dotyczące ochrony tych obiektów i obszarów.

◆ Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych

Jest to obszar, na którym usytuowane jest ujęcie wody oraz otaczający je pas gruntu o szerokości od 8 do 10 m, zależnie od charakteru i rodzaju ujęcia. Dopuszczalne jest wyznaczanie granic terenu ochrony bezpośredniej o innej szerokości, jeżeli jest to uzasadnione ukształtowaniem i zagospodarowaniem terenu otaczającego ujęcie wód

podziemnych. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Musi on być ogrodzony, oznaczony i wyposażony w tablice informacyjne.

◆ **Teren ochrony pośredniej, strefy ochronne ujęcia**

Jest to obszar wyznaczony na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej obszaru zasobowego ujęcia obejmujący strefę wewnętrzną, przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej i zewnętrzną. Wewnętrzny teren ochrony pośredniej obejmuje obszar wyznaczony 30-dniowym czasem przepływu wody w warstwie wodonośnej do ujęcia. Zewnętrzny teren ochrony pośredniej obejmuje obszar spływu wód do ujęcia, w tym także obszar zasilania oraz obszar ochrony jakościowej i ilościowej (zasobowej) ujęcia. Sposób wyznaczania granic teren ochrony pośredniej określają odpowiednie przepisy, w których podane są także nakazy, zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenów wewnętrznego i zewnętrznego ochrony pośredniej.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

◆ **Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:**

- 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- 2) zagospodarować teren zielenią,
- 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

♦ **Na terenach ochrony pośredniej** może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- 2) lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego,
- 3) używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych,
- 4) rolnicze wykorzystanie ścieków,
- 5) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych,
- 6) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin,
- 7) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych,
- 8) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych,
- 9) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt,
- 10) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu,
- 11) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych,
- 12) mycie pojazdów mechanicznych,
- 13) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk,
- 14) lokalizowanie nowych ujęć wody,
- 15) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Na terenach ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej zabronione lub ograniczone jest:

- 1) wydobywanie kopalin,
- 2) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
- 3) urządzenie przyzm kiszonkowych,

- 4) chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie,
- 5) pojenie oraz wypasanie zwierząt,
- 6) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,
- 7) uprawianie sportów wodnych,
- 8) użytkowanie statków o napędzie spalinowym.

Na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej może być nałożony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych, a także zlikwidowania nieczynnych studni oraz, na ich koszt, ognisk zanieczyszczeń wody.

Przy ustalaniu zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej należy uwzględnić warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia.

Na obszarze Sieci NATURA 2000: Pradolina Warszawsko-Berlińska, obowiązujące poniższe ustalenia:

Ochrona obszaru w ramach sieci NATURA 2000 nie wyklucza jego gospodarczego wykorzystania. Każdy jednak plan lub przedsięwzięcie, które może w istotny sposób oddziaływać na obiekt wchodzący w skład sieci, musi podlegać ocenie oddziaływania jego skutków na ochronę obiektu. Zgoda na działania szkodzące obiektowi może być wyrażona wyłącznie w określonych przypadkach i pod warunkiem zrekompensowania szkód w innym miejscu (w celu zapewnienia spójności sieci).

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, wprowadza się następujące ustalenia dotyczące:

1) czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- a) utrzymanie ciągłości i trwałości lasów;

- b) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; na obszarach, gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne- używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczeniu gatunków obcych;
- c) zwiększenie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych, tworzenie układów ekotonowych z tych gatunków;
- d) pozostawienie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów i drzew dziuplastych, aż do ich całkowitego rozpadu;
- e) zwiększenie lesistości, w szczególności poprzez zalesianie terenów porolnych na obszarach, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to uzasadnione: sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- f) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łęgach, budowa obiektów małej retencji, w tym zbiorników wielofunkcyjnych zwiększających różnorodność biologiczną w lasach;
- g) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych;
- h) zwalczanie szkodników owadzich i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez stosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie metod chemicznego zwalczania dopuszczalne tylko przy braku alternatywnych metod;
- i) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, z wyjątkiem zalecenia ich stosowania w ramach przyjętych zasad hodowli lasu;

- j) ochrona miejsc występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie o objęcie ich odpowiednią formą ochrony;
- k) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących elementy ekosystemu leśnego;
- l) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich lub zagrożonych;
- m) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno–krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno–przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem;
- n) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych i zwalczanie kłusownictwa.

2) czynnej ochrony innych ekosystemów lądowych:

- a) przeciwdziałanie zarastaniu łąk i pastwisk oraz torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;
- b) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej a także Krajowego Programu Rolno-Środowiskowego – zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych, propagowanie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, chowu bydła opartego o naturalny wypas metodą pastwiskową, uprawy lokalnych odmian roślin oraz hodowli lokalnych ras zwierząt, promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;

- c) ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, minimalizacja mechanicznej uprawy gleby na użytkach zielonych, propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż cieków, rowów, lokalnych obniżień terenowych i na skłonach;
- d) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstotliwość i technika koszenia);
- e) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
- f) popularyzacja racjonalnych metod nawożenia w celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego i ograniczenia zjawiska eutrofizacji wód;
- g) ochrona zieleni wiejskiej, zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych: ochrona drzew pomnikowych i obejmowanie tą formą ochrony nowych okazów;
- h) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych;
- i) zachowanie zbiorowisk wydmowych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i kęp jeżyn;
- j) wykonywanie i utrzymywanie melioracji odwadniająco-nawadniających w ramach racjonalnej gospodarki rolnej na gruntach użytkowanych intensywnie, wykluczenie z odwadniania obszarów wodno-błotnych, torfowisk i obszarów źródliskowych;
- k) promowanie nawadniania z ujęć wód powierzchniowych, a ograniczanie wykorzystania do tych celów zasobów wód podziemnych;
- l) eliminowanie nielegalnego eksploataowania surowców mineralnych i składowania odpadów; rekultywacja terenów powyrobiskowych - w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się interesujące

- biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, zalecane jest podejmowanie działań ochronnych w celu ich zachowania;
- m) wnioskowanie do właściwego organu o objęcie ochroną prawną stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów, a także ekosystemów i cennych elementów krajobrazu w formie rezerwatów przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych, opracowanie i wdrażanie programów reintrodukcji, introdukcji oraz czynnej ochrony gatunków rzadkich i zagrożonych związanych z nieleśnymi ekosystemami lądowymi;
  - n) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
  - o) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych; zwalczanie kłusownictwa.

3) czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- a) promowanie wszelkich działań służących osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód w zlewni rzeki Bzury, ze szczególnym uwzględnieniem właściwej gospodarki ściekowej;
- b) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych) wraz z pasem roślinności okalającej;
- c) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek w zakresie uzasadnionym potrzebami gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, przy stosowaniu w maksymalnym stopniu naturalnych materiałów i technologii służących ochronie środowiska wodnego;
- d) utrzymanie biologicznego przepływu wód; zachowanie w miarę możliwości stałego lub okresowego połączenia starorzeczy z rzeką;

- e) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych, w celu zachowania ciągłości przyrodniczo- krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
- f) niedopuszczanie do zmiany ukształtowania terenu w niezabudowanych dolinach rzecznych, zwłaszcza w strefie zasięgu wody wysokiej, poprzez sztuczne podwyższanie dna doliny i zwięzanie jej profilu poprzecznego;
- g) rozpoznanie okresowych szlaków migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ochrony migrujących zwierząt;
- h) zapewnienie swobodnej migracji ryb i innych organizmów wodnych w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących;
- i) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych i wzdłuż cieków, a także tworzenie zadawnionych stref buforowych, celem ograniczenia spływu zanieczyszczeń, zwłaszcza substancji biogennych i zwiększenia różnorodności biologicznej oraz ochrony brzegów wód;
- j) przeciwdziałanie erozji dennej cieków, wypłycań zbiorników wodnych i ograniczanie kierowania wód do krytych kanałów;
- k) zaniechanie prób odwadniania terenów przyległych do wód powierzchniowych, nadmiernie uwilgotnionych przez większą część roku oraz działań zwiększających prędkość spływu wód na terenach, gdzie nie ma to uzasadnienia ekonomicznego;
- l) wnioskowanie do właściwego organu przyrody o objęcie ochroną prawną zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego fragmentów ekosystemów wodnych oraz stanowisk gatunków chronionych i rzadkich, właściwych dla ekosystemów hydrogenicznych;
- m) opracowanie i wdrożenie programów reintrodukcji, restytucji, czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin, grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi;

- n) zachowanie i w miarę możliwości odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą;
- o) zwiększanie retencji wodnej, zwłaszcza małej retencji, z wykorzystaniem starorzeczy, lokalnych obniżeń terenu, dawnych stawów i istniejących w przeszłości piętrzeń;
- p) ograniczanie spływu powierzchniowego wód, w tym poprzez retencję terenową czystych wód opadowych;
- q) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny w śródlądowych, publicznych powierzchniowych wodach płynących przeznaczonych do rybackiego korzystania zgodnie z charakterem siedliska; gospodarka rybacka w wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym, prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód;
- r) zalecane jest utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków, ochrona obszarów źródłiskowych, zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych mających dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej.

Na obszarze wprowadza się następujące zakazy:

- a) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- b) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów szczególnych;
- c) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia

- bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- d) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, także minerałów;
- e) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- f) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- g) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych oraz zakładanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, ochrona drzew pomnikowych i obejmowanie tą formą ochrony nowych okazów;
- h) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości
- 100 m od linii brzegowej rzeki Bzury, Rawki i Neru
  - 50 m od linii brzegowej pozostałych rzek i zbiorników wodnych,
- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa nie dotyczą:

- a) wykonywania zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa;
- b) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- c) realizacji inwestycji celu publicznego.

Nadzór nad Obszarem sprawuje Wojewódzki Konserwator Przyrody.

W stosunku do pomników przyrody, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) Niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektów chronionych
- 2) Umieszczania w najbliższym sąsiedztwie tablic reklamowych.
- 3) Budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekty chronione.
- 4) Prowadzenie prac ziemnych, które mogą wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obrębie systemu korzeniowego drzew lub uszkodzenie systemu korzeniowego w jakikolwiek inny sposób.
- 5) Zaśmiecania terenu i zanieczyszczenia gleby wokół obiektów chronionych.
- 6) Zmiany sposobu użytkowania terenu.

Wszelkie prace związane z pielęgnacją pomników przyrody muszą być prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

XXIV. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Wykaz oraz charakterystykę stanowisk archeologicznych, obszarów i obiektów zabytkowych, znajdujących się na terenie gminy Świnice Warckie, przedstawiono w części UWARUNKOWANIA niniejszego tekstu Studium.

Dla utrzymania ciągłości historycznej użytkowanych obiektów, najbardziej właściwe jest ustalenie dla nich funkcji nawiązujących do ich pierwotnego przeznaczenia. Dotyczy to obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków i w ewidencji konserwatorskiej.

Podstawowym działaniem powinno być dążenie do utrzymania historycznej struktury w niezmienionym kształcie.

Wszelka działalność związana z obiektami zabytkowymi i ich otoczeniem, w tym także zmiany funkcji i przeznaczenia obiektów, powinna być prowadzona w oparciu o

wytyczne konserwatorskie i uzyskane zgody bądź opinie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wskazanim byłoby, aby parki zabytkowe użytkowane były przez jednego użytkownika, zapewniającego wprowadzenie funkcji wykluczającej dewastację zabytku.

Dla terenów przylegających do granic parków zabytkowych, należy przyjąć zasadę zagospodarowania zapewniającego właściwą ekspozycję parku i cmentarzy.

W zasięgu strefy ekspozycji obiektów i obszarów zabytkowych zaleca się ograniczenie wysokości nowopowstających obiektów.

Istniejąca zabudowa, w przypadku jej rozbudowy, nadbudowy, przebudowy wymaga zaopiniowania przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, celem określenia jej gabarytów.

Strefa ta służy ochronie istniejących zabytkowych obiektów pod względem jej prawidłowej i korzystnej ekspozycji.

Należy dążyć do utrzymania pierwotnej funkcji i formy użytkowania parków oraz ochrony starodrzewu i istniejących stawów, które stanowią pozostałość założeń dworsko-parkowych.

Dla ochrony cmentarzy należy przyjąć zasadę utrzymania czytelności ich usytuowania, a także zasadę czytelności układów wewnętrznego rozplanowania wraz z ochroną istniejącego drzewostanu.

Należy dążyć do zachowania, porządkowania i rewaloryzacji terenów cmentarzy. Na terenach cmentarzy należy przyjąć zasadę zakazu prowadzenia wszelkiej działalności niezwiązanej z funkcją terenu.

Dla zabudowy mieszkaniowej obowiązuje strefa sanitarna 150,0 m na terenach nieskanalizowanych, oraz 50,0 m na terenach skanalizowanych.

W rejonie występowania stanowisk archeologicznych i ich stref ochronnych, planowane inwestycje wymagające prac ziemnych są możliwe po spełnieniu niżej wymienionych warunków:

- wykonania archeologicznych badań wykopaliskowych, poprzedzających planowane inwestycje na obszarze stanowiska archeologicznego,

- ustanowienie nadzorów archeologicznych przy robotach ziemnych związanych z inwestycją i trwałym zagospodarowaniem terenu w trakcie trwania inwestycji w strefie ochrony archeologicznej, z możliwością ich zmiany na archeologiczne badania wykopaliskowe w przypadku ujawnienia w trakcie robót ziemnych zabytków archeologicznych.

Ustalenia dotyczące stref ochrony konserwatorskiej archeologicznej granic i zasad zagospodarowania obszarów i obiektów wpisanych do Rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i będących w Gminnej Ewidencji Zabytków, powinny być zgodne z ustaleniami zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów, na których znajduje się stanowisko archeologiczne, obiekty i obszary zabytkowe.

XXV. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

1. Drogi publiczne powinny spełniać wymagania wynikające z przepisów szczególnych oraz aktów i rozporządzeń wykonawczych.
2. Powyższe ustalenia dotyczą także programów modernizacji istniejących dróg. Wszelkie zmiany w stosunku do ww. przepisów (np. ograniczenia szerokości w liniach rozgraniczających) muszą być uzgodnione z właściwym zarządcą drogi (podobnie jak i inne zamierzenia ingerujące w tereny drogowe).
3. Ustala się jako podstawowy kierunek działań modernizacji dróg powiatowych i gminnych: sukcesywne ich dostosowywanie do wymagań związanych z ulepszaniem nawierzchni, zabezpieczeniem chodników, dążeniem do uzyskiwania pasów drogowych o odpowiedniej szerokości w liniach rozgraniczających dla danej klasy drogi, szerokości jezdni.
4. Zagospodarowanie pasa drogowego autostrady A-2 z ustaleniami zawartymi w koncesji jej budowy, w dokumentacji autostrady. Zagospodarowanie terenów w pobliżu autostrady zgodnie z podstawowymi zasadami kształtowania stref zagrożenia autostrady i strefy jej oddziaływania.

5. Utrzymuje się przebieg linii kolejowej i lokalizacji dworca PKP. Tereny kolejowe stanowią tzw. tereny zamknięte.
6. Jako podstawowe środki powiązań komunikacją zbiorową gminy z terenami ościennymi uznaje się trakcję autobusową i kolejową. Utrzymuje się lokalizację przystanku autobusowego przy placu Konopnickiej.
7. Przewidywane uprzednio projekty budowy linii kolejowych typu TGV o prędkości rzędu 300 km/h, wzdłuż autostrady A-2, nie są obecnie uwzględniane w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”. Stąd w zmianie Studium nie przewiduje się tej trasy. Istnieją różne warianty kształtowania trasy linii kolejowej dużych szybkości, ale ostatnio lansowany wariant nie przewiduje przebiegu przez gminę Świnice Warckie.
8. Zgodnie z cyt. uprzednio „Planem Rozwoju Lokalnego ...”: „W kolejnych latach wstępnie planuje się wykonanie następujących działań:

Inwestycje drogowe:

- 2008 – 2011 – przebudowa nawierzchni drogi Kraski – Polusin,
- 2009-2012 – przebudowa nawierzchni drogi Wola Świnicka – Głogowiec,
- 2008-2013 – przebudowa nawierzchni drogi Kraski – Stemplew,
- 2009-2013 – przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Ładawy,
- 2011-2014 – przebudowa nawierzchni drogi Świnice Warckie – Stemplew –
opracowanie dokumentacji

Ponadto planuje się modernizację nawierzchni asfaltowych ulic w Świnicach wraz z przebudową chodników w latach 2007 – 2010”. Ten program przyjmuje się także w Studium.

9. Utrzymuje się istnienie wytyczonych szlaków turystycznych, a wprowadzenie nowych nie narusza ustaleń Studium.

XXVI. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Zaopatrzenie w wodę

Dobrze rozwinięty układ sieciowy wodociągów oraz nadwyżka zasobów ujęć stanowią preferencję rozwoju urbanizacji.

Przewiduje się modernizację sieci wodociągowej – w tym sukcesywną eliminację rur azbestocementowych.

Planowany rozwój gminy pociągnie za sobą potrzebę rozbudowy sieci wodociągowej dla obsłużenia terenów nowej zabudowy, posesji oddalonych od głównych koncentracji zabudowy oraz terenów obecnego budownictwa rekreacyjnego w Podłężu.

Stacje wodociągowe w Piaskach i Chwałborzycach wymagają rezerwowego źródła wody w postaci studni awaryjnych.

Rozbudowany system zaopatrzenia w wodę winien zapewniać również wymaganą ilość wody na wypadek pożaru oraz pewność zasilania w sytuacjach kryzysowych, stąd wymagane hydranty nadziemne, dwustronne zasilanie energetyczne stacji wodociągowych, agregaty prądotwórcze, studnie publiczne, monitoring i łączność oraz dbanie o hermetyczność głowic odwiertów i szczelność obudów studni.

2. Odprowadzanie ścieków

Po wykorzystaniu pełnej przepustowości istniejącej oczyszczalni ścieków nie przewiduje się dalszego rozwoju układu sieciowego. Rozproszony charakter zabudowy powoduje nieekonomiczność realizacji rozległych sieci kanałów. Strategia gminy kładzie nacisk na realizację ekologicznych oczyszczalni przydomowych obejmujących jedną lub kilka posesji.

Gmina zamierza pomóc mieszkańcom w procesie przygotowania takich inwestycji poprzez odpowiednie dofinansowanie kosztów sporządzania dokumentacji, a w procesie realizacji liczy na pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Do czasu realizacji tych zamierzeń należy egzekwować obowiązek utrzymywania szczelności zbiorników do gromadzenia ścieków i nie dopuszczać do ich przepełnienia.

Podstawową formą odprowadzania wód opadowych będzie nadal spływ powierzchniowy.

Ewentualne tereny intensywniejszej zabudowy, większe place o nawierzchni utwardzonej, tereny stacji paliw, warsztatów samochodowych, parkingów itp. miejsc narażonych na zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi należy objąć lokalnymi ciągami kanalizacji deszczowej. Odprowadzanie tych ścieków do odbiorników może nastąpić po ich uprzednim mechanicznym oczyszczeniu.

3. Gospodarka odpadami

Utrzymuje się istniejący system gromadzenia odpadów komunalnych w pojemnikach i czasowego ich przetrzymywania w miejscach do tego przeznaczonych w obrębie każdej nieruchomości, po czym wywożenia przez wyspecjalizowane firmy na zorganizowane składowiska odpadów (poza teren gminy).

Zaleca się dalsze wdrażania selektywnej zbiórki odpadów, z poszerzeniem zakresu ich segregacji oraz objęcie tym systemem wszystkich posesji.

W przypadku powstawania odpadów z grupy niebezpiecznych, które ze względu na pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny bądź inne właściwości mogą stanowić zagrożenie dla ludzi bądź środowiska, istnieje obowiązek czasowego ich przechowywania w szczelnych pojemnikach na terenie własnej nieruchomości i transportowania do zakładów przetwórczych, a części nie nadające się do wykorzystania na miejsce składowania specjalnie dla tych odpadów wyznaczone.

W zakresie działań dotyczących ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, ich selektywnej zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania (w tym odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych, budowlanych itp.) oraz edukacji ekologicznej mieszkańców, obowiązują ustalenia opracowania pt. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Świnice Warckie” oraz ustalenia prawa lokalnego.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejący system elektroenergetyczny nie stwarza ograniczeń w rozwoju gminy. Dla zaopatrzenia nowych zainwestowań może zajść potrzeba budowy lokalnych stacji transformatorowych 15/0,4 kV, zasilających je linii 15 kV oraz sieci niskiego napięcia, w tym sieci oświetlenia dróg i ulic. Linie elektroenergetyczne lokalizowane będą w pasach rozgraniczających dróg.

Kierunki zagospodarowania gminy muszą uwzględniać dostęp terenów do sieci elektroenergetycznej i możliwości zasilania nowych odbiorców.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy rezerwować miejsce pod stacje transformatorowe 15/0,4 kV z uwzględnieniem również powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi.

Dopuszcza się przebudowę sieci elektroenergetycznych z kolidującym planowanym zagospodarowaniem terenu i układem komunikacyjnym. Sposób i warunki przebudowy sieci elektroenergetycznej określi gestor sieci.

5. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Trudnością w zaopatrzeniu gminy w gaz jest brak w tym rejonie rurociągu krajowego systemu przesyłu gazu.

Wobec zainteresowania gminy Świnice Warckie i szeregu gmin ościennych w latach 2004 – 2005 podjęto pierwsze próby rozpoznania możliwości gazyfikacji gmin na styku województw łódzkiego, wielkopolskiego i kujawsko-pomorskiego.

Prowadząca wstępne prace koncepcyjne firma G.EN.GAZ ENERGIA S.A. w Poznaniu w międzyczasie:

- uzyskała od PGNiG S.A. w Warszawie deklarację zapewnienia dla rozpatrywanego obszaru odpowiednich dostaw gazu z krajowego systemu przesyłowego;
- uzyskała od Operatora Gazociągów Przesyłowych Gaz-System Sp. z o.o. w Warszawie określenie miejsc przyłączenia planowanego systemu do rurociągów krajowego systemu przesyłowego gazu;
- przygotowała koncepcję gazyfikacji 50 gmin leżących na rozpatrywanym obszarze.

Dla umożliwienia korzystania z gazu przewodowego przez mieszkańców gminy Świnice Warckie należałoby:

- wykonać odcinek przesyłowy gazu wysokiego ciśnienia od miejsca jego włączenia do rurociągu istniejącego w rejonie miejscowości Wrząca Wielka do rejonu m. Kłodawa;
- wykonać stację redukcyjno-pomiarową I stopnia w rejonie m. Kłodawa;
- wykonać odcinek sieci rozdzielczej od ww. stacji redukcyjno-pomiarowej przez Dąbie do terenów gminy.

Wyniki ekonomiczne i techniczne koncepcji wykazały opłacalność gazyfikacji (dla gestora sieci) 25 gmin spośród 50 rozpatrywanych. Gazyfikacja gminy Świnice Warckie może być opłacalna wyłącznie przy znacznym udziale finansowym gminy. Obecnie gmina nie dysponuje środkami finansowymi na ten cel.

W tej sytuacji można zalecić śledzenie postępu prac, współpracę z sąsiednimi gminami w poszukiwaniu źródeł finansowania i opracowanie w odpowiednim czasie koncepcji gazyfikacji gminy, przy uwzględnieniu kosztów realizacji, zainteresowania odbiorców, jak i uzyskanych efektów w postaci zmniejszenia zanieczyszczenia atmosfery i podniesienia standardu życia mieszkańców.

6. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy brak jest warunków do realizacji ciepłownictwa scentralizowanego (niska gęstość energetyczna terenu).

Utrzymywane będą i realizowane na terenach nowej zabudowy:

- lokalne kotłownie przedsiębiorstw, zakładów usługowych i instytucji;
- lokalne kotłownie budownictwa mieszkaniowego zwartej zabudowy, obejmujące jeden lub kilka obiektów;
- kotłownie i piece paleniskowe w domach jednorodzinnych, niskiej zabudowy i budownictwie zagrodowym.

Nowe obiekty powinny być wyposażone w systemy grzewcze oparte na paliwach ekologicznych (olej opałowy niskosiarkowy, wierzba energetyczna, brykiety ze słomy, prąd elektryczny, gaz – po przeprowadzonej gazyfikacji) bądź energii odnawialnej.

W dotychczas eksploatowanych kotłowniach opalanych węglem zaleca się zastosować współspalanie węgla z biomasą i sukcesywnie przebudowywać je, dostosowując do ekologicznych nośników energii.

Dla ograniczenia potrzeb ciepłych przeprowadzić termomodernizację istniejących budynków i instalacji grzewczych.

7. Przesył informacji i łączność

Zaopatrzenie w łącza telefoniczne będzie realizowane z istniejącej i projektowanej sieci kablowej i światłowodowej. Obsługa abonentów za pośrednictwem indywidualnych połączeń stacjonarnych i aktywacji telefonów komórkowych.

Rozwój systemów łączności będzie polegał na:

- rozbudowie sieci,
- zwiększeniu liczby abonentów,
- unowocześnieniu urządzeń i rozszerzeniu asortymentu świadczonych usług;
- rozwoju telefonii komórkowej;
- rozwoju łączności radiowej.

Linie i kable telefoniczne prowadzone będą w pasach drogowych.

8. Melioracje

Dla zapewnienia warunków odpływu wód opadowych i roztopowych oraz przewidywanego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych należy zachować istniejącą sieć rowów.

Niniejsze Studium ustala obowiązek ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych, które powinny być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. Ewentualna zmiana przeznaczenia zmeliorowanych użytków rolnych może nastąpić tylko przy

braku możliwości innych rozwiązań i po uzgodnieniu z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi.

Zajmując część terenów objętych melioracją szczegółową należy zapewnić sprawne działanie systemu na terenach przyległych, pozostających w użytkowaniu rolniczym.

XXVII. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMI

1. Na terenie gminy istnieje okresowe zagrożenie powodziowe związane z wylewaniem rzeki Ner. Tereny te zostały pokazane na rysunku studium. Występują głównie na terenie łąk towarzyszących rzece Ner, nie zagrażają terenom i obiektom już zainwestowanym, jak również tym, które przewidywane są do uzupełniania zabudowy.

W ramach Programu Regionalnego „Warta” przewiduje się „ochronę przeciwpowodziową”.

2. Na terenie gminy brak jest obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemi.

XXVIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy nie ma uzasadnienia dla wyznaczania filaru ochronnego.

XXIX. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

1. Na terenie gminy brak jest obszarów pomników zagłady.

2. Istnieje jednak kilka miejsc upamiętniających ofiary II wojny światowej, a w tym tablica z nazwiskami ofiar z tego okresu, a także tablica i urna z cmentarza Monte Cassino, dla których nie ustala się stref ochronnych.

XXX. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI, PRZEKSZTAŁCEN LUB REHABILITACJI

1. Terenami, które wymagają rekultywacji są:
  - teren zamkniętego wysypiska odpadów w Świnicach Warckich, z możliwością przekształcenia na cele lokalizacji źródeł energii odnawialnej,
  - obszary powyrobiskowe, po eksploatacji kruszywa.
2. Terenem, który wymaga przekształceń jest teren zabudowy poprodukcyjnej w południowym rejonie Świnic Warckich.

XXXI. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH

Na terenie gminy występują tereny zamknięte, do których zalicza się tereny kolejowe.

XXXII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

XXXII.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mogą być lokalizowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa, w zgodności z ustaleniami polityki przestrzennej określonymi w aktualnym STUDIUM uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
2. Listę inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dla obszaru gminy, ustala Rada Gminy w uchwalanych przez siebie dokumentach, takich jak: coroczne budżety, biorąc pod uwagę strategię rozwoju, studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego, wieloletnie programy rozwoju infrastruktury technicznej, programy ochrony środowiska.

Do zadań tych aktualnie przede wszystkim należą działania związane z uzbrojeniem terenu w infrastrukturę techniczną, a głównie kanalizację, ulice lokalne związane z układem centralnym gminy, ochrona środowiska.

Poniżej podaje się główne obszary przedsięwzięć dotyczących inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- podniesienie stopnia skanalizowania gminy,
- rozbudowa, modernizacja sieci i przyłączy wodociągowych i wymiana rur azbestowych,
- gazyfikacja gminy,
- zakończenie modernizacyjnych inwestycji z zakresu oświaty i służby zdrowia,
- rozbudowa infrastruktury sportowej – budowa stadionu sportowego,
- rozbudowa i modernizacja sieci dróg lokalnych – według aktualnych potrzeb i możliwości,
- urządzenie placów zabaw dla dzieci i młodzieży,
- urządzanie ścieżek rowerowych.

XXXII.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikają, z jednej strony – z przyjętych programów krajowych, wojewódzkich, a z drugiej strony – z propozycji samorządu lokalnego, wyrażonych w dokumentach określających i kształtujących politykę rozwoju gminy.
2. ustalenia dotyczące inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym przyjęto z programów umieszczonych w rejestrze tego typu zadań, zgodnie z zapisem „Planu

zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” oraz strategicznych celów rozwoju gminy.

3. Poniżej podaje się główne przedsięwzięcia dotyczące inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:
- środowisko przyrodnicze (o znaczeniu wojewódzkim):
    - zbiorniki wodne postulowane do realizacji „Świnice Warckie” i „Dzierżowy”,
    - obszar chronionego krajobrazu;
  - komunikacja (o znaczeniu krajowym):
    - autostrada A-2,
    - magistrala kolejowa.

XXXIII. ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI OBRONY CYWILNEJ

1. Jednostki osadnicze o liczbie przekraczającej 100 osób, nie stanowiące zabudowy kolonijnej, a także znajdujące się w ich granicach: budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiekty budowlane produkcyjne i magazynowe – wymagają zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru. Zaopatrzenia w wodę wymagają również obiekty budowlane gospodarki rolnej o powierzchni strefy pożarowej przekraczającej 1.000 m².
2. Zapewnione powinny być hydranty naziemne, zapewniona niezbędna łączność z możliwością wykorzystania w sytuacji szczególnej i dla celów p.poż. Na magistralnych przewodach wodociągowych w pobliżu dużych obiektów produkcyjno-magazynowych należy stosować hydranty p.poż. naziemne o średnicy nominalnej DN100.
3. Stanowiska parkingowe zlokalizowane wzdłuż dróg krajowych powinny być wyposażone w odpowiednią infrastrukturę techniczną, zapewniającą parkowanie pojazdów ciężarowych, z tym, że parkingi dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne powinny być lokalizowane na obrzeżach, w porozumieniu z

- gminami sąsiednimi, w obszarach niezabudowanych, z dala od istniejącej zabudowy.
4. Należy uwzględnić przy projektowaniu obiektów użyteczności publicznej, znaczących zakładów pracy, pomieszczenia (w podpiwniczeniach lub budynkach parterowych) o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej ich adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia.
  5. Należy uwzględnić możliwość wykorzystania terenów zielonych, pól, boisk, placów w sytuacjach szczególnych na cele obronności i ewentualne doraźne budowle ochronne w przypadkach szczególnych zagrożeń.
  6. Zapewnienie ochrony sanitarnej w strefach istniejących ujęć wody oraz ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi przy uwzględnieniu ciągłości i niezawodności funkcjonowania w warunkach kryzysowych.
  7. Zapewnienie odpowiedniej strefy kontrolowanej wzdłuż gazociągu wysokiego ciśnienia oraz stref ochronnych wzdłuż linii wysokiego napięcia i średniego napięcia.

XXXIV. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

1. Na terenie gminy brak jest wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.
2. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne - pokazano na rysunku studium.
3. Zasięg obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - pokazano na rysunku studium.

4. Na terenie gminy nie przewiduje się obszarów wyznaczonych obowiązkowo do przeprowadzenia procedury scalenia, w myśl przepisów szczegółowych.

XXXV. OBSZARY PROBLEMOWE

W odniesieniu do problematyki polityki przestrzennej, określa się następujące obszary problemowe, dla których wskazanym byłoby wykonanie opracowań specjalistycznych, obejmujących:

- 1) obszar (trasy i miejsca) związane z ruchem pielgrzymkowym,
- 2) obszar obrzeży retencyjnych zbiorników wodnych.

XXXVI. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWINICE WARCKIE

Zmiana Studium, zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Świnice Warckie Nr XXVI/193/2006 z dnia 30 marca 2006 r. obejmuje obszar gminy w jej granicach administracyjnych.

Celem wprowadzenia zmian w studium jest przede wszystkim określenie aktualnej polityki przestrzennej władz samorządowych Gminy, wynikającej z aktualnych ustaleń ustawowych i akceptowanych uwarunkowań wynikających z programów i wniosków rozwojowych osób prawnych i fizycznych, dokumentów polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Dla obszaru objętego zmianą, w przyjętych rozwiązaniach uwzględniono:

- 1) kształtowanie wielofunkcyjnego rozwoju gminy (w tym w oparciu o działalność pozarolniczą, przemysłowo-turystyczną), zagospodarowania i

- użytkowania jej terenów w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju;
- 2) ochronę, ale i wykorzystania dla wielofunkcyjnego rozwoju gminy i podnoszenia jakości życia mieszkańców walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych obszaru;
  - 3) intensyfikacja uzbrojenia komunalnego obszaru, a w tym rozwiązanie problemów skanalizowania i gazyfikacji;
  - 4) przestrzeganie zasad ładu przestrzennego, godzenie interesu prywatnego z publicznym, realizację zabudowy zgodnie z ustalonymi zasadami i wskaźnikami urbanistycznymi, przestrzeganie wartości estetycznych w kształtowaniu architektury obiektów.

BIBLIOGRAFIA

Do najistotniejszych dokumentów i opracowań zaliczono:

- uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2002 roku;
- „Plan rozwoju lokalnego gminy Świnice Warckie”, lipiec 2004; Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych, Urząd Gminy;
- „Program ochrony środowiska dla gminy Świnice Warckie:”, 2004; mgr inż. Kazimiera Łaszkiwicz;
- „Strategia rozwoju gminy Świnice Warckie”, czerwiec 2007; Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych, Urząd Gminy;
- „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Świnice Warckie”, Łódź, maj 2003; Agencja Użytkowania i Poszanowania Energii, Andrzej Gołącek, Andrzej Lisiecki, Marta Podfigura, Kamil Leśniewski;
- „Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Świnice Warckie. Stan na dzień 31.12.200 r.”, Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A., Zakład w Łodzi, opracowała mgr Elżbieta Osendowska;
- „Plan gospodarki odpadami dla gminy Świnice Warckie”, Gospodarstwo Pomocnicze „Rolwod” w Koninie, opracowała mgr inż. Kazimiera Łaszkiwicz, Konin 2004;
- „Wojewódzki Program Ochrony i Rozwoju Zasobów Wodnych dla woj. łódzkiego”, Biuro Projektów Wodnych, Melioracji i Inżynierii Środowiska. BIPROWODMEL Sp. z o.o., Poznań;
- Roczniki Statystyczne woj. łódzkiego (Województwo łódzkie – Podregiony, Powiaty, Gminy – 2006 r., 2007 r. Urząd Statystyczny w Łodzi;

- „Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świnice Warckie”, Pracownia Geologiczno-Kartograficzna, Poznań, listopad 2007;
- Informacje zawarte w Internecie „Świnice Warckie – gmina”.